

การพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานประชาคมอาเซียน
SELF DEVELOPMENT OF STUDENTS IN TEACHING PROFESSION OF
SRINAKARINWIROT UNIVERSITY IN THE COMTEXT OF THE ASEAN COMMUNITY

วัชรภัทร์ แสงแก่นเพชร

บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2561

การพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคม
อาเซียน

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

SELF DEVELOPMENT OF STUDENTS IN TEACHING PROFESSION OF
SRINAKARINWIROT UNIVERSITY IN THE COMTEXT OF THE ASEAN
COMMUNITY

WACHARAPAT SAENGAENPETCH

A Thesis Submitted in partial Fulfillment of Requirements
for MASTER OF EDUCATION (Educational Administration & Management)

Faculty of Education Srinakharinwirot University

2018

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน

ของ

วัชรภัทร์ แสงแก่นเพชร

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

ที่ปรึกษาหลัก

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐะณูพงศ์ ศรีกาฬสินธุ์)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศร)

ที่ปรึกษาร่วม

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง)

(อาจารย์ ดร.ประภาศรี พรหมประกาย)

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพอครวมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒใน ฐานะประชาคมอาเซียน
ผู้วิจัย	วัชรภัทร์ แสงแก่นเพชร
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2561
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฐะณูพงศ์ ศรีกาฬสินธุ์

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพอครวมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนใน 5 ด้านคือ ด้านภาษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ ด้านทักษะชีวิต และด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียนจำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคณะวิชา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตปริญญาตรีวิชาชีพอครวมชั้น ปีที่ 2 ถึงชั้นปีที่ 4 จำนวน 6 คณะ ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะพลศึกษา และคณะวิทยาศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 320 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ ตามแบบของลิเคิร์ต(Likert) โดยการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.986 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของเชฟเฟ (Scheffe) ผลของการวิจัย พบว่า 1) นิสิตวิชาชีพอครวมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เห็นด้วยในการพัฒนาตนเองในฐานะประชาคมอาเซียนโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) นิสิตวิชาชีพอครวมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองในฐานะประชาคมอาเซียนโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) นิสิตวิชาชีพอครวมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองในฐานะประชาคมอาเซียนโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน 4) นิสิตวิชาชีพอครวมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีคณะวิชาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองในฐานะประชาคมอาเซียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การพัฒนาตนเอง, ประชาคมอาเซียน, นิสิตวิชาชีพอครวม

Title	SELF DEVELOPMENT OF STUDENTS IN TEACHING PROFESSION OF SRINAKARINWIROT UNIVERSITY IN THE COMTEXT OF THE ASEAN COMMUNITY
Author	WACHARAPAT SAENGAENPETCH
Degree	MASTER OF EDUCATION
Academic Year	2018
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Thanupong Srikalsin

The purpose of this study is to study and to compare between personal development in terms five factors including language, information technology, critical thinking, life skills, and ASEAN community culture classified by gender, educational achievement, and faculties. A total of three hundred and twenty student teachers between second-year, third-year, and fourth-year students in the 2016 academic year were randomly selected from six faculties including the Faculty of Education, the Faculty of Humanities, the Faculty of Social Sciences, the Faculty of Fine Arts, the Faculty of Physical Education, and the Faculty of Science at Srinakharinwirot University. This study calculated the sample size by using a Yamane formula confidence score at ninety five and the margin of error (MoR) at five. The instruments used in this study included a rating scale questionnaire which calculated the confidence score by using the Cronbach's alpha coefficient formula of 0.986. The data were analyzed by using mean, standard deviation, t-test and one way ANOVA. Of the study revealed the following: The opinions of the student teachers at Srinakharinwirot University on personal development in ASEAN community was good for all and for each factor. Both male and female student teachers at Srinakharinwirot University had no significant differences in opinion. Student teachers at Srinakharinwirot University with a variety of educational achievement scores had no significant difference in opinion. Student teachers at Srinakharinwirot University from the Faculty of Science had significantly better scores than the other faculties at 0.05 a level of. Furthermore student teachers at Srinakharinwirot University in the Faculty of Fine Arts had significantly different better scores than the Faculty of Education, the Faculty of Humanities, the Faculty of Social Sciences, and the Faculty of Physical Education at a level of 0.05 .

Keyword : Personal Development, ASEAN community, STUDENTS IN TEACHING

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฐะณูพงศ์ ศรีกาฬสินธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ ไปนะทอง อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์ร่วม ที่สละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษา ตรวจสอบ และช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนให้คำแนะนำในการทำวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศร และ อาจารย์ ดร. ประภาศรี พรหมประกาย กรรมการการสอบปากเปล่า ที่ให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อให้ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ มีความ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สุธาวัลย์ หาญขจรสุข ดร. กิตติชัย สุธาสิโนบล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุพล ยงศร ที่กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิและเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแบบสอบถามในการทำ ปริญญาานิพนธ์สำหรับการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ประภัสรา ธีโนศวรรย์ และคณาจารย์สาขาวิชาการอุดมศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้อันทรงค่าแก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ คณะบดี คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะพลศึกษา และคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวมทั้งคณาจารย์ทุกท่านที่มีส่วนช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณ วรภาส ศรีโรจน์ คุณ วชิระ กันภัย คุณชัชวรัตน์ รอดเคราะห์ พี่ ๆ เพื่อน ๆ นิสิตปริญญาโท (นอกเวลาราชการ) แขนงวิชาการบริหารการ อุดมศึกษา รุ่นที่ 22 ทุกท่านที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือตลอดมา

ขอขอบคุณ คุณ เกวลิน คล้ายนาค ผู้เป็นกำลังใจ และเป็นพี่เลี้ยงของข้าพเจ้า

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับ บิดา นายวิชาติ แสงแก่นเพชร มารดานางสุวลี แสงแก่นเพชร และนายกิตติพัฒน์ แสงแก่นเพชร ที่เป็นกำลังใจสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยทำปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี คุณค่าของปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ บิดา มารดา อาจารย์ และบุคคลที่เคารพรัก

วัชรภัทร์ แสงแก่นเพชร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญรูปภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	8
ความสำคัญของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
สมมติฐานในการวิจัย.....	13
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
1.การพัฒนาตนเอง.....	15
2.ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตนเองในฐานะประชาคมอาเซียน	25
3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาตัวเอง	35
4.วิชาชีพครู.....	70
5. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	78
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	82
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	82

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	83
ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	84
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	85
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	88
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	88
การเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล	88
ผลวิเคราะห์ข้อมูล.....	89
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	113
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	113
วิธีดำเนินการวิจัย.....	113
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	114
สรุปผลการวิจัย.....	114
การอภิปรายผล	115
ข้อเสนอแนะและแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	125
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	126
บรรณานุกรม	127
ภาคผนวก.....	135
ประวัติผู้เขียน.....	153

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1	83
ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของนิสิตวิชาชีพอคครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา	89
ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพอคครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน	91
ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพอคครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนด้านภาษา เป็นรายข้อ	92
ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพอคครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นรายข้อ 93	
ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพอคครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์เป็นรายข้อ	95
ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพอคครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนด้านทักษะชีวิตเป็นรายข้อ	96
ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพอคครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนด้านทักษะวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียนเป็นรายข้อ	97
ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพอคครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ	99
ตาราง 10	100
ตาราง 11	101
ตาราง 12 การเปรียบเทียบการศึกษากการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพอคครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม เพศ.....	103

ตาราง13 การเปรียบเทียบการศึกษากการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพอครวมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในฐานะประชาคมอาเซียน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตัวแปร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน .	104
ตาราง14 การเปรียบเทียบการศึกษากการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพอครวมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในฐานะประชาคมอาเซียน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามคณะวิชา	105
ตาราง15 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของความคิดเห็นของนิสิตวิชาชีพอครู ด้าน ภาษาจำแนกตามคณะวิชา	106
ตาราง 16 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของความคิดเห็นของนิสิตวิชาชีพอครู ด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศจำแนกตามคณะวิชา	107
ตาราง 17 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของความคิดเห็นของนิสิตวิชาชีพอครู ด้าน กระบวนการคิดวิเคราะห์ จำแนกตามคณะวิชา.....	108
ตาราง 18 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของความคิดเห็นของนิสิตวิชาชีพอครู ด้าน ทักษะชีวิต จำแนกตามคณะวิชา	109
ตาราง 19 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของความคิดเห็นของนิสิตวิชาชีพอครู ด้าน วัฒนธรรมของประชาคมอาเซียนจำแนกตามคณะวิชา.....	110
ตาราง20การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของนิสิตวิชาชีพอครู โดยรวม จำแนกตามคณะวิชา	111
ตาราง21 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพอครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน.....	112

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย 12

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีนโยบายและเจตนารมณ์ มุ่งมั่นกระชับความสัมพันธ์ระหว่างมิตรประเทศในภูมิภาคให้เป็นปึกแผ่นมาช้านาน แต่การขาดประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยให้ความพยายามนั้นบรรลุผลสำเร็จ มีความคิดเห็นแตกต่างกันและลักษณะทางภูมิศาสตร์หลากหลาย แต่ทุกประเทศต้องเผชิญปัญหาที่คล้ายคลึงกันหลายลักษณะคือปัญหาพร้อมกัน ทั้งการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม แต่ละประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ประสบปัญหาพร้อมกันจากภาวะกดดัน ทั้งภายในและภายนอก ด้วยเหตุเช่นนี้การก่อตั้งประชาคมอาเซียนหรือสมาคมประชาชาติแห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จึงเกิดขึ้นจากความจำเป็นทางการเมือง และเพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ เป้าประสงค์หลัก ของการก่อตั้งอาเซียน คือเพื่อจัดตั้งสมาคมความร่วมมือกันในการเพิ่มอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม การพัฒนาวัฒนธรรมในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน และการธำรงรักษาสันติภาพและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้คลายข้อพิพาทระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างสันติ ส่งผลให้ประเทศไทยต้องมีการพัฒนาตนเอง เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และการเข้าสู่การแข่งขันในระดับนานาชาติ โดยต้องเตรียมความพร้อม ทั้งในด้านทรัพยากรมนุษย์ สาธารณูปโภค การพัฒนาการศึกษา และการเรียนรู้ประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ไมตรีระหว่างกัน และเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศในอนาคต (दनัย ไชโยธา, 2557: 75-76)

วิกฤติของระบบศึกษาไทยในระดับอุดมศึกษาในการสร้างคนเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เนื่องจากระบบการศึกษาไทยยังไม่สามารถสร้างเด็ก และเยาวชนไทยให้มีความพร้อม เพื่อรองรับการก้าวสู่การเป็นประชาชนอาเซียนได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งสาเหตุที่ทำให้นักเรียนนักศึกษาไทยยังขาดความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนนั้นเกิดจากยังมีความเหลื่อมล้ำและคุณภาพของระบบการศึกษาในส่วนของนักศึกษาระดับอุดมศึกษายังขาดศักยภาพในงานวิชาการ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนไม่ตอบสนององกระแสาอาเซียน ระบบการศึกษาไทยในปัจจุบัน เป็นระบบที่เน้นวิธีการสอนแบบบรรยายให้ท่องจำเพื่อสอบแข่งขัน มุ่งสอนให้ผู้เรียนคิดตามสิ่งที่ผู้สอนป้อนความรู้ให้ มากกว่าจะสอนให้รู้จักคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์เป็น แก้ปัญหาเป็น ค้นคว้าด้วย

ตัวเองเป็น จึงทำให้นักศึกษาขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์หรือสร้างสรรค์ ในขณะที่เดียวกัน ระบบการศึกษาไทยไม่สามารถพัฒนาเชิงสังคมและทักษะทางอารมณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

เมื่อเปิดประเทศเข้าสู่ประชาคมอาเซียนจะมีการเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเสรี ทั้งระดับฝีมือ และระดับใช้สมองเข้ามาหางานทำในประเทศ ยิ่งทำให้มีการแย่งงาน ยิ่งตอกย้ำให้บัณฑิตไทยต้องว่างงานมากขึ้น หรือถูกผลักดันไปทำงานใช้แรงงาน ซึ่งเป็นการแบ่งผลประโยชน์ของชาติให้แก่แรงงานจากต่างประเทศที่มีฝีมือ และทักษะวิชาชีพดีกว่า สาเหตุสำคัญเกิดจากปัญหาในการสอนภาษาต่างประเทศ และการสอนภาษาของประเทศเพื่อนบ้านในประชาคมอาเซียนของไทยยังไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร การบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในการสอนยังไม่มีคุณภาพในเรื่องวัฒนธรรม ภาษา และความรู้ รวมถึงปัญหาการใช้เทคโนโลยีอย่างไม่เหมาะสม ไม่ใช้ในการแสวงหาความรู้เพิ่มทักษะความสามารถ ซึ่งจากปัญหาที่กล่าวมาสะท้อนให้เห็นว่า นักศึกษาไทยยังไม่ค่อยตระหนักและให้ความสำคัญในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน หรือยังไม่มีเตรียมความพร้อมในด้านทรัพยากรคนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างสมศักดิ์ศรี ระบบการศึกษาที่เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างคนยังไม่เข้มแข็งเท่าที่สมควร หากยังเป็นเช่นนี้ต่อไป ทรัพยากรคนของประเทศจะด้อยคุณภาพลงเรื่อยๆ แล้วจะไม่สามารถเข้าไปแข่งขันในระดับภูมิภาค (ไพฑูริย์ สินลารัตน์, 2556: 224-229)

ประชาคมอาเซียน มีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้มีตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน และมีการเคลื่อนย้าย สินค้า บริการ การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ มุ่งหวังให้เป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีสังคมเอื้ออาทรและแบ่งปัน ประชากรมีสุขภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนาทุกด้านเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมอัตลักษณ์อาเซียน เพื่อรองรับประชาคม สังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ประกอบด้วย การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม ความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม การลดช่องว่างการพัฒนา (นิคม ชาวเรือ, 2556: 14-16)

กรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ได้กล่าวถึงการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยศึกษาประเด็นปัญหาหลักในการศึกษาและการเรียนรู้ที่ยึดโยงกัน และเน้นการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบ จะจำเป็นต้องมีกลไกหรือหน่วยงานที่วิเคราะห์ปัญหาของระบบการศึกษาและเรียนรู้ และเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม กฎหมาย ฯลฯ ของประเทศและเสนอแนวทางการปฏิรูประบบอย่างเป็นขั้นตอนโดยการพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ที่เป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่า มีระบบ กระบวนการผลิตและ

พัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง สามารถดึงดูดคนเก่ง คนดี มีใจรัก ในวิชาชีพครูมาเป็นครู คณาจารย์ มีปริมาณครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอตามเกณฑ์ และสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ มาตรฐาน ขณะเดียวกันสามารถพัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง(สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2551: บทนำ)

การเปลี่ยนแปลงทั้งในมิติการใช้ชีวิต การเรียนรู้ ครอบครัวยุคใหม่ สภาพแวดล้อมต่างๆ สะท้อนถึงแนวโน้มของสังคมภายหลังยุคอุตสาหกรรมและความทันสมัยทั้งปวง มีสัญญาณชี้การเปลี่ยนแปลงชีวิตงานของบัณฑิตในอนาคตที่แตกต่างจากปัจจุบัน เช่น การทำงานโดยมีหลายอาชีพตลอดช่วงอายุ การทำงานไร้สังกัด ความเสี่ยงต่อรายได้ไม่แน่นอน การจับคู่ผู้ร่วมงานและเปลี่ยนผู้ร่วมงาน เป็นต้น มีความไม่สอดคล้องกันระหว่างการศึกษา ทักษะชีวิตที่พึงประสงค์ในอนาคตนอกจากความเชี่ยวชาญเฉพาะศาสตร์แล้ว ทักษะการสื่อสาร ทักษะชีวิต ทักษะสังคม ทักษะภาษาและวัฒนธรรม การทำงานเป็นหมู่คณะ การแก้ปัญหา การรับความเสี่ยง การออกแบบและสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อผู้อื่น การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รู้และเห็นคุณค่าของพหุลักษณะพหุวัฒนธรรม ในส่วนของระบบอุดมศึกษาปัจจุบันที่มีประมาทร้อยห้าสิบแห่งที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีความซ้ำซ้อน แย่งชิงนักศึกษาและทรัพยากร มีปัญหาคุณภาพ การแก้ปัญหาอุดมศึกษาในปัจจุบัน ต้องใช้กลไกมาตรฐานและการจัดสรรทรัพยากร เพื่อลดเลิกหลักสูตรที่ไม่ใช่ความต้องการของสังคมหรือการพัฒนาเศรษฐกิจ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2551: 20)

สถาบันอุดมศึกษาจึงควรมีบทบาทในการส่งเสริมกิจกรรมนอกหลักสูตร เพื่อเพิ่มพื้นที่การเรียนรู้ของเยาวชน นักศึกษาในรูปแบบของทักษะชีวิต ทักษะสังคม โดยปรับรูปแบบและเนื้อหาให้เหมาะสมกับสภาพสังคม การบูรณาการกิจกรรมนอกหลักสูตรและชีวิตจริงเข้ากับหลักสูตรเป็นอีกแนวทางหนึ่ง เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ฝึก มีความท้าทายต่อนักศึกษาและอาจารย์ มากกว่าการสอนจากตำราอย่างเดียว เพื่อเป็นการเปิดโลกทัศน์และเตรียมความพร้อมสำหรับบัณฑิต การเพิ่มความเข้มข้นและประสิทธิภาพของการเรียนรู้ของนักศึกษาทางด้านภาษาและวัฒนธรรมของต่างประเทศ เป็นสิ่งที่ต้องสนับสนุน ทั้งนี้การเรียนด้านภาษาที่มีประสิทธิภาพและการซึมซับวัฒนธรรมต้องมีบริบท การแลกเปลี่ยนนักศึกษา การจัดหลักสูตรสองภาษาจะเป็นกลไกสำคัญ นอกเหนือจากวิชาการแล้ว อุดมศึกษาควรจัดให้มีการเรียนการสอนและกิจกรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทางทักษะชีวิต กระบวนการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การตัดสินใจ การพัฒนาความเป็นผู้นำ การแก้ปัญหา การทำงานเป็นทีม ความอดทน คุณธรรม ฯลฯ (โกวิท, 2555: 2-4)

สภาพการศึกษาปัจจุบันของประเทศไทย เป็นประเทศที่ล้าหลังและไม่เปิดกว้าง แทนที่จะเป็นประเทศที่ก้าวหน้าและล้ำสมัย ประเทศไทยกลับมีการพัฒนาเพียงเล็กน้อย จากการติดอยู่กับระบบการศึกษาที่เก่าแก่นับสิบๆ ปี โดยมีจุดมุ่งหมายเพียงเพื่อรักษาเอกลักษณ์ประจำชาติ ผลจากรายงานการประเมินสภาพปัญหาของระบบการศึกษาไทย ซึ่งจัดทำโดย ธนาคารโลก ธนาคารพัฒนาเอเชีย องค์การสหประชาชาติ สภาวิจัยการศึกษาไทยและอีกหลายๆแห่ง ได้ระบุปัญหาของระบบการศึกษาไทยซึ่งประกอบด้วยเรื่อง ความไม่เข้มแข็งในด้านต่างๆ ต่อไปนี้คือ ทักษะภาษาอังกฤษ ทักษะด้านเทคโนโลยี การฝึกอบรมครู ความเป็นไทยกับความเป็นสากล ทักษะการแก้ปัญหา คุณภาพการศึกษา ทักษะพื้นฐานไม่แข็งแรง นักวิทยาศาสตร์มีน้อย ความสัมพันธ์ของชุมชนเมืองและชนบท ขาดการเน้นด้านการคิดวิเคราะห์ เรียนแบบท่องจำ ซึ่งเป็นปัญหาของการศึกษาไทยที่มีมาตั้งแต่อดีต และปัจจุบันก็ยังมีอยู่ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2551)

สถานการณ์ในประเทศยังมีปัญหาคุณภาพของคนอยู่มาก ไม่ว่าจะเป็นภาพสะท้อนจากผลิตภาพของแรงงานไทย ซึ่งยังมีประสิทธิภาพต่ำเมื่อเทียบกับหลายๆ ประเทศ ความอ่อนแอของการสร้างองค์ความรู้นวัตกรรมและการวิจัยเพื่อการพัฒนา ยังคงเป็นจุดจุดรั้งการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ประกอบกับการประสบกับวิกฤตเศรษฐกิจอย่างในช่วงต้นทศวรรษ อุดมศึกษาไทยต้องเตรียมความพร้อมสำหรับ “ศตวรรษแห่งเอเชีย” ต้องตระหนักว่า ความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี นำมาซึ่ง “ผลิตภาพ” และ “นวัตกรรม” ในกระบวนการผลิตสินค้าและบริการ เรียนรู้จากนักคิดอนาคต เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่อุดมศึกษาเข้าไปเป็นผู้เล่นสำคัญ โลกยุคสารสนเทศ เป็นสังคมไร้พรมแดน เกิดการจ้างงานและความมั่นคงทางเศรษฐกิจ อุดมศึกษาควรเพิ่มพื้นที่การเรียนรู้ของเยาวชนและนักศึกษาในแบบของ ทักษะชีวิต ทักษะสังคม(กระบวนการคิดวิเคราะห์) สมรรถนะพื้นฐานร่วม ความรู้และความสามารถเชิงบูรณาการที่ฝังตัว ที่หาไม่ได้จากการเรียนการสอนในห้องที่ขาดปฏิสัมพันธ์สร้างความพร้อมเพื่อเปิดโลกทัศน์สำหรับบัณฑิตในสภาวะโลกาวัตน์ด้านภาษาและวัฒนธรรม(การประชุมทางวิชาการเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคกลางเพื่อพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย, 2557: 15)

นิสิตนักศึกษาควรให้ความสนใจและตระหนักผลที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการรวมตัวของประเทศต่างๆ สู่ประชาคมอาเซียน ทั้งในเชิงประโยชน์ที่ได้รับและข้อควรระวัง คือปรับกระบวนการเรียนรู้ รู้จักที่จะสร้างมูลค่าเพิ่มในตนเองทำให้เป็นคนมีศักยภาพรอบด้าน มีแนวคิดจะเสริมสร้างตนเองให้สามารถทำงานได้ทั่วอาเซียน ตระหนักถึงความเป็นชาติและการดำรงอยู่เคารพเชื้อชาติและวัฒนธรรม สร้างความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น สร้างโอกาสในการ

เรียนรู้ภาษาต่างประเทศ รวมไปถึงภาษาของเพื่อนบ้านในประชาคมอาเซียน รวมไปถึงการใช้เทคโนโลยีในการเสริมสร้างความรู้ความสามารถต่างๆ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2553: 11-22) ดังนั้น จะกล่าวได้ว่าปัจจัยสำคัญในการพัฒนาตนเองสู่การเป็นบัณฑิตในฐานะประชาคมอาเซียน คือการพัฒนาทักษะด้านภาษาซึ่งมีความสำคัญเพื่อใช้ในการสื่อสารของประชาคมอาเซียน การพัฒนาทักษะเรื่องเทคโนโลยีเพื่อการเข้าถึงการศึกษาพัฒนาตนเองในการเข้าประชาคมอาเซียน การพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์เพื่อการแก้ปัญหา ทักษะการเป็นผู้นำ การตัดสินใจ การพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อตอบสนองการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การเข้าใจและการเผยแพร่วัฒนธรรมในประชาคมอาเซียน

ในส่วนของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ตั้งอยู่ที่บริเวณถนนอโศกมนตรี ได้พัฒนาสู่การเป็นมหาวิทยาลัยกลางเมืองที่ทันสมัยก้าวหน้า ผสานสัมพันธ์กับกระแสสากล และการพัฒนาการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ในเชิงยุทธศาสตร์ ได้สร้างแนวรุกใหม่หลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการขับเคลื่อนทางการค้นคว้าวิจัย การศึกษานานาชาติ ศักยภาพของสมอง การศึกษานานาชาติ การศึกษาความยั่งยืน การศึกษาชุมชน การศึกษาในสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขยายบทบาททางการศึกษา เปิดองค์กระบวนทัศน์คือ วิทยาลัยนานาชาติเพื่อความยั่งยืน และวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม สถาบันวิจัยและพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ และเด็กความต้องการพิเศษแห่งชาติ สถาบันวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีส่วนเน้นการพัฒนาความเป็นสากลในประชาคมอาเซียน ในเชิงคุณภาพทางวิชาการ ได้แก่ หลักสูตร การวิจัย องค์ความรู้ ความดีคุณธรรม และจริยธรรม การมีคณาจารย์ที่มีประสบการณ์ ด้านการสอนและการวิจัยในเวทีนานาชาติ การพัฒนาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนิสิตให้มีความเป็นนานาชาติ การส่งเสริมการพัฒนาด้านวัฒนธรรมและศิลปะเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ การพัฒนางานบริการวิชาการเพื่อพัฒนาชุมชนและสังคมที่ยั่งยืน การจัดการศึกษาวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มิได้อยู่เพียงในความรับผิดชอบของคณะศึกษาศาสตร์เท่านั้น แต่ยังมีคณะร่วมผลิตที่รับผิดชอบการสอนวิชาเอกได้เข้ามาร่วมจัดการเรียนการสอนอย่างเข้มแข็ง คือ คณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะพลศึกษา โดยที่คณะศึกษาศาสตร์รับผิดชอบการสอนวิชาชีพครู และร่วมกันรับผิดชอบการฝึกสอนหรือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ อาจกล่าวได้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเป็นศึกษาศาสตร์ แทรกซึมไปสู่ทุกหน่วยงาน คณะ วิทยาลัย สถาบัน สำนัก ศูนย์ อย่างทั่วถึง บนพื้นฐานความเชื่อร่วมกันว่า ทุกศาสตร์ในสถาบันการศึกษาทุกระดับ รวมทั้งมหาวิทยาลัย ล้วนเป็น

การศึกษาทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีรากเหง้ามาจากการศึกษาศาสตร์โดยแท้จริง (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2551: 78-80)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้กำหนดการปฏิรูปการศึกษาศาสตร์ ในหลากหลายประเด็น คือ การแสวงหาและกำหนดกระบวนทัศน์ใหม่ วิสัยทัศน์ใหม่ พันธกิจใหม่ของการศึกษาศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการปฏิรูปการศึกษา วางโครงสร้าง ระบบและกลไกใหม่ ของการศึกษาศาสตร์ ยกเครื่องหลักสูตรทุกระดับหลักสูตรให้มีความแตกต่างหลากหลาย เพื่อตอบสนองสังคมปัจจุบันที่มีความต้องการที่หลากหลาย ยกเครื่องกระบวนการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ใหม่ แสวงหาและพัฒนาอาจารย์ผู้สอน นิสิตครูที่มีประสิทธิภาพ อุทิศตน แห่ลมคม และเป็นต้นแบบความดีงาม วางแผนวิจัย งบประมาณ และพัฒนาบุคลากรเพื่อการวิจัย วางแผนโครงสร้างระบบ และความรู้ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ฯลฯ (คณาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2560: สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์อาจารย์และนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้มีความคิดเห็นประเด็นต่าง ๆ ในเรื่องประชาคมอาเซียนความพร้อมของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในส่วนของมหาวิทยาลัยนั้นได้มีการกำหนดนโยบายเพื่อเข้าไปในประชาคมอาเซียน รวมไปถึงการส่งเสริมในการพัฒนานิสิตนักศึกษาเพื่อให้เป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพในสังคมไทย และประชาคมอาเซียน มีการส่งเสริมทั้ง ด้านภาษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ ด้านทักษะชีวิต และด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน เพื่อรองรับกับการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน โดยมีรายละเอียดดังนี้ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2559: 9-10)

ด้านภาษา พบว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้มีการกำหนดนโยบายให้แก่นิสิตโดยให้ความสำคัญของการพัฒนาด้านภาษาด้วยการจัดให้มีการเรียนภาษาอังกฤษในหลักสูตร รวมไปถึงบริการด้านภาษาในห้องสมุด และห้องเรียนภาษาอังกฤษ แต่ตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยนั้น มีรายวิชาบังคับในการเรียนภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาหลัก เพียง 2 รายวิชา อาจทำให้นิสิตไม่เห็นความสำคัญของการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ถึงแม้ว่าทางมหาวิทยาลัยจะจัดให้บริการในด้านภาษาเพื่อรองรับแต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจในการพัฒนาของนิสิตในการให้ความสำคัญในการพัฒนาของตนเอง

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้จัดบริการทางอินเทอร์เน็ตรวมไปถึงอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีทั้งในหอสมุดและสำนักคอมพิวเตอร์รวมถึงกำหนดรายวิชาในหมวดการศึกษาทั่วไปเพื่อให้นิสิตสามารถเลือกลงตามความถนัดและความสนใจ แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตัวนิสิตที่จะให้ความสนใจในการพัฒนาด้านเทคโนโลยีของตนเอง

ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ พบว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้มีการกำหนดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม การแก้ปัญหา ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมในระดับปริญญาตรี กิจกรรมของมหาลัยที่กำหนดให้นิสิตระดับปริญญาตรีเข้าร่วม แต่ด้วยว่าขาดการพัฒนาให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่องของนิสิต จึงทำให้นิสิตบางกลุ่มไม่มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทำให้ไม่ได้เกิดการพัฒนาในการเอาไปใช้ในการทำงาน หรือการใช้ชีวิตในการเรียนของมหาวิทยาลัย

ด้านทักษะชีวิต พบว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมส่งเสริมทักษะทางภาษา กิจกรรมอบรมในหอสมุด กิจกรรมทางศาสนา เป็นต้น นิสิตสามารถพัฒนาได้อยู่ตลอดเวลาเพราะทางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้จัดบริการหอสมุดรวมไปถึงสำนักคอมพิวเตอร์ บริการห้องเรียนภาษาอังกฤษ แต่เนื่องจากความสนใจในการพัฒนาของตัวเอง หรือ รายวิชาบังคับนั้นอาจมีน้อยเกินไป ทำให้นิสิตไม่ได้เอาทักษะชีวิตไปใช้อย่างต่อเนื่อง หรือการใช้ให้เกิดประโยชน์

ด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน พบว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีการจัดโครงการศึกษา อาเซียนในบริเวณชั้น 5 ของหอสมุดกลาง รวมไปถึงการส่งเสริมการเรียนภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาสื่อสารในประชาคมอาเซียน เพียงแต่ความสนใจในตัวนิสิตยังมีการให้ความสำคัญไม่มากพอตามสมควรอาจเพราะขาดการให้ความสำคัญในการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน มีการนำเสนอบทบาทที่สำคัญในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนน้อยเกินไป ทำให้นิสิตไม่ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ปัญหาความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทย การเตรียมความพร้อมของสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัย จึงจัดทำวิจัยการพัฒนาด้านของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบด้วย ด้านภาษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ ด้านทักษะชีวิต และด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน โดยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวมไปถึงกระทรวงศึกษาธิการสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพอครุ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนโดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านภาษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ ด้านทักษะชีวิต และด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน

2. เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพอครุ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนโดยรวมและเป็นรายด้าน 3 ด้าน จำแนกตาม เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคณะวิชา

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษานี้ทำให้ทราบถึงการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพอครุ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน ในการพัฒนาด้านภาษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ ด้านทักษะชีวิต และด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน ซึ่งมีความสำคัญในการเป็นแนวทางการพัฒนา ของนิสิตวิชาชีพอครุ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในการเป็นประชาคมอาเซียน ผลที่ได้ยังเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองของนิสิต นักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปส่งเสริมการพัฒนาแก้ไขปัจจัยต่างๆ ให้เหมาะสม ในการพัฒนาเข้าร่วมเป็นประชาคมอาเซียน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น นิสิตวิชาชีพอครุ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2559 ชั้นปีที่ 2-4 คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะพลศึกษา และคณะวิทยาศาสตร์ รวมทั้งหมด 1,670 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 เพศ จำแนกเป็น

1.1.1 ชาย

1.1.1 หญิง

1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำแนกเป็น

1.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง

1.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลาง

1.2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับต่ำ

1.3 คณะวิชาจำแนกเป็น

1.3.1 คณะศึกษาศาสตร์

1.3.2 คณะมนุษยศาสตร์

1.3.3 คณะสังคมศาสตร์

1.3.4 คณะศิลปกรรมศาสตร์

1.3.5 คณะพลศึกษา

1.3.6 คณะวิทยาศาสตร์

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพอคครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน โดยรวมและใน 5 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านภาษา

2.2 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.3 ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์

2.4 ด้านทักษะชีวิต

2.5 ด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน

นียมศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน หมายถึง ทักษะการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครูของตัวเองเพื่อเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในด้านภาษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ ด้านทักษะชีวิต และด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน แบ่งเป็น 5 ด้านดังนี้

1.1 ด้านภาษา หมายถึง การพัฒนาทักษะภาษาอาเซียนและภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษากลางเพื่อการสื่อสารและการประกอบอาชีพ เป็นเครื่องมือถ่ายทอดวัฒนธรรม การร่วมงานกับบุคลากรในประชาคมอาเซียน และการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของนิสิตนักศึกษา การเผยแพร่ภาษาไทย การเรียนรู้ภาษาอื่นๆ ในประชาคมอาเซียน โดยมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อด้านภาษา ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาทักษะด้านภาษา

1.2 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การพัฒนาทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะทางด้านภาษา วัฒนธรรม รวมถึงการเผยแพร่ วัฒนธรรม การสร้างสื่อการเรียนรู้ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษา ผ่านระบบออนไลน์ของต่างประเทศ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาภาษา อื่นๆ นอกจากภาษาอังกฤษ การพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ ทักษะชีวิต เพื่อการพัฒนาตนเอง ในการประกอบอาชีพครู โดยมีการตระหนักถึงความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ

1.3 ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ หมายถึง การพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ เพื่อแสวงหาความรู้ กระบวนการแก้ปัญหา การคิดเป็นเหตุผลเป็นผล การคิดในกระบวนการเรียนรู้ การแยกแยะข้อมูลระหว่างข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น การคิดให้เป็นลำดับขั้นตอนถูกต้องและสามารถปรับได้ตามสถานการณ์ โดยการมีแนวคิดในการพัฒนาตนเอง การพัฒนาทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาทักษะวัฒนธรรม การพัฒนาประกอบอาชีพในประชาคมอาเซียน การพัฒนาทักษะภาษา การพัฒนาทักษะชีวิต รวมทั้งสามารถเสนอความคิดไปยังบุคคลหรือองค์กรต่างๆ ได้ และตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการคิดวิเคราะห์

1.4 ด้านทักษะชีวิต หมายถึง การพัฒนาทักษะชีวิต การสื่อสารระหว่างบุคคล การมีจิตสำนึกต่อสังคม ความตระหนักถึงหน้าที่ในการพัฒนาตนเพื่อเข้าสู่อาเซียน ตระหนักถึงคุณค่าในความสามารถของตนและของผู้อื่น การมีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น การทำงานร่วมกับบุคลากรในอาเซียน การเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ภาษา วัฒนธรรม และการตระหนักถึงความสำคัญในการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน

1.5 ด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน หมายถึง การพัฒนาทักษะด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน ด้านการเรียนรู้ การเผยแพร่วัฒนธรรมไทยในประชาคมอาเซียน

การเรียนรู้วัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน เพื่อการอยู่ร่วมกัน ความเข้าใจและยอมรับความแตกต่าง การส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่าและร่วมมือกันเพื่อพัฒนาสังคมในประชาคมอาเซียน การเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรมต่างๆ ในกลุ่มประชาคมอาเซียน ตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมของประเทศในประชาคมอาเซียน

2. นิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายถึง นิสิตระดับปริญญาตรี วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2559 ชั้นปีที่ 2 ถึงชั้นปีที่ 4

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยแบ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออกเป็น 3 ระดับคือ

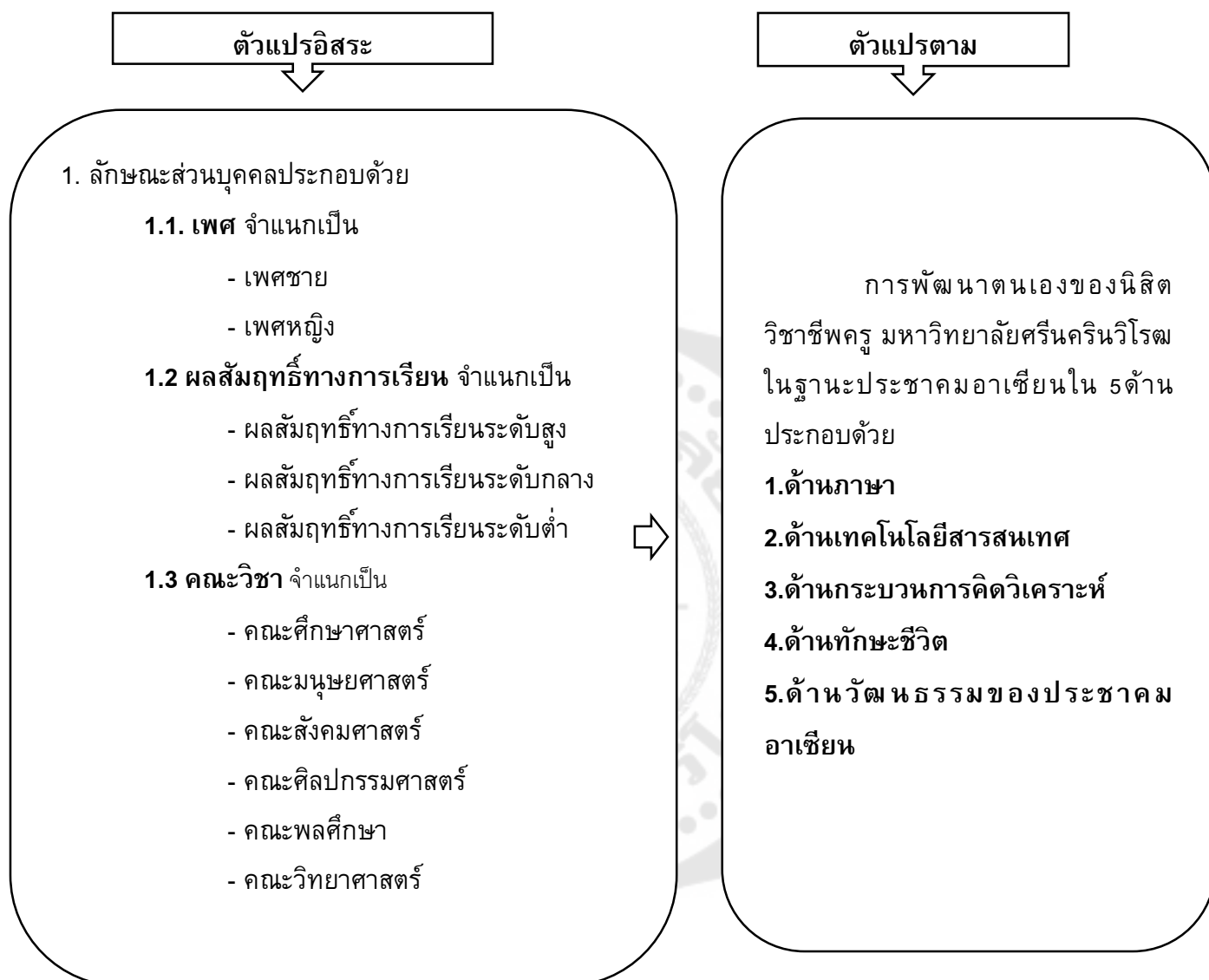
3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป

3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลาง หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.00-2.99

3.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับต่ำ หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.99 ลงมา

4. คณะวิชา หมายถึง คณะวิชาต่างๆที่มีการจัดการเรียนการสอนนิวิชาชีพรูในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มี 6 คณะ คือ คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะพลศึกษา และคณะวิทยาศาสตร์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. นิสิตเพศชายและเพศหญิง มีการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพอคครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน
2. นิสิตที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพอคครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน
3. นิสิตที่ศึกษาในคณะวิชาที่ต่างกัน มีการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพอคครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒใน
ฐานะประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยได้รวบรวม เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งสาระสำคัญ
ดังนี้

1. การพัฒนาตนเอง
 - 1.1 ความหมายของการพัฒนาตนเอง
 - 1.2 แนวคิดในการพัฒนาตนเอง
 - 1.3 ขั้นตอนของการพัฒนาตนเอง
 - 1.4 ประเภทของการพัฒนาตนเอง
 - 1.5 ความสำคัญของการพัฒนาตนเอง
 - 1.6 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเอง
2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตนเองในฐานะประชาคมอาเซียน
 - 2.1 ประชาคมอาเซียน
 - 2.2 ด้านภาษา
 - 2.3 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 2.4 ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์
 - 2.5 ด้านทักษะชีวิต
 - 2.6 ด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน
3. วิชาชีพครู
4. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1. การพัฒนาตนเอง

ความหมายของการพัฒนาตนเอง

การพัฒนาตนเองเป็นทักษะสำคัญของมนุษย์ ให้มนุษย์เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีผลทั้งในปัจจุบันและต่ออนาคต ซึ่งมีนักวิชาการให้ความหมายต่างๆ ใจ ดังนี้

วิทยากร เชียงกุล (2552: 211) กล่าวว่า การพัฒนาตนเอง (Self Development) หมายถึง กระบวนการปรับเปลี่ยนและจัดระบบความคิด ความรู้สึกและการกระทำของตนให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้นหรือเจริญขึ้น เพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องกลมกลืนระหว่างตนเองและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อให้ตนมีสุขภาพกายที่สมบูรณ์ มีจิตใจที่ความสุขสงบ และมีความสำเร็จในการดำเนินชีวิต

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2545: 145) กล่าวว่า การพัฒนาตนเอง (Self Development) หมายถึง การอ่าน ฟังพูด ฯลฯ เพื่อทำความเข้าใจจุดแข็งจุดอ่อนของตนเอง และปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแนวคิดพฤติกรรม เพื่อให้ตนเองมีบุคลิก อุปนิสัย อารมณ์ ความรอบรู้ ทักษะที่จะช่วยให้คนๆ นั้นใช้ชีวิตและการทำงานได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ธัญญภัทร์ ศิรชัชวราโรจน์ (2557: 2) กล่าวว่า การพัฒนาเป็นการจัดการตนเอง โดยมีเป้าหมายในชีวิตที่ดี ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

จิราภรณ์ ตั่งกิตติภรณ์ (2557: 265) กล่าวว่า การพัฒนาในความหมายเชิงจิตวิทยา หมายถึง การกระทำเพื่อการเจริญส่วนตน เป็นการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ด้านความมุ่งมั่นปรารถนาและค่านิยมอันเป็นพฤติกรรมภายใน ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมภายนอก ด้านการกระทำที่ดีเพื่อนำพาชีวิตสู่ความเจริญก้าวหน้า โดยการพัฒนาเน้นพัฒนาพฤติกรรมมนุษย์โดยมุ่งพัฒนาตนเองในทุกด้านไปพร้อมกัน ส่งเสริมพัฒนาการตามธรรมชาติ การเจริญเติบโตไปตามวัยและอายุ และส่วนที่สอง คือ การพัฒนาจะสิ่งแวดล้อมภายนอก การดูแล ส่งเสริม สนับสนุน จัดมวลประสบการณ์ที่เอื้อต่อการพัฒนา

สรุปได้ว่า การพัฒนาตนเองหมายถึง กระบวนการปรับเปลี่ยนและจัดระบบความคิด ความรู้สึกและการกระทำของตนให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้นหรือเจริญขึ้น ปรับปรุง แก้ไขพฤติกรรมของตนเอง การทำให้ความสามารถที่แฝงอยู่ในตัวได้ปรากฏชัดขึ้นและดีขึ้น

แนวคิดในการพัฒนาตนเอง

เรียม ศรีทอง (2542: 186) ได้กล่าวถึง แนวคิดในการพัฒนาตนเองว่า บุคคลที่จะพัฒนาตนให้มีประสิทธิผลนั้นจะต้องมีความเชื่อและแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับคุณค่าของมนุษย์ที่ถูกต้อง แนวคิดพื้นฐานที่สำคัญมี ดังต่อไปนี้

1. มนุษย์ทุกคนมีคุณค่าและมีศักยภาพในการพัฒนาตน ทุกคนสามารถเรียนและฝึกหัดเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาได้

2. ไม่มีบุคคลใดที่สมบูรณ์แบบในทุกเรื่อง ทุกคนมีทั้งจุดเด่นและจุดด้อย

3. การพัฒนาตนจะไม่สามารถกระทำได้ หากบุคคลนั้นไม่ให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงความคิด ความรู้สึก และการกระทำของตนเองด้วยตนเอง

4. การพัฒนาตนจะสำเร็จได้ต้องให้ความสำคัญกับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองที่สอดคล้องกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมที่ตนอาศัยอยู่

5. การพัฒนาตนเองจะสำเร็จได้เมื่อบุคคลนั้นต้องเปิดโอกาสให้แก่ตนเองในการเรียนรู้และฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง

6. ไม่มีบุคคลใดรู้จักตนเองในทุกเรื่อง และไม่มีบุคคลใดสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองในทุกเรื่อง จึงไม่ควรละเลยต่อการขอความช่วยเหลือและชี้แนะจากบุคคลอื่น

ไพศาล ไกรสิทธิ์ (2541: 21) กล่าวถึง พื้นฐานในการพัฒนาตนว่า การพัฒนาตนเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยส่งเสริมประสบความสำเร็จ มีแนวคิดดังต่อไปนี้

1. มนุษย์ทุกคนมีเอกลักษณ์ มีศักยภาพที่มีคุณค่าเป็นของตนเอง และทุกคนสามารถฝึกหัดพัฒนาได้ในทุกเรื่อง

2. ไม่มีใครที่มีความสมบูรณ์แบบไปหมดทุกด้าน จนไม่สามารถจะพัฒนาได้อีก

3. แม้ไม่มีใครรู้จักตัวเองได้ดีเท่าตัวเอง แต่ในบางเรื่องตนเองก็สามารถจัดการปรับเปลี่ยนได้ด้วยตนเอง

4. การควบคุมสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคม กับการควบคุมความคิด ความรู้สึกและการกระทำของตนเอง มีผลกระทบซึ่งกันและกัน

5. อุปสรรคสำคัญของการปรับปรุงและพัฒนาตน คือ การที่บุคคลไม่ยอมปรับเปลี่ยนวิธีคิดวิธีการปฏิบัติ ไม่สร้างนิสัยและฝึกทักษะใหม่ๆ ที่จำเป็น

6. การพัฒนาตนดำเนินการได้ตลอดเวลา เมื่อต้องการหรือพบปัญหาข้อบกพร่องหรือ พบอุปสรรค

จิราภรณ์ ตั้งกิตติภาภรณ์ (2557: 265) ได้กล่าวถึงเหตุผลในการพัฒนาตนเอง โดยมีรายละเอียด

1. มีพฤติกรรมหลายอย่างที่ไม่สามารถปรับพฤติกรรมโดยบุคคลอื่นได้ง่ายๆ ยกเว้นตนเอง เช่น พฤติกรรมทางเพศ หรือ การมีปฏิริยาทางอารมณ์
2. พฤติกรรมที่มีปัญหา เป็นพฤติกรรมที่สัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการมีปฏิริยาต่อตนเอง ซึ่งเป็นกิจกรรมทางสมอง เช่น การคิด การใฝ่ฝัน จินตนาการ หรือ การวางแผน
3. การเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นเรื่องยาก และไม่มีความสุข การรับความช่วยเหลือจากคนอื่น ทำให้เกิดแรงจูงใจไม่เพียงพอที่จะเปลี่ยน
4. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ไม่ใช่เพียงแค่ การทำให้พฤติกรรมที่มีปัญหาหมดไปหรือทำให้สถานการณ์บางอย่างหมดไป แต่เพื่อประโยชน์ในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในอนาคตให้มีประสิทธิภาพมากกว่าในอดีตอีกด้วย การรับผิดชอบต่อการเปลี่ยนแปลงจะต้องเป็นของตนเอง ด้วยการสร้างแรงจูงใจที่เข้มแข็ง เพื่อให้เกิดการพัฒนาตน เกิดพฤติกรรมใหม่

สรุปได้ว่า แนวคิดพื้นฐานของการพัฒนาตนเอง คือ มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพในการเรียนและฝึกหัด โดยปรับปรุงความคิด เปลี่ยนแปลงการกระทำ ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม แต่ไม่มีบุคคลใดรู้จักตนเองในทุกเรื่อง และไม่มีบุคคลใดสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองในทุกเรื่อง จึงไม่ควรละเลยต่อการขอความช่วยเหลือและชี้แนะจากบุคคลอื่น

ขั้นตอนของการพัฒนาตนเอง

ไพศาล ไกรสิทธิ์ (2541: 26) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการพัฒนาตนเอง ไว้ดังต่อไปนี้

1. การเอาใจจดจ่ออยู่กับข้อมูลสะท้อนกลับอย่างสม่ำเสมอ (Solicit Feedback Regularly) เริ่มจากการพยายามเปิดใจรับรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลสะท้อนกลับจากบุคคลที่อยู่รอบข้าง เช่น คนในครอบครัว เพื่อน อาจารย์ ผู้บังคับบัญชา ฯลฯ เพื่อจะได้ทราบว่าบุคคลอื่นเขาคิดและรู้สึกอย่างไรกับเรา นอกจากการเปิดรับข้อมูลสะท้อนกลับจากบุคคลที่อยู่รอบข้าง ผู้ที่ต้องการจะพัฒนาตนเองยังต้องหาข้อมูลเกี่ยวกับ ความคิด ความสามารถ อารมณ์ และทักษะชีวิตของตนได้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ เช่น จิตแพทย์ นักจิตวิทยา ครู อาจารย์ ฯลฯ ข้อมูลที่สะท้อนกลับต่างๆ เหล่านี้จะช่วยให้ผู้ที่ต้องการพัฒนาตนทราบเกี่ยวกับแบบแผนการคิด การแสดงออกทางอารมณ์ และการกระทำของตนว่าเหมาะสมหรือไม่ ตนเองมีจุดแข็งจุดอ่อนอย่างไร นอกจากนั้น การใส่ใจกับข้อมูลที่บุคคลอื่นรับรู้เกี่ยวกับตนยังอาจช่วยให้ผู้ที่ต้องการพัฒนาตนเองรู้ถึงแนวทางในการโต้ตอบที่สอดคล้องกับการรับรู้และความปรารถนาของผู้ที่ตนมีปฏิสัมพันธ์อยู่

2. ทำความรู้จักและเข้าใจตนเอง (Knowing Yourself) การรู้จักและเข้าใจเกี่ยวกับความคิด อามรณ์ ความรู้สึก และการแสดงออกของตนจะช่วยให้ผู้ที่ต้องการพัฒนาตนสามารถปรับปรุงแก้ไขจุดอ่อนของตรงได้ตรงจุด ไม่ปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงความจริง ขณะเดียวกันจะได้ไม่ป้ายความผิดให้แก่บุคคลอื่น การปรับปรุงตนช่วยให้สามารถจัดการกับปัญหาต่างๆ ได้ตรงจุดและทำงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่วนการทราบจุดแข็งของตนนอกจากจะช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นแก่ตนเอง ยังเสริมสร้างกำลังใจ และการเห็นคุณค่าในตนเองอีกทั้งยังสามารถดึงจุดแข็งที่มีอยู่ ออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

3. การสร้างความมั่นใจและเปลี่ยนแปลงตนเอง (Confidence and Self-Change) ก่อนทำการเปลี่ยนแปลงตนเอง ต้องสร้างความมั่นใจให้กับตนเองด้วยการเปลี่ยนความเชื่อและค่านิยมที่ผิดๆ จากนั้นเรียนรู้เทคนิคการพัฒนาตนเองและลงมือเปลี่ยนแปลงตนเองการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นเกี่ยวกับจุดแข็งและจุดอ่อนของตน และทำการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงตนเองทีละประเด็น โดยเริ่มจากประเด็นที่สำคัญที่สุดไปสู่ประเด็นที่สำคัญน้อยที่สุด

เรียม ศรีทอง (2542: 197) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการพัฒนาตนโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. วิเคราะห์ตน บุคคลที่พัฒนาตนได้ จะต้องรู้จักตนเสียก่อน ต้องค้นหาเอกลักษณ์ของตนให้พบ ยอมรับตนตามสภาพความเป็นจริง รู้สถานภาพของตน ตลอดจนวิเคราะห์ว่าตนได้แสดงบทบาทสอดคล้องกับสถานภาพ หรือไม่เพียงใด การวิเคราะห์ตน อาจเริ่มด้วยการศึกษาและประเมินตน เพื่อทราบถึงรูปร่างหน้าตา สุขภาพ สติปัญญา ความสามารถพิเศษ ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนกิริยาท่าทาง เป็นขั้นตอนของการทำความรู้จักกับตนเอง การพัฒนาตนจะต้องเริ่มด้วยการรู้จักตนเอง

2. วางแผนเพื่อพัฒนาตน การวางแผนเป็นเรื่องจำเป็นสำหรับการพัฒนาตน เพราะจะช่วยให้ทราบแนวทาง วิธีการ และเป้าหมายของการพัฒนาที่ชัดเจน การพัฒนาตนที่ขาดการวางแผน จะทำให้การพัฒนาดำเนินไปโดยขาดทิศทาง และอาจประสบความล้มเหลวในที่สุด

3. พัฒนาตน ในการพัฒนาตนจำแนกเป็น 2 ด้าน คือ

3.1 การพัฒนาตนด้านรูปธรรม คือ พัฒนาในส่วนที่สามารถสัมผัสได้ด้วยอวัยวะสัมผัส เช่น การแต่งกาย กิริยามารยาท ฯลฯ ซึ่งทำได้ด้วยการฝึกฝน ทั้งกาย วาจา ภาษา ท่าทาง อย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัย

3.2 การพัฒนาตนด้านนามธรรม คือ การพัฒนาด้านจิตใจ ให้เป็นคนที่มีจิตใจดี มีปัญหา มีหู ตากว้างไกล ทนกับการเปลี่ยนแปลง

จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์ (2557: 266) ได้นำเสนอขั้นตอนการพัฒนาตนที่ประยุกต์จากหลักการศึกษาความจริงตามหลักวิทยาศาสตร์ รวม 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. การสำรวจพิจารณาตน หมายถึง การรับรู้สภาพการดำรงชีวิตที่เป็นอยู่ปัจจุบันว่าอยู่ในสภาวะที่กำลังเผชิญปัญหาอยู่หรือไม่ เช่น มีความยากลำบากกายหรือลำบากใจทุกซีกทุกใจ หรือไม่มีความสับสนวุ่นวายใจหรือภาวะเครียดใดๆ หรือมีภาวะจำเป็นในด้านใดบ้าง เป็นต้น การพิจารณาสภาพปัญหาหรือความต้องการของตน มีประโยชน์ต่อการกำหนดลักษณะปัญหาหรือพฤติกรรมเป้าหมายต่อไป การรับสภาวะแห่งตนในด้านต่างๆ จำเป็นต้องมีความถูกต้องชัดเจน ในด้านต่าง ๆ เช่น เกี่ยวกับสภาพร่างกาย เกี่ยวกับอารมณ์และจิตใจ เกี่ยวกับพัฒนาการทางสังคม เกี่ยวกับสติปัญญา เป็นต้น

2. การวิเคราะห์จุดเด่นจุดบกพร่องของตนเอง เป็นการทำความเข้าใจผลการประเมินสภาพทางร่างกาย อารมณ์และจิตใจ สังคม สติปัญญาและความสามารถของตน จากขั้นที่ 1 เพื่อจำแนกลักษณะบุคลิกภาพหรือลักษณะพฤติกรรมที่ส่งเสริมชีวิตที่ดี ลักษณะที่เป็นส่วนปัญหาอุปสรรคของการดำเนินชีวิต โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดทิศทางการปรับปรุง และพัฒนาตนเองว่าจะลดลักษณะพฤติกรรมเก่า จะหยุดพฤติกรรมทั้งหมด จะรักษาพฤติกรรมที่ดีอยู่แล้วไว้ จะเสริมแต่งพฤติกรรมเดิมให้คมชัด หรือจะฝึกหัดพัฒนาพฤติกรรมใหม่ การกำหนดทิศทางการปรับปรุงตนเอง ความเป็นอย่างชัดเจน ทั้งเงื่อนไขของพฤติกรรม สถานการณ์สิ่งแวดล้อม แรงจูงใจ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นต้น

3. กำหนดปัญหาและพฤติกรรมเป้าหมาย กำหนดปัญหา เป็นการพิจารณาให้ชัดเจนว่า พฤติกรรมที่จะเลือกปรับปรุงและพัฒนานั้นมีความสำคัญต่อตนเองมากที่สุด โดยพิจารณาลำดับคุณค่าของลักษณะหรือพฤติกรรมที่ขัดขวางการพัฒนาของตนเองและผู้อื่น และเป็นลักษณะหรือพฤติกรรมที่เป็นสาเหตุให้เกิดพฤติกรรมอื่นๆ ตามมาอีกตามลำดับ ซึ่งอาจพิจารณาตามความเหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ ซึ่งในการกำหนดปัญหา ควรพิจารณาแยกให้ได้ว่าสภาพปัญหาที่ต้องการปรับปรุงนั้นเกี่ยวข้องกับอะไร หรือเป็นปัญหาที่มีสาเหตุพื้นฐานมาจากอะไรด้วยโดยทั่วไปอาจแยกแยะประเภทปัญหาเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้แก่

3.1 ปัญหาที่เกิดจากความคิด เช่น ขาดความรู้ ขาดความเข้าใจ มีความเข้าใจหรือมีความเชื่อผิดๆ

3.2 ปัญหาที่อารมณ์หรือความรู้สึก

3.3 ปัญหาเชิงพฤติกรรม เช่น นิสัยที่ให้โทษ การติดยาเสพติด ขาดทักษะการแสดงออกหรือทักษะทางสังคม เป็นต้น

3.4 ปัญหาความขัดแย้ง ซึ่งอาจเกิดขึ้นในตนเองหรือตนเองกับกลุ่มก็ได้ ในการจำแนกแยกประเภทของปัญหา เป็นการเลือกการนำไปสู่แนวทางจัดการกับปัญหาที่เหมาะสมและง่าย

4. การรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับปัญหา จะช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมเป้าหมายที่ถูกต้องและเป็นแนวทางการเลือกเทคนิควิธีการปรับปรุงตนเองที่เหมาะสมต่อไป สาเหตุของปัญหา วิธีการป้องกัน วิธีแก้ไขปัญหา โดยการศึกษาค้นคว้าแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ข้อมูลพื้นฐานมักได้มาจากการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมเป้าหมาย และวิเคราะห์พฤติกรรม

5. การเลือกเทคนิควิธีและวางแผนการพัฒนา สำหรับการวางแผนการพัฒนาตนเอง ควรกำหนดเวลาที่สอดคล้องกับเป้าหมายจัดเตรียมสภาพแวดล้อมหรือเงื่อนไขการส่งเสริมความสำเร็จในการพัฒนาตามแผน และแสดงแผนงานให้ชัดเจนอุปสรรคของการพัฒนาตนเองของบุคคล มักเกิดจากความเคยชิน ที่มักทำตามสบาย อาจกำหนดวัตถุประสงค์ระยะสั้น หรือระยะยาวก็ได้ โดยระบุว่าเมื่อส่งผลถึงการไม่สามารถประเมินผลได้วัตถุประสงค์ที่ดีควรจะทำจริง และสอดคล้องกับสภาพความต้องการหรือสนองต่อปัญหาของตนที่เกิดขึ้น

6. การทดลองปรับปรุงพัฒนา เป็นการดำเนินตามแผนที่กำหนดไว้ ตามระยะเวลาที่ระบุไว้ความมุ่งมั่นเป็นสิ่งสำคัญให้บรรลุความสำเร็จ

7. การประเมินผลและขยายผลการพัฒนา เป็นการติดตามดูว่าการทดลองปรับปรุงและพัฒนาบรรลุผลสำเร็จเพียงใด ในกรณีที่มีข้อบกพร่องก็สืบค้นบททวนดูว่า มีอะไรเป็นปัจจัยนอกเหนือที่เตรียมวางแผนการไว้ หรือเป้าหมายขาดความชัดเจน อาจพิจารณาปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น และย้อนกลับไปทบทวนการประเมินผลตนเอง หรือวิเคราะห์ตนเองใหม่ รวมไปถึงอาจมีแรงจูงใจที่ขยายผลการพัฒนาไปยังพฤติกรรมอื่นๆ ต่อไปอีก

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการพัฒนาตนเองนั้น ต้องมีการกำหนดเป้าหมาย วางแผน แล้วกระทำตามแผนที่วางไว้อย่างเป็นระบบระเบียบมีความต่อเนื่อง รู้จักความต้องการของตนเอง รวมทั้งการหาแรงจูงใจเพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเองอยู่อย่างสม่ำเสมอ

ประเภทของการพัฒนาตนเอง

ไพศาล ไกรสิทธิ์ (2541: 24) กล่าวว่า การพัฒนาตนเองสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงระบบความคิด (Changing Cognition) เป็นวิธีการพัฒนาตน ด้วยการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเนื้อหาของความรู้ความเข้าใจและวิธีคิดเช่น การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจากการไม่รู้สู่การรู้ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจากความรู้ความเข้าใจผิดไปสู่ความรู้

ความเข้าใจที่ถูกต้อง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจากวิธีคิดเชิงลบเป็นวิธีคิดเชิงบวก การฝึกเทคนิค การหยุดความคิด ฯลฯ เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงระบบความคิดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งที่ต้องตระหนักรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบความคิด คือ ระบบความคิดมีผลกระทบต่ออารมณ์และการแสดงออกของบุคคล การเปลี่ยนแปลงระบบความคิดต้องใช้เวลาผู้ที่ต้องการการเปลี่ยนแปลงความคิดต้องมีความอดทนและหมั่นฝึกฝนเป็นประจำทุกวันจึงจะได้ผลตามต้องการ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงความคิดจะไม่สามารถกระทำได้อีกหากขาดการตระหนักรู้เกี่ยวกับระบบความคิดของตนเอง

2. การเปลี่ยนแปลงอารมณ์และความรู้สึก (Changing Affect) วิธีการพัฒนาตนด้วยการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์และความรู้สึก เช่นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจากการแสดงอารมณ์แบบหุนหันพลันแล่นไปสู่การควบคุมอารมณ์ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจากการเก็บกดอารมณ์ไปสู่การรู้จักระบายอารมณ์ออกด้วยวิธีการที่สร้างสรรค์และเหมาะสม ฯลฯ

3. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการแสดงออก (Changing Action) วิธีการพัฒนาตนด้วยการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทักษะและความสามารถในการแสดงออกต่างๆ เช่น การฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออก การฝึกพูดปฏิเสธ การฝึกวิธีการเจรจาต่อรอง การฝึกทักษะการแก้ปัญหา การฝึกการตัดสินใจ ฯลฯ อื่นๆ

นันทิยา แสงสิน (2548: 24-31) กล่าวว่า การพัฒนาตนเป็นงานหนัก การจะประสบความสำเร็จในการพัฒนาตนได้ จำเป็นจะต้องมีคุณภาพส่วนตัวต่อไปนี้ เป็นแรงผลักดันคือ

1. ความกล้าและความตั้งใจมั่น การพยายามทดลองประสบการณ์ใหม่ การทำวิงต่าง ๆ ด้วยวิธีการที่แตกต่างไปจากเดิม จะต้องอาศัยความกล้า ทั้งนี้เพราะไม่สามารถจะทราบผลที่ได้ที่แน่นอน ในขณะที่เดียวกัน เมื่อเหตุการณ์ไม่สู้ดี เกิดความยุ่งยาก อาจเลิกถอยกลางคัน จึงจำเป็นต้องมีความตั้งใจมั่น

2. ความเปิดตัวและความถ่อมตน บุคคลไม่สามารถพัฒนาได้ หากไม่ยอมรับเจตคติ และแนวทางใหม่ แต่การเปิดตัวนี้จำเป็นจะต้องอาศัยการถ่อมตน มิฉะนั้นแล้ว จะกลายเป็นคนที่รู้สึกรำคาญ อาจกลายเป็นคนวางโตโอ้อวดได้ แต่การถ่อมตนมากเกินไปจะกลายเป็นคนที่มีปัญหาต่อการพัฒนาตนได้เช่นกัน เพราะเป็นผลทำให้เกิดปมด้วย และขาดความมั่นใจในตนเองลักษณะเช่นนี้ ไม่ทำให้การพัฒนาเกิดขึ้นได้

3. ความมั่นคงศรัทธา ความรู้สึกมั่นคง และมีความเชื่อมั่นว่าในที่สุดทุกสิ่งทุกอย่างจะจบลงด้วยดี จะทำให้บุคคลสามารถเผชิญกับสิ่งท้าทายต่างๆ สามารถยืนหยัดอยู่ได้

อย่างไรก็ตามหากมีความมั่นคงศรัทธาในลักษณะดังกล่าวมากเกินไป จะเกิดความใจเย็นจนเฉื่อยชา เชื่อในชะตากรรม ไม่ทำอะไร คอยดูเพียงว่าอะไรจะเกิดขึ้นได้เช่นกัน

4. การมีเป้าหมายและความหวัง ในการพัฒนาตนเองนั้นจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน สามารถบรรลุได้ มีความหวังว่าจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายนั้น การไม่มีเป้าหมายทำให้ขาดทิศทางในการพัฒนา การขาดความหวัง ทำให้ขาดทุกสิ่งทุกอย่าง การพัฒนาตนเองก็เกิดขึ้นไม่ได้ เพราะการพัฒนาที่ขาดความหวัง จะนำไปสู่ความล้มเหลวตั้งแต่ต้น

เรียม ศรีทอง (2542: 205) ได้กล่าวถึง ทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การพัฒนาผู้เรียนให้สามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองและวิธีการในการพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยมีหลายละเอียดดังนี้

1. ทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง หรือการเรียนด้วยตนเอง หมายถึง ความรู้ความสามารถที่เป็นอิสระ มีทักษะในการตัดสินใจเลือก และดำเนินการในสิ่งที่ตนเองเลือกอย่างเหมาะสม ตลอดจนมีแรงจูงใจ มีความมั่นใจที่รับผิดชอบในสิ่งที่ตนเองเลือก ในด้านการเรียนการสอนภาษาอาจกล่าวได้ว่า การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง หมายถึง การที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ คิด และแสดงออกในการใช้ภาษาอย่างอิสระ โดยผู้เรียนสามารถใช้ภาษาสื่อสารและถ่ายโอนไปสู่การดำเนินชีวิตส่วนตัวได้ ดังนั้นในการเรียนการสอนภาษาจึงเกี่ยวข้องกับการสอนกลวิธีที่จะช่วยให้ผู้เรียน ได้พัฒนาการเรียนรู้อาษาด้วยตนเองอย่างเป็นอิสระ ในการจัดการเรียนการสอน ที่นำไปสู่ทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองนั้น ได้เสนอองค์ประกอบ 4 ด้านที่สำคัญต่อการพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนกระทำการใดด้วยตนเองอย่างประสบผลสำเร็จ คือ ความรู้ ทักษะ แรงจูงใจ และความสนใจ โดยองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน ต้องปรากฏอยู่ด้วยกันเสมอ กล่าวคือ ถ้าผู้เรียนมีความรู้หรือทักษะมาก จะมีความมั่นใจและสามารถแสดงออกอย่างเป็นอิสระมากขึ้น หรือถ้าผู้เรียนมีความมั่นใจมาก มีแนวโน้มที่จะใช้ความรู้และทักษะในการสื่อสารและแสดงออกอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การพัฒนาผู้เรียนให้สามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง จากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางสังคมและเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นในยุคปัจจุบันและข้อจำกัดด้านการศึกษาและความไม่เพียงพอของระบบการศึกษา ทำให้มนุษย์ไม่สามารถตามทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว สิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้มนุษย์ตามทันต่อการเปลี่ยนแปลง คือการฝึกให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งลักษณะของผู้เรียนที่สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีดังต่อไปนี้

2.1 เป็นผู้ที่สามารถใช้กลวิธีหรือรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

- 2.2 เป็นผู้ที่มีความสามารถและพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการเรียนรู้
- 2.3 มีความเต็มใจที่จะเสี่ยงในการใช้ภาษาเป้าหมายสื่อสารได้ทุกสถานการณ์
- 2.4 เป็นผู้เดาได้อย่างอย่างฉลาด
- 2.5 เป็นผู้ที่มีความเต็มใจและมีความสุขในการแสดงออกอย่างถูกต้องและเหมาะสม
- 2.6 เป็นผู้พัฒนาศักยภาพได้อย่างต่อเนื่อง เต็มใจที่ปรับเปลี่ยนแนวคิดและกฎเกณฑ์ที่ไม่สามารถได้

2.7 มีความอดทนและกระตือรือร้นในการเรียนภาษาเป้าหมาย

3. วิธีการในการพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองต้องอาศัยการเรียนรู้และวิธีการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ ผู้ที่มีทักษะการแสวงหาความรู้จะช่วยให้เกิดแนวคิด ความเข้าใจที่ถูกต้องและกว้างขวางยิ่งขึ้น เพราะผู้เรียนจะเกิดทักษะในการค้นคว้าสิ่งที่ต้องการและสนใจใคร่รู้จากแหล่งต่างๆ และจะทำให้ทราบข้อเท็จจริงเปรียบเทียบกับข้อเท็จจริงที่ได้มาว่าควรเชื่อถือหรือไม่ ขณะเดียวกันผู้เรียนอาจขยายการแสวงหาความรู้จากการที่ได้มีโอกาสสัมภาษณ์ผู้รู้ มีประสบการณ์ที่ได้จากการไปศึกษาหาความรู้ที่อาจทำได้โดยการไปสังเกต รวบรวมความรู้จากแหล่งวิทยาการในชุมชน การรวบรวมความรู้โดยการค้นคว้าเอกสารต่างๆ เลือกประเด็นสำคัญเพื่อประกอบ ความเข้าใจ จะช่วยขยายประสบการณ์เดิมและเป็นพื้นฐานของประสบการณ์ใหม่ได้อย่างดี ความสำคัญของการแสวงหาความรู้อีกประการหนึ่งคือ การให้ผู้เรียนประเมินผลแสวงหาความรู้ซึ่งกันละกัน

สรุปได้ว่า ผู้เรียนที่สามารถแสวงหาความรู้ตนเองจะต้องมีความรู้ ทักษะ ความเต็มใจ มีความสุข มีความอดทนต่อการเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยได้จากการไปศึกษาหาความรู้โดยการไปสังเกต รวบรวมความรู้จากแหล่งวิทยาการในชุมชน การรวบรวมความรู้โดยการค้นคว้าเอกสารต่างๆ เลือกประเด็นสำคัญเพื่อประกอบ ความเข้าใจ จะช่วยขยายประสบการณ์เดิมและเป็นพื้นฐานของประสบการณ์ใหม่

ความสำคัญของการพัฒนาตนเอง

ไพศาล ไกรสิทธิ์ (2541: 50-51) ได้ให้ความสำคัญของการพัฒนาตนเอง ไว้ 3 ประการดังนี้

1. ความสำคัญที่ส่งผลดีต่อตนเอง ส่งเสริมความรู้สึกรักในคุณค่าแห่งตนให้สูงขึ้น และมีชีวิตอยู่ในสังคมและโลกอย่างมีคุณค่า การที่ได้ปรับปรุงสิ่งที่บกพร่อง และพัฒนาด้านต่างๆ

ให้ดียิ่งขึ้น ช่วยส่งเสริมการเข้าใจตนเอง ช่วยให้ตนเองสามารถทำหน้าที่ที่เหมาะสมกับบทบาทของตนได้อย่างเต็มศักยภาพ

2. ความสำคัญที่ส่งผลดีต่อคนอื่น เนื่องจากพฤติกรรมของแต่ละบุคคลมีอิทธิพลซึ่งกันและกันเสมอ เช่นการประพฤติของลูก มีผลต่อความรู้สึกของพ่อแม่ การกระทำของครูอาจารย์มีผลกระทบต่อพฤติกรรมของลูกศิษย์ เป็นต้น ดังนั้นการปรับปรุงและพัฒนาตน นับได้ว่าเป็นการเตรียมตนให้เป็นสิ่งแวดล้อมที่ดีของผู้อื่น เป็นตัวอย่างหรือเป็นแหล่งอ้างอิงให้เกิดการพัฒนาต่อไป เป็นการกระทำเพื่อยังประโยชน์สุขร่วมกันทั้งด้านชีวิตการทำงาน ชีวิตส่วนตัวและการอยู่ร่วมกันในสังคม

3. ความสำคัญที่ส่งผลดีต่อหน่วยงาน การปรับปรุงพัฒนาตนเองนอกจากจะเป็นการส่งเสริมการเพิ่มคุณภาพชีวิตต่อหน่วยงานและสังคมแล้ว ขณะเดียวกันก็ส่งผลกระทบต่อทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานด้วย

ธัญญภัทร์ ศิริขันธ์โรจน์ (2557: 196) กล่าวว่า การพัฒนาตน มีความจำเป็นสำหรับบุคคลที่ต้องการประสบความสำเร็จ และความสุขในชีวิต การพัฒนาตน จำเป็นจะต้องเข้าใจความหมายของคำว่า “ตน” ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตน ภาพลักษณะแห่งตน แลการรับรู้คุณค่าแห่งตน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ตน หมายถึง ความรู้ เจตคติ และแนวคิดเกี่ยวกับตัวเราทั้งหมด ในฐานะที่เป็นปัจเจกบุคคล ตนแบ่งออกเป็น 1) ตนในฐานะที่เป็นวัตถุ เป็นตนที่มีอยู่จริง 2) ตนในฐานะที่เป็นกระบวนการทางจิต ซึ่งเป็นองค์ประกอบของบุคลิกภาพ

2. ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตน หมายถึง ทักษะทั้งหมดที่บุคคลมีต่อตนเอง ประกอบด้วยความเชื่อ การประเมิน และแนวโน้มของพฤติกรรม หากความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเป็นไปในเชิงบวก บุคคลจะมีความรู้ที่ดีต่อชีวิต แต่หากเป็นไปในเชิงลบ จะทำให้เกิดความรู้สึกมีปมด้อย ขาดความรู้สึกว่าตนมีคุณค่า

3. ภาพลักษณะแห่งตน หมายถึง ระบบความเชื่อที่บุคคลมีต่อตนเอง ภาพลักษณะแห่งตนจะกำหนดความรู้สึก และพฤติกรรมของบุคคล เป็นตัวชี้นำบุคคลไปสู่ความสำเร็จ

4. การรู้คุณค่าแห่งตน เป็นความซาบซึ้งในความสำคัญและการมีคุณค่าของตน เป็นเจตคติที่สะท้อนให้เห็นตนอันเป็นผลมาจากการประเมินตนเอง

ยีนยง มาตี (2557: 6) ได้ให้ความสำคัญของการพัฒนาตนเองเพิ่มเติม อีก 3 ประการ คือ

1. ความสำคัญที่ส่งผลดีต่อครอบครัว การพัฒนาตนของบุคคลในครอบครัวจะส่งผลต่อสมาชิกในครอบครัว

2. ความสำคัญที่ส่งผลดีต่อสังคมที่อยู่อาศัย มีแรงเสียดทานในยุคโลกาภิวัตน์ มีเรื่องเร่งเร้าให้รับรู้ตลอดเวลาผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต การพัฒนาตนเองให้รู้เท่าทันตนเอง มีสติสามารถดำรงชีวิตอยู่โดยไม่ตกเป็นทาสของวัตถุนิยม

3. ความสำคัญที่ส่งผลดีต่อการพัฒนาประเทศ การพัฒนาตนเองของประชาชนอย่างเต็มศักยภาพของแต่ละคนที่มียอมส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาประเทศในภาพรวมทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการพัฒนาตนเองนั้น นอกจากส่งผลดีต่อตนเองแล้ว ยังส่งผลดีต่อบุคคลรอบข้าง หน่วยงาน ครอบครัวยุค สังคม รวมไปถึงการเป็นกำลังสำคัญในการร่วมมือกันในการพัฒนาของประเทศ

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตนเองในฐานะประชาคมอาเซียน

สุदारัตน์ พิมลรัตนกานต์ (2558: 255) กล่าวว่า เหตุที่จัดสร้างอาเซียน เพราะสถานการณ์ต่างๆ ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ได้ถูกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ในประเทศต่างๆ ให้มีความสำคัญกับการรวมตัวในภูมิภาค เพื่อเพิ่มศักยภาพอำนาจในการต่อรอง และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระหว่างประเทศ และความร่วมมือในการจัดการปัญหา เรื่อง สิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติ โรคติดต่อ ยาเสพติด อาชญากรรม

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2556: 11-13) ได้กล่าวถึงประชาคมอาเซียน คือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ “อาเซียน” เป็นองค์การทางภูมิรัฐศาสตร์และองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีประเทศสมาชิก 11 ประเทศ ได้แก่ ไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ บรูไน ลาว กัมพูชาเวียดนาม พม่า และติมอร์ตะวันออก โดยอาเซียนมีประชากรรวมประมาณ 600 ล้านคน อาเซียนมีจุดเริ่มต้นมาจากสมาคมอาสา ซึ่งก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2504 โดยประเทศไทย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ แต่ได้ถูกยกเลิกไป ต่อมาในปี พ.ศ. 2510 ได้มีการลงนามใน “ปฏิญญากรุงเทพฯ” อาเซียนได้ถือกำเนิดขึ้นโดยมีรัฐสมาชิกเริ่มต้นจำนวน 5 ประเทศมีวัตถุประสงค์เพื่อความร่วมมือในการพัฒนาอัตราเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคมวัฒนธรรมในกลุ่มประเทศสมาชิก และการธำรงรักษาสันติภาพและความมั่นคงในภูมิภาค และเปิดโอกาสให้คลายข้อพิพาทระหว่างประเทศสมาชิกอย่างสันติ หลังจาก พ.ศ. 2527 เป็นต้นมา อาเซียนมีรัฐสมาชิกเพิ่มขึ้นจนเป็น 11 ประเทศในปัจจุบัน “กฎบัตร

อาเซียน” ได้มีการลงนามเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2551 ซึ่งทำให้อาเซียนมีสถานะคล้ายกับสหภาพยุโรปมากขึ้น เขตการค้าเสรีอาเซียนได้เริ่มประกาศเมื่อต้นปี พ.ศ. 2553 และได้ก้าวสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558

یینง มาตี (2557: 6) กล่าวถึงประชาคมอาเซียนว่าเป็นการรวมตัวของประเทศสมาชิก โดยมีเป้าหมาย ในการพัฒนาความร่วมมือให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดการรวมตัวและความร่วมมือกันอย่างรอบด้าน เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียนกับประเทศต่างๆ ในเวทีโลก ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 3 ประชาคม เปรียบเสมือน 3 เสาหลัก ได้แก่

1. ประชาคมการเมืองและความมั่นคงของอาเซียน มีเป้าหมายสำคัญในการส่งเสริมความร่วมมือในด้านการเมืองและความมั่นคงเพื่อเสริมสร้างและดำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค มุ่งให้ประเทศในภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ใช้การแก้ไขปัญหาและความขัดแย้งด้วยสันติวิธี โดยเน้น ดังนี้

1.1 มีกฎเกณฑ์และค่านิยมร่วมกัน ครอบคลุมถึงกิจกรรมต่างๆ ที่ร่วมกันทำเพื่อสร้างความเข้าใจในระบบสังคม วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่แตกต่างกันของประเทศสมาชิก ส่งเสริมพัฒนาการทางการเมืองไปในทิศทางเดียวกัน เช่น หลักการประชาธิปไตย การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เป็นต้น

1.2 ส่งเสริมความสงบสุขและรับผิดชอบร่วมกันในการรักษาความมั่นคงสำหรับประชาชนที่ครอบคลุมในทุกด้าน ขยายความร่วมมือเพื่อต่อต้านภัยคุกคามตามรูปแบบใหม่ เช่น การต่อต้านการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ ยาเสพติด การค้ามนุษย์ รวมไปถึงการเตรียมความพร้อมเพื่อปกป้องและจัดการภัยพิบัติและภัยธรรมชาติ เป็นต้น

1.3 การมีพลวัตและปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอก กำหนดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างบทบาทของอาเซียนในความร่วมมือระดับภูมิภาค เช่น กรอบ ASEAN+3 กับจีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี และการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก ตลอดจนความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งกับมิตรประเทศและองค์การระหว่างประเทศ เช่น สหประชาชาติ

2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีเป้าหมายให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานมีฝีมืออย่างเสรี และมีการเคลื่อนย้ายเงินทุนที่เสรียิ่งขึ้น โดยอาเซียนได้มีแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งเป็นแผนบูรณาการการดำเนินงานในด้านเศรษฐกิจเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ 4 ด้าน คือ

2.1 การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว

2.2 การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียนโดยให้ความสำคัญกับประเด็นด้านนโยบายที่จะช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

2.3 การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค ให้มีการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และการเสริมสร้างขีดความสามารถผ่านโครงการต่างๆ

2.4 การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก เน้นการปรับประสานนโยบายเศรษฐกิจของอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาค เพื่อให้อาเซียนมีท่าทีร่วมกันอย่างชัดเจน

3. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน เป้าหมายสำคัญของการรวมตัวกันเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนนั้นเพื่อให้ประชาชนมีการอยู่ดีกินดีปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีสิ่งแวดล้อมที่ดีและมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียว โดยมีความร่วมมือเฉพาะด้าน ภายใต้ประเด็นเชิงสังคมและวัฒนธรรมที่ครอบคลุมในหลายด้าน ได้แก่ เยาวชน การศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สิทธิมนุษยชน สาธารณสุข วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม สตรี แรงงาน การขจัดความยากจน สวัสดิการสังคมและการพัฒนา วัฒนธรรมและสารสนเทศ กิจกรรมพลเรือน การตรวจคนเข้าเมืองและกงสุล ยาเสพติด และการจัดการภัยพิบัติ สิทธิมนุษยชน โดยมีคณะทำงานอาเซียนรับผิดชอบการดำเนินความร่วมมือในแต่ละด้าน

สรุปได้ว่า ประชาคมอาเซียน เป็นองค์การทางภูมิรัฐศาสตร์และองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีประเทศสมาชิก 11 ประเทศ ได้แก่ ไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ บรูไน ลาว กัมพูชา เวียดนาม พม่า และติมอร์ตะวันออก มีเป้าหมายสำคัญในการส่งเสริมความร่วมมือ ให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานมีฝีมืออย่างเสรี และมีการเคลื่อนย้ายเงินทุนที่เสรียิ่งขึ้น

แนวคิดหลักและบทบาทของประชาคมอาเซียน

दनัย ไชยโยธา (2557: 75-80) กล่าวว่า การรวมตัวของประเทศอาเซียนจะทำให้เกิดผลต่างๆ คือ ความเข้มแข็ง สามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงและปัญหาต่างๆ มีความร่วมมือในด้านต่างๆ การป้องกันความขัดแย้งในภูมิภาค เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกันเป็นระบบเศรษฐกิจต่อประชาคมโลก

สุนทร สิ้นธพานนท์ (2556: 8-9) ได้กล่าวถึงแนวคิดของประชาคมอาเซียน โดยได้แบ่ง แนวคิดหลักและวัตถุประสงค์หลักในการก่อตั้งอาเซียน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แนวความคิดหลัก ประเทศที่เป็นชาติเสรีนิยม ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทุกประเทศล้วนมีนโยบายและเจตนารมณ์ มุ่งมั่นกระชับความสัมพันธ์ระหว่างมิตรประเทศใน

ภูมิภาคนี้ให้เป็นปึกแผ่นมาช้านาน แต่การขาดประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยให้ความพยายามนั้นบรรลุผลสำเร็จ แม้ว่าประเทศที่ได้ร่วมกันก่อตั้งอาเซียน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน และลักษณะทางภูมิศาสตร์หลากหลาย แต่ทุกประเทศต้องเผชิญปัญหาที่คล้ายคลึง กันหลายลักษณะ นั่นคือต้องเผชิญปัญหาร่วมกัน ทั้งการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

2. วัตถุประสงค์หลักในการก่อตั้งอาเซียน วัตถุประสงค์หลัก เริ่มแรกเพื่อสร้างสันติภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อันนำมาซึ่งเสถียรภาพทางการเมืองและความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม อนึ่ง วัตถุประสงค์หลักที่กำหนดไว้มีดังนี้

2.1. เพื่อเร่งรัดความเติบโตทางเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางสังคมและการพัฒนาวัฒนธรรมของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยความเพียรพยายามร่วมกันด้วยเจตนารมณ์บนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกัน เพื่อเสริมสร้างรากฐานสำหรับสมาคมประชาชาติแห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้เป็นประชาคมที่มีความเจริญรุ่งเรืองและสันติสุข

2.2 เพื่อส่งเสริมสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาค การยึดหลักความเคารพในความยุติธรรมและหลักนิติธรรมอย่างแน่วแน่ในการดำเนินงาน ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน

2.3 เพื่อส่งเสริมให้มีความร่วมมืออย่างจริงจังและความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นั่นคือเรื่องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิชาการหรือเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และการบริหาร

2.4 เพื่อให้มีความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในรูปของการฝึกอบรม นั่นคือ การวิจัยในด้านการศึกษา วิชาชีพ วิชาการ เทคนิค และการบริหาร

2.5 เพื่อส่งเสริมความร่วมมือให้ได้ประโยชน์ยิ่งขึ้นในด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการขยายการค้าระหว่างกัน รวมทั้งการศึกษา การค้าโภคภัณฑ์ระหว่างประเทศ การปรับปรุงการขนส่ง และการคมนาคมระหว่างกันตลอดจนยกระดับมาตรฐานการครองชีพของประชาชน

2.6 เพื่อส่งเสริมการศึกษา มุ่งเน้นเฉพาะหลักสูตรการศึกษาด้านภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้กว้างขวางขึ้น

2.7 เพื่อธำรงไว้ซึ่งความร่วมมืออย่างใกล้ชิด ร่วมมือกันกับองค์กรระดับภูมิภาคและองค์การระหว่างประเทศให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น และรวมทั้งแสวงหาช่องทาง ที่จะให้ความร่วมมือ กันอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้นในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2556: 139-140) ได้กล่าววาทปฏิญญากรุงเทพฯ ได้ระบุวัตถุประสงค์ของอาเซียนไว้ ดังนี้

1. เพื่อเร่งรัดการเติบโตทางเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางสังคม และการพัฒนาทางวัฒนธรรมในภูมิภาค โดยความพยายามร่วมกันบนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกัน เพื่อสร้างสรรค์ประชาคมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

2. เพื่อส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงในภูมิภาค โดยยึดหลักความเคารพในความยุติธรรม และหลักเกณฑ์แห่งกฎหมายในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในภูมิภาค และยึดมั่นในหลักการของกฎบัตรสหประชาชาติ

3. เพื่อส่งเสริมความร่วมมืออย่างแข็งขัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องที่มีผลประโยชน์ร่วมกันในเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และการบริหาร

4. เพื่อให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันและกันและกันในรูปแบบของการฝึกอบรมและการวิจัย ในด้านการศึกษา อาชีพเทคนิคและการบริหาร

5. เพื่อร่วมมือกันให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในการใช้ประโยชน์จากการเกษตรและอุตสาหกรรม การขยายการค้า รวมทั้งการศึกษาปัญหาในการค้าโภคภัณฑ์ระหว่างประเทศ การปรับปรุงการขนส่งและการคมนาคม ตลอดจนการยกระดับมาตรฐานการครองชีพของประชาชนของตน

6. เพื่อส่งเสริมการศึกษาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

7. เพื่อถ่วงไว้ซึ่งผลประโยชน์และความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดกับองค์การระหว่างประเทศและส่วนภูมิภาค ซึ่งมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกัน และหามาตรการต่างๆ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า การสร้างประชาคมอาเซียนมีจุดประสงค์ เพื่อสร้างสันติภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การร่วมมือกันทางเศรษฐกิจ การศึกษา ทักษะแรงงาน รวมไปถึงทักษะอาชีพ ด้านวัฒนธรรม การร่วมมือในการแก้ปัญหาความขัดแย้งและสร้างความมั่นคงในอาเซียน

การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน

กองอาเซียน (2552: 3-7) ได้กล่าวถึงการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สถานศึกษาเป็นสถาบันที่มีความสำคัญในการเตรียมเยาวชนให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของพลเมืองอาเซียน ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน โดยเตรียมการ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อนำแนวคิดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนและประเด็นสำคัญของอาเซียนที่ผู้เรียนควรรู้และเน้นการเสริมสร้างคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียนตามเป้าหมายของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งอาจจะนำแนวคิด หลักการ และประเด็นสำคัญของอาเซียนเข้าไปในรายวิชาต่างๆ ในลักษณะต่างๆ เช่น

1.1 แทรกไปในรายวิชาพื้นฐาน โดยบูรณาการหรือสอดแทรกแนวคิดประเด็นสำคัญเกี่ยวกับอาเซียน ทั้งที่เป็นเนื้อหาสาระ ทักษะ/กระบวนการ หรือ เจตคติค่านิยม โดยวิเคราะห์สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น

1.2 จัดทำรายวิชาเพิ่มเติม สามารถจัดทำรายวิชาเพิ่มเติมเข้าไปในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หรือรายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่เอื้อต่อการนำสาระอาเซียนเข้าไปได้อย่างเหมาะสมมีความสอดคล้องสัมพันธ์กันอย่างกลมกลืน

1.3 จัดอยู่ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนซึ่งสามารถจัดกิจกรรมได้อย่างหลากหลาย และส่งผลต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน

2. การเตรียมบุคลากรให้มีความพร้อมต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

2.1 สร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาทุกฝ่าย ตั้งแต่ระดับผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครู-อาจารย์ นักศึกษา นักเรียน ฯลฯ

2.2 จัดประชุมสัมมนาให้ความรู้แก่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา โดยให้ความรู้เฉพาะในประเด็นสำคัญให้เหมาะสมกับวัยและสถานภาพ การประชุมสัมมนาอาจจัดพร้อมกันในสถานศึกษา หรือส่งตัวแทนไปปรับความรู้จากหน่วยงานต่างๆ แล้วนำมาเผยแพร่ต่อในสถานศึกษา

2.3 จัดให้ครู-อาจารย์มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อแทรกสาระการเรียนรู้อาเซียนเข้าไปในหลักสูตรสถานศึกษาตามรูปแบบที่กำหนดร่วมกัน การมีส่วนร่วมของทุกคนในการพัฒนาหลักสูตรนี้ อาจใช้วิธีการหลากหลาย ทั้งนี้เพื่อให้ครู-อาจารย์ทุกคนมีความตระหนักและมีจิตสำนึกที่ดีต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ต่อจากนั้นให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำคำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา แผนการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

2.4 ส่งเสริมให้มีการทำหน่วยบูรณาการอาเซียนเข้าไปในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ในแต่ละรายวิชาและระดับชั้น เป็นการบูรณาการแบบข้ามวิชา แล้วนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนจริง

2.5 จัดประกวดหน่วยบูรณาการอาเซียนศึกษา รวมทั้งสื่อประเภทต่างๆ เพื่อให้ครู-อาจารย์มีความกระตือรือร้นและสนใจในการจัดการเรียนการสอน ส่งผลดีต่อผู้เรียนให้มีความพร้อมต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

2.6 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม หรือร่วมกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนการสร้างสรรค์ชิ้นงาน/ภาระงานที่สอดคล้องกับสาระ/ประเด็นสำคัญเกี่ยวกับอาเซียน เป็นการส่งเสริมคุณลักษณะของเยาวชนไทยในอาเซียน

3. การติดตามผลการดำเนินงานของบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน ผู้บริหาร/คณะกรรมการผู้ทำหน้าที่ติดตามผลการดำเนินงานของบุคลากรในการนำหลักสูตรอาเซียนศึกษาไปใช้สอดแทรก/บูรณาการในการจัดการเรียนรู้ไปใช้ตามกำหนดเวลาอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และเมื่อสิ้นภาคการศึกษา/สิ้นปีการศึกษาควรมีการวิจัยติดตามผลหรือรายงานผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่สอดแทรก/บูรณาการอาเซียนศึกษา มีการประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน ที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้คุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน มีการประเมินคุณภาพครู/อาจารย์ และผู้บริหารตามตัวชี้วัดที่กระทรวงศึกษากำหนด

ถวัลย์ มาศจรัส (2551: 25-26).กล่าวถึงประชาคมอาเซียนกับการให้ความสำคัญกับการศึกษาไว้ว่า ประชาคมอาเซียนกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: เน้นการบูรณาการด้านการศึกษาให้วาระการพัฒนาของอาเซียน การสร้างสังคมความรู้ โดยส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง ส่งเสริมการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กปฐมวัย และการสร้างความตระหนักรู้เรื่องอาเซียนในกลุ่มเยาวชน ผ่านการศึกษาและกิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างอัตลักษณ์อาเซียนบนพื้นฐานของมิตรภาพและความร่วมมือซึ่งกันและกัน โดยมีมาตรการ ดังนี้

1. ประเทศสมาชิกอาเซียนเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานภายในปี 2558 โดยขจัดการไม่รู้หนังสือ และให้หลักประกันทางการศึกษาภาคบังคับอย่างเท่าเทียมกันทุกเพศ โดยเปิดโอกาสอย่างเท่าเทียม โดยไม่คำนึงถึงสถานะทางสังคม เชื้อชาติหรือชาติพันธุ์ หรือความพิการ โดยมีเป้าหมายที่จะบรรลุร้อยละเจ็ดสิบภายในปี 2554

2. ปรับปรุงคุณภาพและความเหมาะสมของการศึกษารวมทั้งการฝึกอบรมทางด้านเทคนิค วิชาชีพและทักษะ ในการศึกษาในภูมิภาคอาเซียน โดยพัฒนาโครงการให้ความ

ช่วยเหลือด้านวิชาการ รวมทั้ง การฝึกอบรมครูผู้สอนและจัดโครงการแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ด้าน การศึกษาระดับสูงภายในปี 2552 โดยเฉพาะในประเทศกัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม

3. ทบทวนเป็นระยะในเรื่องโครงการให้ทุนของอาเซียน เพื่อให้ทุนการศึกษามี ลักษณะสมเหตุสมผล และมีความสอดคล้องกัน เพื่อผลลัพธ์ที่ดีขึ้น

4. ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศในการส่งเสริมการศึกษา และการเรียนรู้ ตลอดชีวิต โดยเฉพาะในกลุ่มที่ถูกกละเลย โดยเปิดกว้างการศึกษาทางไกลและการศึกษาทาง อินเทอร์เน็ต

5. ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายทางด้านการศึกษาในทุกๆระดับ ระหว่าง สถาบันการศึกษา และสานต่อการสร้างเครือข่ายระหว่างมหาวิทยาลัยส่งเสริมและสนับสนุนให้มี การแลกเปลี่ยนนักเรียน เจ้าหน้าที่ด้านการศึกษาและการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้ง จัดตั้งกลุ่มวิจัยระหว่างสถาบันการศึกษาชั้นสูงในอาเซียน โดยประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิด กับองค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน

6. ส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียม สำหรับสตรีและเด็กผู้หญิงและ ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดี ในเรื่องความละเอียดอ่อนทางเพศในหลักสูตรการศึกษา

7. เสริมสร้างการประสานงานของค์การระหว่างประเทศ และองค์การในระดับ ภูมิภาคทางด้านการศึกษา เพื่อเสริมสร้างคุณภาพของการศึกษาในภูมิภาค

8. บรรลุเรื่องค่านิยมร่วมและมรดกทางวัฒนธรรมในหลักสูตร รวมทั้งพัฒนา สื่อสารในเรื่องดังกล่าว โดยริเริ่มในปี 2551

9. จัดทำหลักสูตรเกี่ยวกับอาเซียนศึกษาทั้งในระดับประถม มัธยมและการศึกษา ชั้นสูง

10. สานต่อโครงการพัฒนาผู้นำเยาวชนอาเซียนและโครงการใกล้เคียง ที่มี เป้าหมายเดียวกัน และส่งเสริมการสร้างเครือข่ายศิษย์เก่าโครงการเยาวชนอาเซียนเพื่อส่งเสริม ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และความเข้าใจซึ่งกันและกัน

11. สนับสนุนการเรียนภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน และส่งเสริมการ แลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษา

12. จัดการแข่งขันกีฬาอาเซียนระดับมหาวิทยาลัย เยาวชนอาสาสมัครอาเซียน เพื่อสันติภาพ เกมส์คอมพิวเตอร์อาเซียน การแข่งโอลิมปิกวิทยาศาสตร์อาเซียน เพื่อส่งเสริมการมี ปฏิสัมพันธ์และความเข้าใจในหมู่เยาวชนของภูมิภาค

13. สนับสนุนการดำเนินโครงการรางวัลเยาวชน อาทิ รางวัลวันเยาวชนอาเซียน และโครงการสืบบองค์การเยาวชนที่ประสบความสำเร็จ (เทโยอาเซียน) เพื่อเป็นการแสดงการยอมรับบุคคลและองค์กรเยาวชนที่มีบทบาทช่วยส่งเสริมความคิดเกี่ยวกับอาเซียน และคุณค่าเกี่ยวกับอาเซียนในหมู่เยาวชนทั่วภูมิภาค

14. ดำเนินการจัดตั้งกองทุนสำหรับเยาวชนอาเซียนเพื่อสนับสนุนโครงการและกิจกรรมต่างๆ ของเยาวชนในอาเซียน

15. จัดตั้งเวทีเพื่อเสริมสร้างเครือข่ายและแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดในเรื่องยุทธศาสตร์และกลไกการพัฒนาเด็กและเยาวชนในอาเซียน

16. แลกเปลี่ยนนักแสดงทางวัฒนธรรมและนักวิชาการระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนผ่านระบบการศึกษาเพื่อให้เข้าถึงมากขึ้นและมีความเข้าใจในเรื่องความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมของประเทศสมาชิก

17. ส่งเสริมให้มีทางเลือกในการศึกษาระดับสูงในประเทศสมาชิกอาเซียนผ่านโครงการหนึ่งหลักสูตรประเทศหรือหนึ่งปีในต่างประเทศ

18. สนับสนุนให้ประชาชนในประเทศสมาชิกอาเซียนมีความเชี่ยวชาญภาษาอังกฤษ เพื่อให้สามารถติดต่อสื่อสารกันได้โดยตรง และสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมกันชุมชนนานาชาติ

19. ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

20. ดำเนินการจัดตั้งตัวชี้วัดการพัฒนาเยาวชนอาเซียนเพื่อประเมินผลที่ได้รับและประสิทธิภาพของโครงการเยาวชนต่างๆ ในภูมิภาคเพื่อช่วยประเทศสมาชิกในการวางแผนกิจกรรมเยาวชนใหม่

21. ส่งเสริมการพัฒนาเรื่องการดูแลเด็กเล็กโดยการแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด ประสพการณ์และการเสริมสร้างขีดความสามารถ

ขีดชนก ทองไทย (2556: บทคัดย่อ) กล่าวถึงความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทย ว่าหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานฯ กำหนดลำดับความสำคัญของสมรรถนะ 5 สมรรถนะไว้ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ กระจายโอกาสอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ตลอดจนสามารถก้าวทันและแข่งขันกับนานาชาติได้ โดยเฉพาะการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตามที่ประเทศไทยได้เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้ง อาเซียน กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีการกำหนดนโยบายการขับเคลื่อน การดำเนินงาน ด้านการศึกษา ตามปฏิญญาอาเซียนด้านการศึกษาของประเทศไทย ดังนี้

1. การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียน เพื่อสร้างความตระหนัก และเตรียมความพร้อม ของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษา และประชาชน ให้ก้าวสู่ประชาคมอาเซียนภายในปี 2558

2. การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษาและประชาชน ให้มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เช่น ความรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะและความชำนาญที่สอดคล้องกับการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงทางอุตสาหกรรม รวมทั้งการเพิ่มโอกาสในการหางานของประชาชนและความชำนาญที่สอดคล้องกับการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงทางอุตสาหกรรม รวมทั้งการเพิ่มโอกาสในการหางานทำของประชาชน

3. การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนหมุนเวียนของนักศึกษาและครู อาจารย์ ในอาเซียน รวมทั้ง ให้มีการยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการร่วมกันในอาเซียนการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาต่างๆ และการแลกเปลี่ยนเยาวชน การพัฒนาระบบการศึกษาทางไกล ซึ่งช่วยสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิต การส่งเสริมและปรับปรุงการศึกษาอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมอาชีพ ทั้งในขั้นต้นและขั้นต่อเนื่อง ตลอดจนส่งเสริมและเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาของประเทศอาเซียน

ราชบัณฑิตยสถาน (2546: 822) ศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ประชาคมอาเซียน ศึกษาการรับรู้ และทัศนคติที่มีผลต่อความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงานอาเซียนของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีจุดมุ่งหมายในการศึกษาการรับรู้ และทัศนคติที่มีผลต่อความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงานอาเซียนของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่ามีผลวิจัยดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 160คน อายุ 27-31ปี มีสถานภาพโสด สาขาวิชาการตลาด ชั้นปีที่ 2 ประเภทนักศึกษา นอกเวลาราชการ ระดับตำแหน่งงานพนักงานระดับปฏิบัติการ มีรายได้ 25,001 บาทขึ้นไป มีอายุ

งานต่ำกว่าหรือเท่ากับ 2 ปี ส่วนในด้านและแหล่งข้อมูลสื่อมวลชนพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทักษะคติในการทำงานของนักศึกษาปริญญาโท ประกอบด้วย ด้านความเชื่อเกี่ยวกับงานในประชาคมอาเซียน พบว่าอยู่ในระดับมาก สำหรับด้านความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงานอาเซียน อยู่ในระดับมาก นักศึกษาที่มีลักษณะส่วนบุคคล ด้านสาขา แตกต่างกัน มีความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงานประชาคมอาเซียน แตกต่างกัน การรับรู้ของนักศึกษาปริญญาโท ประกอบด้วยแหล่งข้อมูลสื่อบุคคล และแหล่งข้อมูลสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับด้านความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงานประชาคมอาเซียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางและต่ำในทิศทางเดียวกันตามลำดับ ทักษะคติในการทำงาน ด้านความรู้สึกลึกที่มีต่อประชาคมอาเซียน ด้านความเชื่อเกี่ยวกับงานในประชาคมอาเซียน และด้านความตั้งใจในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงานประชาคมอาเซียนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางและต่ำในทิศทางเดียวกัน ตามลำดับ

สรุปได้ว่า การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนว่า ประชาคมอาเซียนกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์: เน้นการบูรณาการด้านการศึกษาให้วาระการพัฒนาของอาเซียน การสร้างสังคมความรู้ โดยส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง ส่งเสริมการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กปฐมวัย และการสร้างความตระหนักรู้เรื่องอาเซียนในกลุ่มเยาวชน ผ่านการศึกษาและกิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างอัตลักษณ์อาเซียนบนพื้นฐานของมิตรภาพและความร่วมมือซึ่งกันและกัน กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ กระจายโอกาสอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ตลอดจนสามารถก้าวทันและแข่งขันกับนานาชาติได้ โดยเฉพาะการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตามที่ประเทศไทยได้เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้ง อาเซียน กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีการกำหนดนโยบายการขับเคลื่อน การดำเนินงาน ด้านการศึกษา ตามปฏิญญาอาเซียนด้านการศึกษาของประเทศไทย

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาตัวเอง

ด้านภาษา

ความหมายด้านภาษา

ด้านภาษาเป็นองค์ความรู้สำคัญต่อการพัฒนาตนเอง ซึ่งมีนักวิชาการให้ความหมายต่างๆ ไว้ ดังนี้

พระมหาสุริยา วรเมธี (2552: 3) ได้ให้ความหมายของภาษา ไว้ว่า ภาษาหมายความถึง “ถ้อยคำที่ใช้พูดหรือเขียนเพื่อสื่อความของชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น ภาษาไทย ภาษาจีน หรือเพื่อสื่อความเฉพาะวงการ เช่น ภาษาราชการ ภาษากฎหมาย รวมไปถึง ตัวหนังสือ หรือกิริยาอาการที่สื่อความได้ เช่น ภาษาพูด ภาษาเขียน ภาษาท่าทาง ภาษามือ เป็นต้น”

จินดา เสงสมบุรณ์ (2542: 2) ได้กล่าวว่าการศึกษาด้านภาษาเป็นการศึกษาระบบลักษณะในเชิงคำพูดหรือเชิงการเขียน อันเป็นแก่นสารที่มนุษย์กำหนดขึ้น โดยสมาชิกทางสังคมให้ความร่วมมือ และเป็นการศึกษาเกี่ยวกับเครื่องมือในการสื่อความหมายและอธิบายความ รวมทั้งเป็นเครื่องถ่ายทอดทางวัฒนธรรมระหว่างมนุษย์ และเป็นเครื่องมือในการสื่อความหมายระหว่างมนุษย์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2555b: 5) ได้ให้ความหมายของภาษาโดยแบ่งความหมายเป็นอรรถและปริยายดังนี้

ความหมายโดยอรรถ ภาษา หมายถึง

1. เครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารความรู้ ความคิด ความรู้สึก ความต้องการของมนุษย์ เครื่องมือดังกล่าวอาจได้แก่ เสียงพูด เสียงสัญญาณต่างๆ รูปภาพ แผนภูมิ ตัวอักษร ฯลฯ การใช้เครื่องมือดังกล่าวจะขึ้นอยู่กับข้อตกลงในกลุ่มชนซึ่งผู้ใช้จะต้องเรียนรู้ เพื่อทำความเข้าใจกัน
2. การติดต่อ การสื่อความรู้สึก
3. วิชาการแขนงหนึ่ง ว่าด้วยการศึกษาภาษาในแง่มุมต่างๆ

ความหมายเชิงปริยาย เป็นความหมายเชิงเปรียบเทียบ ภาษา อาจหมายถึงถึง

1. ความรู้ความเข้าใจ ความมีทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียน
2. กลุ่มชน เผ่าหรือชนชาติ
3. ระเบียบ แบบแผน แบบแผน

จิรวุฒน์ เพชรรัตน์ (2556: 14) ได้ให้ความหมายของภาษาไว้ว่า ภาษาสามารถบ่งบอกถึงความเป็นสมาชิกของกลุ่ม ชนชาติ หรือเผ่าพันธุ์ใดเผ่าพันธุ์ของผู้พูดได้ ภาษายังเป็นเครื่องมือในการนำเสนอความนึกคิดที่อยู่ภายในของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งต่างๆ รอบตัวออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้ หากปราศจากภาษา มนุษย์ก็ไม่สามารถสื่อสารถึงความรู้สึกนึกคิดของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจ ดังนั้นภาษจึงเป็นสื่อกลางระหว่างมนุษย์และสังคมรอบข้าง จึงเห็นได้ว่าภาษาที่มีความสำคัญต่อมนุษย์เราเป็นอย่างยิ่ง

พระมหาสุริยา วรเมธี (2552: 7-8) กล่าวไว้ว่า ภาษาประกอบด้วยเสียงพูดและความหมาย โดยมีเสียงเป็นอาการภายนอก และความหมายเป็นอาการภายใน ทั้งเสียงพูดและ

ความหมายนี้ต้องสัมพันธ์กันจะขาดอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้ จึงจะทำให้ผู้พูดและผู้ฟังเข้าใจตรงกัน และผู้ฟังก็สามารถตอบโต้ได้

สรุปได้ว่า ภาษา หมายถึง ระบบลักษณะในเชิงคำพูดหรือเชิงการเขียน อันเป็นแก่นสารที่มนุษย์กำหนดขึ้น โดยสมาชิกทางสังคมให้ความร่วมมือ และเป็นการศึกษาเกี่ยวกับเครื่องมือในการสื่อความหมายและอธิบายความ เป็นเครื่องมือในการนำเสนอความนึกคิดที่อยู่ภายในของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งต่างๆ

ลักษณะของภาษา

ชลธิชา บำรุงรักษ์ (2558: 2-3) กล่าวว่า ภาษาเป็นสิ่งที่มีความพิเศษที่ทำให้มนุษย์ออกจากสัตว์ได้อย่างชัดเจน ถึงแม้จะดูเหมือนว่าสัตว์เหล่าอื่นจะมีวิธีการติดต่อสื่อสารระหว่างกันก็ตาม แต่ก็มีข้อจำกัดที่น้อยกว่าที่มนุษย์ใช้สื่อสารกัน มนุษย์สามารถเปลี่ยนแปลงประโยคเองได้ หรือสื่อความหมายได้เองตามที่ตนปรารถนา ลักษณะทั่วไปของภาษาสามารถแบ่งออกเป็น

1. ภาษามีลักษณะเป็นวัฒนธรรมซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้น มีการปรับปรุงแก้ไข เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาเพื่อความเหมาะสมของยุคสมัยนั้นๆ และพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น กับทั้งมีการสืบทอด หรือถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง ในฐานะที่ภาษาของมนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมจึงมีลักษณะเช่นเดียวกับวัฒนธรรม คือมีการปรับปรุงแก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น

2. ภาษาเกิดจากการเรียนรู้ ภาษานั้นย่อมถ่ายทอดช่วยเชื่อมโยง อดีต-ปัจจุบัน และอนาคตให้สัมพันธ์กันได้ซึ่งต้องอาศัยการเรียนรู้โดยมีสิ่งแวดล้อมเป็นตัวกำหนด มีลักษณะค่อยเป็นค่อยไปแบบพอกพูนมากขึ้นตามวันและเวลาซึ่งการเรียนรู้อาจจะเกิดขึ้นโดยตรงและโดยอ้อม

3. ภาษาเป็นเครื่องมือสำหรับสื่อสาร มนุษย์อาศัยภาษาเป็นเครื่องมือสำหรับสื่อสารระหว่างกันเพื่อเป็นการสื่อความรู้สึนึกคิด และความต้องการของตนให้คนอื่นได้รับรู้และเกิดความเข้าใจระหว่างกันซึ่งอาจจะเป็นทั้งเสียงทั้งเป็นสัญลักษณ์ (อักษร)

จินดา เสงสมบุรณ์ (2542: 6) ได้ให้ลักษณะของภาษา ไว้ดังนี้

1. ภาษาเป็นระบบสัญลักษณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อสื่อความหมาย ความสัมพันธ์ระหว่างสัญลักษณ์และความหมายนี้เป็นเรื่องที่มนุษย์ในแต่ละสังคมกำหนดขึ้น ภาษาบางภาษาอาจนำเสียงชุดเดียวกันมาใช้ แต่ต่างนำมาใช้เพื่อสื่อความหมายแตกต่างกันไป

2. ภาษามีระบบและกฎเกณฑ์ที่แน่นอน แต่ละภาษามีหลักเกณฑ์ทั้งในด้านเสียง คำ ประโยค และความหมาย เช่น เสียงที่นำมาใช้ในภาษานั้น เสียงพยัญชนะใดปรากฏในตำแหน่ง

ต้นพยางค์ เสียงพยัญชนะใดปรากฏในตำแหน่งท้ายพยางค์ คำที่วิธีการสร้างคำหรือประกอบคำอย่างไรบ้าง ประโยคประกอบด้วยอะไรบ้าง และมีวิธีการเรียงคำอย่างไร

3. ภาษาเป็นเรื่องที่ต้องเรียนรู้ ไม่สามารถเกิดขึ้นได้โดยกำเนิดหรือสัญชาตญาณ กล่าวคือ มนุษย์ที่มีความปกติทางด้านสมองและด้านสรีระที่เกี่ยวข้องกับการเปล่งเสียงพูดล้วนมีศักยภาพที่จะพัฒนาภาษาได้ แต่จะพัฒนาภาษาได้นั้นขึ้นอยู่กับว่าสภาพแวดล้อมรอบตัวใช้ภาษาใดในชีวิตประจำวัน ซึ่งทำให้มนุษย์ที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ใช้ภาษาต่างกันพัฒนาภาษาแตกต่างกันไป

4. ภาษาามีผลิตรภาวะที่สร้างสรรค์ได้ไม่จบสิ้น กล่าวคือ เจ้าของภาษาทุกภาษามีความสามารถในการสร้างสรรค์ภาษา ทำให้สามารถนำกฎเกณฑ์ที่มีอยู่ในภาษามาใช้ในลักษณะที่ต่างไปจากเดิม เช่น สร้างคำใหม่ พูดประโยคใหม่ๆ ที่ไม่เคยได้ยินได้ฟังมาก่อน สามารถสร้างประโยคได้ไม่จำกัด และสามารถเข้าใจประโยคใหม่ๆ ในภาษา

5. ภาษาเกี่ยวข้องกับบริบทซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการตีความ บริบทดังกล่าวนี้หมายถึงสภาพแวดล้อมโดยรอบขณะที่มีการใช้ภาษา ทั้งที่อยู่ในรูปภาษา เช่น ถ้อยคำที่นำมาก่อนและที่ไม่ใช่ภาษา เช่น สถานการณ์ เวลา สถานที่ อารมณ์ความรู้สึก ทักษะคติ ตลอดจนทั้งกิริยาท่าทางต่างๆ ของผู้ที่เกี่ยวข้อง

6. ภาษาเป็นเรื่องของปฏิสัมพันธ์และมีความเป็นพลวัต การสื่อสารด้วยภาษาแสดงให้เห็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างคู่สื่อสาร เช่น ขณะที่สนทนากัน คู่สื่อสารต่างพยายามที่สื่อสารกันด้วยภาษาให้เข้าใจ โดยผู้ส่งสารจะพยายามคิดหาถ้อยคำที่จะทำให้ผู้ฟังเข้าใจ ขณะที่ผู้ฟังก็พยายามตีความถ้อยคำของผู้พูดและทำความเข้าใจถ้อยคำนั้น บางครั้งผู้พูดอาจใช้ถ้อยคำใหม่เพื่ออธิบายเพิ่มเติมหรือยกตัวอย่างให้เห็นชัดเจนหากเห็นว่าผู้ฟังแสดงท่าทางไม่เข้าใจคำพูดที่กล่าวไปแล้ว เป็นต้น

7. ภาษาเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ทุกภาษาต้องมีการปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลาเพื่อรองรับและให้ทันกับการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี สังคม และวัฒนธรรม ภาษาที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงถือเป็นภาษาที่ตายแล้ว จะเห็นได้ว่าในปัจจุบัน มีคำใหม่ในภาษาเพิ่มขึ้นตลอดเวลาเพื่อให้ทันกับความก้าวหน้าทางวิทยาการ ส่วนคำที่ไม่มีผู้ใช้ก็จะสูญหายไป

8. ภาษาทุกภาษามีลักษณะบางประการที่มีอยู่ร่วมกัน จากคุณสมบัติของภาษาที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า ภาษาพูด ภาษาเขียน และภาษามือ ถือเป็นภาษา ส่วนการสื่อสารที่ไม่ใช้

ถ้อยคำ เช่น กิริยาท่าทาง การสัมผัส ระยะเวลา การนั่งเงิบ ซึ่งต่างสื่อความหมายได้ ในทางภาษาศาสตร์ไม่ถือว่าเป็นภาษาเนื่องจากขาดคุณสมบัติของภาษาดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น

อุดม วโรตม์สิขิตติ (2555: 2) ได้แบ่งลักษณะทั่วไปของภาษาไว้ดังนี้

1. ภาษามีโครงสร้าง โครงสร้างของภาษาประกอบด้วยเสียง และความหมาย กล่าวคือเสียงพูดของมนุษย์ที่เปล่งออกมาด้วยความตั้งใจและมีความหมายที่กำหนดแน่นอนอนึ่งนับเป็นภาษา

2. ภาษามีระบบ ภาษาแต่ละภาษาจะมีระบบกฎเกณฑ์ที่แน่นอนในตัวเองมนุษย์สามารถใช้ภาษาสื่อความเข้าใจกับบุคคลอื่น ๆ ได้โดยที่เขาเรียนรู้และเข้าใจระบบกฎเกณฑ์ในภาษานั้นๆ ก่อน ถ้าใช้ผิดระบบก็อาจไม่เข้าใจกัน

3. ภาษาเป็นสิ่งสมมุติ เสียงซึ่งมนุษย์เปล่งออกมาและมีความหมายนั้น เป็นสิ่งสมมุติขึ้นมาเพื่อใช้แทนความหมายตามต้องการและใช้สืบทอดต่อกันมาเป็นวัฒนธรรม

4. ภาษามีลักษณะเป็นสังคม แบ่งออกเป็น

4.1 ภาษาเกิดจากการเรียนรู้ เลียนแบบ ถ่ายทอด มิใช่เกิดจากสัญชาตญาณหรือ พันธุกรรม เช่น มนุษย์ไปอยู่กับสัตว์ป่า ตั้งแต่ยังเป็นทารก ก็จะไม่พูดภาษามนุษย์ไม่ได้แต่ต่อมาคนเอามาเลี้ยง และสอนภาให้ ก็จะได้พูดได้ ส่วนสัตว์ที่มนุษย์นำมาเลี้ยงตั้งแต่แรกเกิด โดยมีให้อยู่กับแม่ของมันเลยก็สามารถส่งเสียงเหมือนแม่ของมัน หรือพวกของมันได้ แต่จะพูดภาษาคนไม่ได้ แสดงว่าเสียงร้องของสัตว์เกิดจากสัญชาตญาณ หรือพันธุกรรมเท่านั้น ไม่ได้เกิดจากการเรียนรู้ เราจึงไม่ถือว่าเสียงร้องของสัตว์เป็นภาษา

4.2 ภาษาเป็นวัฒนธรรมของมนุษย์ มีการสร้างสรรคขึ้นมา โดยเป็นที่ตกลงยอมรับในสังคมเดียวกัน และสะสมสืบทอดจากคนรุ่นก่อนไปสู่คนรุ่นต่อไป

4.3 ภาษาแต่ละภาษามีหลายกลุ่ม หลายระดับ ตามลักษณะของสังคมที่แตกต่างกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม สภาพครอบครัว สภาพสังคม สภาพท้องถิ่น หรือวัตถุประสงค์ที่ใช้ภาษา

4.4 ภาษามีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ คำบางคำอาจใช้ภาษาชั่วคราวระยะหนึ่งแล้วก็หายไปไม่มีผู้ใช้พูด บางคำอาจยังใช้อยู่แต่มีความหมายต่างไปจากเดิม นอกจากนี้ยังมีคำเกิดใหม่ซึ่งอาจเกิดจากความนิยม การรับวัฒนธรรมใหม่ๆ วิทยาการใหม่ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นการเปลี่ยนแปลงของภาษาทั้งสิ้น

4.5 ภาษามีจำนวนประโยคไม่รู้จบ ในแต่ละภาษาแม้จะมีจำนวนเสียงหรือจำนวนคำจำกัดแต่เมื่อนำเสียงและคำเหล่านั้นมาเรียบเรียงเป็นประโยคจะสามารถผลิตประโยคได้

มากมายไม่รู้จบสิ้นเพราะผู้พูดภาษาใดก็ตามย่อมสามารถสร้างประโยคใหม่ๆ ในภาษานั้นๆ ขึ้นใช้ได้เอง โดยที่ผู้อื่นที่ใช้ภาษาเดียวกัน จะสามารถเข้าใจได้ทันทีแม้จะไม่เคยได้ยินมาก่อนก็ตาม

สรุปได้ว่า ภาษานั้นเป็นวัฒนธรรมที่มนุษย์สร้างขึ้น สามารถเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ภาษาแบ่งออกเป็นหลายกลุ่มหลายระดับ ภาษามีระบบ ภาษาแต่ละภาษาจะมีระบบกฎเกณฑ์ที่แน่นอนในตัวเองมนุษย์สามารถใช้ภาษาสื่อความเข้าใจกับบุคคลอื่นๆ ได้โดยที่เขาเรียนรู้และเข้าใจระบบกฎเกณฑ์ในภาษานั้นๆ

ความสำคัญของภาษา

พระมหาสุริยา วรเมธี (2552: 16-17) กล่าวว่า ภาษาเป็นสัญลักษณ์ของมนุษย์ กิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ย่อมมีศูนย์กลางอยู่ที่ภาษา การที่มนุษย์รู้จักใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อความหมายซึ่งกันและกันทำให้เกิดพลังอันมหาศาลขึ้นในอาณาจักรแห่งมนุษยชาติ เพราะเครื่องมืออันนี้มนุษย์เป็นเจ้าของ ภาษากำหนดความคิด ขณะเดียวกันความคิดก็ปรากฏออกมาในรูปของภาษา

จินดา เสงสมบุญ (2542: 8-9) กล่าวว่า ภาษาเข้ามามีบทบาทที่สำคัญต่อชีวิตมนุษย์ทุกชาติพันธุ์ ตั้งแต่ยุคแรกๆ ที่มนุษย์รู้จักปฏิสัมพันธ์กัน จนกระทั่งมีการพัฒนาจากการใช้เพียงภาษาพูดมาจนถึงมีภาษาเขียน แล้วเปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ความสำคัญของภาษาสามารถสรุปได้ ดังต่อไปนี้

1. ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ในฐานะที่เป็นสัตว์สังคม มนุษย์ติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิกในกลุ่ม โดยการใช้ภาษาเป็นสื่อกลาง สำหรับเป็นเครื่องบอกความคิดและความเห็น รวมทั้งความต้องการของตนให้สมาชิกอื่นๆ รับรู้ เป็นผลทำให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกันได้อย่างถูกต้อง

2. ภาษาเป็นเครื่องถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด มนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐที่สามารถฝึกฝนตนเองได้และมีศักยภาพสูง สามารถที่จะประดิษฐ์สัญลักษณ์ขึ้นมาและกำหนดเป็นภาษาเป็นเครื่องช่วยในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของตนให้สมาชิกอื่นๆ รับรู้ความรู้และประสบการณ์ที่ถูกต้อง

3. ภาษาเป็นเครื่องรักษาถ่ายทอดทางวัฒนธรรม การที่เรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิตขนบประเพณีและวัฒนธรรมของคนรุ่นหนึ่งจะถูกถ่ายทอดให้คนอีกรุ่นหนึ่งได้รับรู้และปฏิบัติตามนั้น ต้องอาศัยภาษาเป็นเครื่องช่วย ซึ่งทำให้สามารถสืบทอดวัฒนธรรมอันดีงามบรรพบุรุษไว้ได้

4. ภาษาเป็นเครื่องมือช่วยบันทึกความรู้ ความเป็นจริงแล้ว มนุษย์ไม่สามารถที่จะจดจำเรื่องราวต่างๆ หรือการค้นพบความจริงบางอย่างที่มีประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติได้โดยสมองเท่านั้น หากแต่อาศัยการจดบันทึกด้วยสิ่งที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นมาเพื่อใช้ในการสื่อความหมายระหว่างกัน เป็นเหตุให้การค้นพบความจริงหรือความรู้ต่างๆ ในยุคสมัยหนึ่งสามารถส่งต่อสู่อีกสมัยได้ด้วยสิ่งที่เรียกว่า ภาษา นั่นเอง

5. ภาษาเป็นแกนที่แสดงถึงความเจริญก้าวหน้าของชาติ ภาษาที่ใช้ในประเทศที่มีการพัฒนาที่สูงกว่าจะได้รับการยอมรับจากประเทศที่ด้อยพัฒนามากกว่า เช่น ประเทศอังกฤษ และประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นต้น ซึ่งมีการพัฒนาการทางด้านต่างๆ ที่สูงมาก เป็นที่ยอมรับไปทั่วโลก จึงทำให้วัฒนธรรมทางภาษาได้แพร่ขยายไปทั่วโลก

กรีซ ภัทรภาคิน (2558: บทคัดย่อ) ได้ให้ความสำคัญของภาษาไว้ว่า ภาษาทุกภาษาในโลกย่อมมีความสำคัญเสมอกันในฐานะเป็นเครื่องมือที่ใช้สื่อสารระหว่างมนุษย์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ภาษาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารของมนุษย์ มนุษย์ติดต่อกันได้ เข้าใจกันได้ก็ด้วยอาศัยภาษาเป็นเครื่องช่วยที่ดีที่สุด

2. ภาษาเป็นสิ่งที่ช่วยยึดให้มนุษย์มีความผูกพันต่อกัน เนื่องจากแต่ละภาษาต่างก็มีระเบียบแบบแผนของตน ซึ่งเป็นที่ตกลงกันในแต่ละชาติแต่ละกลุ่มชน การพูดภาษาเดียวกันจึงเป็นสิ่งที่ทำให้คนรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกัน มีความผูกพันต่อกันในฐานะที่เป็นชาติเดียวกัน

3. ภาษาเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ และเป็นเครื่องแสดงให้เห็นวัฒนธรรมส่วนอื่นๆ ของมนุษย์ด้วย เราจึงสามารถศึกษาวัฒนธรรม ตลอดจนเอกลักษณ์ของชนชาติต่างๆ ได้จากการศึกษาภาษาของชนชาตินั้นๆ

4. ภาษาเป็นศาสตร์ มีระบบกฎเกณฑ์ ผู้ใช้ภาษาต้องรักษากฎเกณฑ์ในภาษาไว้ด้วยอย่างไรก็ตาม กฎเกณฑ์ในภาษานั้นไม่ตายตัวเหมือนกฎวิทยาศาสตร์ แต่มีความเปลี่ยนแปลงไปตามธรรมชาติของภาษา เพราะเป็นสิ่งที่มนุษย์ตั้งขึ้น จึงเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัยตามความเห็นชอบของส่วนรวม

5. ภาษาเป็นศิลปะ มีความงามในกระบวนการใช้ภาษา กระบวนการใช้ภาษานั้นมีระดับลีลา ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ หลายด้าน เช่น บุคคล กาลเทศะ ประเภทของเรื่อง ฯลฯ การที่จะเข้าใจภาษา และภาษาได้ดีจะต้องมีความสนใจศึกษาสังเกตให้เข้าถึง รส ของภาษาด้วย

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2551: 5) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะภาษาอังกฤษในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี มีผลวิจัยสรุปดังนี้ นักศึกษา มีปัญหาทักษะภาษาอังกฤษโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ในหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย วัตถุประสงค์ เนื้อหาบทเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล เนื้อหาของหลักสูตรประกอบด้วย 10 บทเรียน แต่ละบทประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก คือ ส่วนฝึกทักษะการฟังและการพูด ส่วนฝึกทักษะการอ่านและการเขียน และ ส่วนบททวนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ผลการศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตร แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยหลังการฝึกอบรมสูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการฝึกอบรม และค่าคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด สรุปได้ว่าหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิผลเป็นไปตามที่เกณฑ์ที่กำหนด

สรุปได้ว่า ภาษานั้น มีความสำคัญมากต่อมวลมนุษยชาติทุกเผ่าพันธุ์ เนื่องจากมนุษย์ไม่สามารถอยู่คนเดียวโดดเดี่ยวได้จำเป็นต้องอาศัยอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นซึ่งการที่จะติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นนั้น ภาษาจึงเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์เป็นอันมาก เป็นทั้งเครื่องมือสื่อสาร เครื่องถ่ายถอดความรู้สึกนึกคิด เป็นเครื่องมือถ่ายทอดทางวัฒนธรรม เป็นเครื่องมือช่วยบันทึกความรู้ และเป็นแกนที่แสดงถึงความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นองค์ความรู้สำคัญต่อการพัฒนาตนเอง ซึ่งมีนักวิชาการให้ความหมายต่างๆไว้ ดังนี้

สุขุม เฉลยทรัพย์ (2542: 4) ได้กล่าวว่าเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง เทคโนโลยีที่ใช้คอมพิวเตอร์และเครื่องมืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องที่เชื่อมโยงเข้าด้วยกัน โดยอาศัยเทคโนโลยีโทรคมนาคมและการสื่อสาร เพื่อจัดเก็บ บันทึก ประมวลผล ค้นหาและค้นคืน แสดงผล สื่อสารข้อมูลหรือเผยแพร่สารสนเทศเพื่อการใช้ประโยชน์

วาสนา สุขกระสานติ (2545: 6) ได้กล่าวว่าเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ทำให้เกิดวิธีการใหม่ๆ ในการจัดการเรียนรู้ การส่งผ่าน และการสื่อสารสนเทศ การเข้าถึงสารสนเทศ รวมไปถึงการสร้างอุตสาหกรรมสารสนเทศ และความต้องการสารสนเทศ และการจัดการสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สุขุม เฉลยทรัพย์ (2548: 2) ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง กระบวนการต่างๆ และระบบงานที่ช่วยให้ได้สารสนเทศที่ต้องการ โดยจะรวมถึง

1. เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ซึ่งส่วนมากแล้วจะหมายถึง เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องใช้สำนักงาน อุปกรณ์โทรคมนาคมต่างๆ รวมทั้งซอฟต์แวร์ทั้งแบบสำเร็จรูปและแบบ

พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในงานเฉพาะด้าน ซึ่งเครื่องมือเหล่านี้จัดเป็นเครื่องมือสมัยใหม่และใช้เทคโนโลยีระดับสูง

2. กระบวนการในการนำอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ ข้างต้นมาใช้งาน เพื่อรวบรวม จัดเก็บ ประมวลผล และแสดงผลลัพธ์เป็นสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไปเทคโนโลยีของระบบสารสนเทศในปัจจุบัน

สุชาติา กิระนันท์ (2541: 23) กล่าวว่า เทคโนโลยีที่ประกอบขึ้นด้วยระบบจัดเก็บ และประมวลข้อมูล ระบบสื่อสารโทรคมนาคม และอุปกรณ์สนับสนุนการปฏิบัติงานด้านสารสนเทศที่มีการวางแผน จัดการ และใช้งานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

รัชณีพร ศรีรักษา (2551: 2) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เทคโนโลยีทุกด้านที่เข้ามารวมกัน ในกระบวนการจัดเก็บ สร้าง และสื่อสารสนเทศ

วิโรจน์ ชัยมูล (2558: 218) กล่าวว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือ เทคโนโลยีสารสนเทศ ก็คือ เทคโนโลยีสองด้านหลักๆ ที่ประกอบด้วย เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และ เทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคมที่ผนวกเข้าด้วยกัน เพื่อใช้ในกระบวนการจัดหา จัดเก็บ สร้างและเผยแพร่สารสนเทศในรูปแบบต่างๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ความถูกต้อง ความแม่นยำ และความรวดเร็วให้ทันต่อการนำไปใช้ประโยชน์

โอบาส เอียมสิริวงศ์ (2561: 14) กล่าวไว้ว่า เทคโนโลยี หมายถึง การนำเอาความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์มาพัฒนาเป็นองค์ความรู้ใหม่เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งเทคโนโลยีที่นำมาใช้จัดการสารสนเทศต่างๆ เหล่านี้ อาจเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีทางการสื่อสารและโทรคมนาคม เป็นต้น เมื่อนำเอาคำว่า เทคโนโลยี และสารสนเทศ รวมเอาไว้ด้วยกันแล้ว เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ การประยุกต์เอาความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์มาจัดการสารสนเทศที่ต้องการ โดยอาศัยเครื่องมือทางเทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น เทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีด้านเครือข่ายโทรคมนาคมและการสื่อสาร ตลอดจนจนอาศัยความรู้ในกระบวนการดำเนินงานสารสนเทศในขั้นตอนต่างๆ ตั้งแต่การแสวงหา การวิเคราะห์ การจัดเก็บ รวมถึงการจัดการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนสารสนเทศด้วย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ความถูกต้อง ความแม่นยำ และความรวดเร็วทันต่อการนำมาใช้ประโยชน์ได้นั่นเอง

สุขุม เฉลยทรัพย์ (2542: 6) กล่าวว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง เทคโนโลยีเพื่อใช้กับการจัดการสารสนเทศซึ่งหมายรวมถึงเทคโนโลยีการผลิต การจัดเก็บข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การวิเคราะห์และเผยแพร่ การสื่อสารโทรคมนาคม รวมถึงอุปกรณ์สนับสนุนการปฏิบัติงานด้านสารสนเทศที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้งานร่วมกันเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์

สรุปได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง เทคโนโลยีที่ใช้คอมพิวเตอร์และเครื่องมือ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องที่เชื่อมโยงเข้าด้วยกัน โดยอาศัยเทคโนโลยีโทรคมนาคมและการสื่อสาร การเข้าถึงสารสนเทศ รวมไปถึงการสร้างอุตสาหกรรมสารสนเทศ และความต้องการสารสนเทศ และการจัดการสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ

รัชนีพร ศรีรักษา (2551: 5) กล่าวว่า พัฒนาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว มีการปรับปรุงเครื่องมือที่เป็นประโยชน์กับงานสารสนเทศอยู่ตลอดเวลา ทำให้ทุกวงการวิชาชีพ ต้องหันมาปรับปรุงกลไกในวิชาชีพของตนให้ทันต่อสังคมสารสนเทศ และสอดคล้องกับกระแสโลก องค์การทั้งภาครัฐและเอกชนต่างก็หันมาให้ความสนใจกับเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น เนื่องจากตระหนักว่าสารสนเทศมีบทบาทในการสื่อสาร การปฏิบัติงาน การแก้ปัญหา หรือการตัดสินใจ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2551: 189-195) ให้แนวคิดสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ ไว้ดังนี้

1. เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ในการแข่งขันทางด้านการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมจำเป็นต้องหาวิธีการในการผลิตให้ได้มาก ราคาถูกลง เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทมาก มีการใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการบริหาร และการจัดการ การดำเนินการ และยังรวมไปถึงการให้บริการกับลูกค้า เพื่อเพิ่มทางเลือกให้กับลูกค้าในการซื้อสินค้าได้สะดวกขึ้น

2. เทคโนโลยีสารสนเทศเปลี่ยนรูปแบบการบริการเป็นแบบกระจาย เมื่อมีการพัฒนาระบบข้อมูลและการใช้ข้อมูลได้ดี จึงทำให้เกิดระบบอัตโนมัติ การบริการต่างๆ เน้นรูปแบบการบริการแบบกระจาย ทำให้การบริการโดยรวมมีประสิทธิภาพ เช่น นิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยสามารถใช้คอมพิวเตอร์สอบถามผลสอบจากที่บ้านได้ เป็นต้น

3. เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งที่จำเป็น สำหรับการดำเนินการในหน่วยงานต่างๆ ปัจจุบันทุกหน่วยงานต่างพัฒนาระบบรวบรวมจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในองค์กร เช่น เวชระเบียนในโรงพยาบาล ระบบการจัดเก็บข้อมูลภาษี ดังนั้นจะเห็นได้ว่าองค์กรทุกระดับเห็นความสำคัญที่จะนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้

4. เทคโนโลยีสารสนเทศเกี่ยวข้องกับคนทุกระดับ พัฒนาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของคนเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี จะเห็นได้จากการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิต เช่น การพิมพ์รายงานด้วยคอมพิวเตอร์ การใช้

ตารางคิดคำนวณ และการใช้อุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคมแบบต่างๆ เป็นต้น เทคโนโลยีสารสนเทศ มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมทุกระดับ กล่าวได้ดังนี้

4.1 สร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สภาพความเป็นอยู่ของสังคมเมือง มีการพัฒนาใช้ระบบสื่อสารโทรคมนาคมเพื่อติดต่อสื่อสารให้สะดวกขึ้น มีการประยุกต์มาใช้กับเครื่องอำนวยความสะดวกในบ้าน เช่น ใช้ควบคุมเครื่องปรับอากาศ ใช้ควบคุมระบบไฟฟ้าภายในบ้าน เป็นต้น

4.2 เสริมสร้างความเท่าเทียมในสังคมและการกระจายโอกาส เทคโนโลยีสารสนเทศทำให้ข้อมูลข่าวสารเกิดการกระจายไปทั่วทุกหนแห่งแม้แต่ถิ่นทุรกันดารทำให้การกระจายโอกาสเรียนรู้ มีการใช้ระบบการเรียนการสอนทางไกลกระจายการเรียนรู้ไปยังท้องถิ่นที่ห่างไกล นอกจากนี้ในปัจจุบันมีความพยายามใช้ระบบการรักษาพยาบาลผ่านเครือข่ายสื่อสารเพื่อลดปัญหาการขาดแคลนบุคลากรด้านการรักษาพยาบาลในท้องถิ่นที่ห่างไกล

4.3 สารสนเทศกับการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา ปัจจุบันในสถาบันการศึกษามีการนำคอมพิวเตอร์และเครื่องมือประกอบช่วยในการเรียนรู้ เช่น วีดิทัศน์ เครื่องฉายภาพ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน คอมพิวเตอร์ช่วยจัดการศึกษา คำวนระดับคะแนน จัดชั้นเรียน ทำรายงานเพื่อให้ผู้บริหารได้ทราบถึงปัญหาและการแก้ปัญหาในสถาบันการศึกษา เป็นต้น

5. เทคโนโลยีสารสนเทศกับสิ่งแวดล้อม การจัดการทรัพยากรธรรมชาติหลายอย่างจำเป็นต้องใช้สารสนเทศเพื่อวางแผนใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ ในปัจจุบันจึงมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาอำนวยความสะดวกในการดูแลจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ด้านต่างๆ เช่น การดูแลรักษาป่าโดยใช้ข้อมูลจากภาพถ่ายดาวเทียม การติดตามข้อมูลสภาพอากาศ การพยากรณ์อากาศ การจำลองรูปแบบสภาวะสิ่งแวดล้อมเพื่อปรับปรุงแก้ไข การเก็บรวบรวมข้อมูลคุณภาพน้ำในแม่น้ำ ตลอดจนการตรวจวัดมลภาวะต่างๆ ที่เกิดขึ้นและเป็นปัญหาอยู่ในปัจจุบัน

6. เทคโนโลยีสารสนเทศกับการป้องกันประเทศ กิจการด้านการทหารมีการใช้เทคโนโลยี อาวุธยุทโธปกรณ์สมัยใหม่ล้วนแต่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์และระบบควบคุม มีการใช้ระบบป้องกันภัย ระบบเฝ้าระวังที่มีคอมพิวเตอร์ควบคุมการทำงาน

วิโรจน์ ชัยมูล (2558; 223-224) ได้ให้แนวคิดเรื่องบทบาทของประเทศไทยในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ ไว้ว่า ประเทศไทยส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีในประเทศ โดยมียุทธศาสตร์ในการพัฒนาและประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม

โดยสร้างความเสมอภาคของโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการสาธารณะสำหรับประชาชนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอย่างมีสุขภาวะที่ดี ได้แก่ บริการด้านการศึกษา และบริการสาธารณสุขโดยมีมาตรการ ดังนี้

1. จัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศที่กระจายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม โดยมุ่งเน้นการเข้าถึงเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศและโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสเพื่อลดช่องว่างทางดิจิทัล ประกอบด้วย

1.1 ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยี เครื่องมือ อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีราคาประหยัดใช้งานง่าย รวมถึงเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการและสนับสนุนการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่การผลิตหรือบริการ เพื่อให้ผู้มีรายได้น้อยและผู้พิการได้ใช้งาน

1.2 สนับสนุนการแพร่กระจายของเทคโนโลยี รวมทั้งสาทรูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างทั่วถึง รวมถึงการให้บริการไฟฟ้าให้มีความเสถียร

2. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้แก่ประชาชนทั่วไป ประกอบด้วย

2.1 รณรงค์ให้ความรู้และฝึกอบรมทักษะที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการและประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของประชาชน ชุมชนกลุ่มต่างๆ และการรู้เท่าทันสื่อข้อมูลข่าวสาร เพื่อกระตุ้นให้เกิดการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่สอดคล้องกับความต้องการของปัจเจกชน ชุมชน และท้องถิ่น อันจะนำมาซึ่งโอกาสในการมีงานทำและมีรายได้สูงขึ้น

2.2 ส่งเสริมบทบาทของสื่อสาธารณะ ภาคเอกชน วิชาศึกษาเพื่อสังคม และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

3. ส่งเสริมให้มีสื่อดิจิทัลที่สามารถใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต และกระบวนการเรียนรู้ของประชาชน ประกอบด้วย

3.1 จัดทรัพยากรการสื่อสารสำหรับโทรทัศน์เพื่อการศึกษาที่เป็น Free TV ที่ประชาชนสามารถชมได้ตลอดเวลา โดยเผยแพร่เนื้อหาที่เป็นความรู้ทั่วไปและความรู้เฉพาะด้าน รวมถึงความรู้ในการอาชีพ ที่ผลิตโดยผู้ผลิตรายการมืออาชีพ

3.2 จัดสรรทรัพยากรเพื่อการพัฒนาสื่อดิจิทัลในภาษาท้องถิ่น รวมถึงการแปลสื่อหรือหนังสือที่มีการจัดทำในภาษาต่างประเทศให้เป็นภาษาไทย การแปลสื่อ

ภาษาต่างประเทศและภาษาไทยทั่วไป ให้เป็นสื่อภาษาท้องถิ่นที่มีอยู่หลากหลายในประเทศไทย และการจัดทำสื่อภาษามือสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน โดยจัดทำในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนระหว่างวัฒนธรรมหลักและวัฒนธรรมท้องถิ่น

3.3 เร่งกำหนดมาตรฐานของประเทศ เรื่องรูปแบบของแฟ้มเอกสาร อิเล็กทรอนิกส์ ที่เป็นมาตรฐานเปิด เป็นสากลและมีหลักประกันการเข้าถึงโดยคนทุกกลุ่ม รวมถึงคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรม

3.4 สนับสนุนการทำงานในรูปแบบอาสาสมัครเพื่อสร้างสื่อที่เหมาะสมกับชุมชน ทั้งอาสาสมัครในการจัดทำสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในการแปลภาษา โดยใช้กลไกการทำงานของเครือข่ายสังคมออนไลน์ เป็นเครื่องมือในการทำงานร่วมกันของอาสาสมัคร

4. จัดให้มีบริการอิเล็กทรอนิกส์ของรัฐอย่างแพร่หลาย และสอดคล้องกับความต้องการใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันของประชาชน เพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และบริการทางสังคม รวมถึงเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหาร และการบริการของภาครัฐ โดยดำเนินกลยุทธ์และมาตรการดังนี้

4.1 กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐ ซึ่งต้องให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน จัดทำและเปิดเผยข้อมูลในรูปแบบที่หลากหลาย รวมถึงในรูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ง่าย เพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชนที่ต้องการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของรัฐ

4.2 สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐทั้งในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และส่วนกลาง นำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาปรับปรุงการให้บริการทางสังคมที่อยู่ในความรับผิดชอบ เพื่อให้ประชาชนมีความสะดวก และมีทางเลือกที่หลากหลายในการใช้บริการของภาครัฐ ซึ่งรวมถึงการจัดให้มีบริการที่สามารถเข้าถึงผ่านทางอุปกรณ์เข้าถึงอินเทอร์เน็ตแบบเคลื่อนที่ เพิ่มมากขึ้น

4.3 พัฒนาช่องทางหรือกลไกทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงออกซึ่งข้อคิดเห็นและมีปฏิสัมพันธ์กับภาครัฐ และ/หรือระหว่างประชาชนด้วยกัน

5 ส่งเสริมให้เกิดชุมชนหรือสังคมเรียนรู้ออนไลน์ และการรวมกลุ่มทางสังคมที่เข้มแข็ง ดังนี้

5.1 สนับสนุนให้เกิดชุมชนหรือสังคมเรียนรู้ออนไลน์ที่สร้างสรรค์ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และต่อยอดวิชาการสมัยใหม่จากแนวความคิดหรือความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นอันจะนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต

5.2 ส่งเสริมให้ชุมชนและท้องถิ่นมีการจัดทำสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่หลากหลาย เพื่อสร้างการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความต้องการของชุมชน และส่งเสริมให้มีการเผยแพร่สื่อ

ดังกล่าวเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและองค์ความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรม ของชุมชนหรือท้องถิ่น เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนเข้าถึง ตระหนัก เข้าใจและเคารพในความ หลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีอยู่ในประเทศ

5.3 สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างสถาบันการศึกษา วัด ห้างสมุด ศูนย์ การเรียนรู้ชุมชน ในการสร้าง ต่อยอด ถ่ายทอด และบูรณาการความรู้ ที่เหมาะสมกับการพัฒนา ชุมชน เพื่อกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเองของชุมชน

6. เสริมสร้างความเชื่อมั่นและมั่นคงปลอดภัยในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

6.1 เร่งรัดการจัดทำหมายหรือกฎระเบียบที่จำเป็นต่อการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ อย่างปลอดภัย

6.2 รณรงค์โดยการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้หรือจัดการอบรมเพื่อสร้าง ความรู้ความเข้าใจและความรอบรู้สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ เพื่อให้ประชาชนรู้เท่าทันความเสี่ยง และอันตรายที่อาจมีในสังคมออนไลน์

6.3 ส่งเสริมการใช้กลไกทางสังคมเพื่อสร้างชุมชนหรือสังคมออนไลน์อย่าง สร้างสรรค์ ในการพัฒนาและประยุกต์ เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ และสังคม ควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับการเพิ่มโอกาส หรือลดช่องว่างในการเข้าถึงบริการที่ เป็นความจำเป็นพื้นฐาน อันจะนำไปสู่ความพร้อมในด้านอื่นๆ ได้แก่ การศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ และปัญหา และบริการทางการแพทย์และสุขภาพ

สรุปได้ว่า แนวคิดสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ จะช่วยเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน เสริมสร้างความเท่าเทียมกันในสังคมและการกระจายโอกาส การใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิต สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ และแก้ไขปัญหาต่างๆ

ความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2551: 6-7) กล่าวว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แบ่ง บทบาทและความสำคัญต่อชีวิตประจำวันโดยแบ่งออกเป็น

1. ด้านเศรษฐกิจ ในแวดวงธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับงานการเงิน การธนาคาร มีการ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นตัวขับเคลื่อนการดำเนินงานหลักของธุรกิจให้สามารถ แข่งขันกับคู่แข่งได้ มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยวิเคราะห์และแนะนำการลงทุน การ ตรวจสอบข้อมูลกับตลาดหลักทรัพย์ทั่วโลก รวมถึงการส่งคำสั่งซื้อหลักทรัพย์สำหรับนักลงทุนที่ สะดวกและง่ายดายมากยิ่งขึ้น

2. ด้านสังคม เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยพัฒนาสังคมให้เกิดการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ และทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขมากยิ่งขึ้น เช่น โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีการเข้าไปให้ความช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสทางสังคมสังคม ให้มีโอกาสใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเท่าเทียมกัน

3. ด้านการศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศแก้ไขปัญหาคอขวดสำหรับผู้ที่ไม่สามารถเดินทางมาเรียนหรือศึกษาที่ยังสถาบันที่เปิดสอนจริงๆ ได้โดยเฉพาะนักเรียนในท้องถิ่นทุรกันดาร และปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา รวมถึงการเปิดหลักสูตรเพื่อสอนในระดับอุดมศึกษาบางสาขาให้กับนักศึกษาที่อยู่ห่างไกลได้เข้ามาเรียน โดยศึกษา ทบทวน และทดสอบด้วยตนเองผ่านระบบของมหาวิทยาลัย บทบาทที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้ทางการศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศกันมากขึ้น

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2551: 106) กล่าวว่า เทคโนโลยีสารสนเทศและวิทยาการใหม่ต่างๆ มีบทบาทที่ปรากฏชัดว่า ได้ขับเคลื่อนให้ประเทศที่เจริญแล้วมีระดับการพัฒนาประเทศก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วมาก ทำให้ประเทศกำลังพัฒนาตระหนักถึงศักยภาพและความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ เพราะนอกจากจะทำให้ระดับความก้าวหน้าทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศต่างๆ แตกต่างกันไปแล้ว ยังส่งผลถึงความเหลื่อมล้ำของสังคมภายในประเทศอีกด้วย การพัฒนาประเทศจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญและติดตามพัฒนาการความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อนำมาใช้สร้างความเข้มแข็งในการแข่งขันระดับประเทศอื่นๆ เทคโนโลยีสารสนเทศมีความสำคัญแบ่งได้เป็น 4 ด้านคือ การพัฒนาประเทศ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การดำเนินธุรกิจ และการบริการสารสนเทศ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ได้แก่ การเมืองการปกครอง สังคม การสาธารณสุข และคมนาคม ดังนี้

1.1 เทคโนโลยีสารสนเทศมีความสำคัญในด้านการพัฒนาการเมืองการปกครองของประเทศ หล่อหลอมสังคมในทางการเมืองโดยเป็นเครื่องมือในการให้ข่าวสารความรู้ทางการเมือง ซึ่งช่วยหล่อหลอมความคิด ความเข้าใจทางการเมืองอย่างต่อเนื่องแก่เยาวชนจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ให้สามารถมีบทบาท มีส่วนร่วมทางการเมืองและร่วมใช้สิทธิตามกระบวนการในทางการเมือง โดยเฉพาะในสังคมประชาธิปไตย

1.2 เทคโนโลยีสารสนเทศมีความสำคัญต่อสังคม ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ และสื่อต่างๆ ทำให้ประชาชนในภูมิภาคใดๆ ของโลกได้รับรู้ข่าวสารสารสนเทศได้อย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์โดยพร้อมกัน โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายและเวลาเพื่อการเดินทาง และมีประโยชน์อย่างสูงในแง่คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตามในด้านการถ่ายทอดข่าวสารวัฒนธรรมสำหรับเยาวชนซึ่งอาจเรียนรู้ได้โดยเป็นส่วนตัว จึงจำเป็นต้องได้รับการกลั่นกรองชี้แนะจากผู้ใหญ่ด้วย

1.3 เทคโนโลยีสารสนเทศมีความสำคัญต่อการพัฒนาสาธารณสุข ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมโยงกันนำมาใช้จัดทำระบบงานสารสนเทศด้านการรักษาพยาบาล เพิ่มความสามารถในการตัดสินใจ ในการวินิจฉัยและรักษาพยาบาล การจัดระบบสาธารณสุข นอกจากช่วยสร้างคุณภาพชีวิตให้ประชาชนผู้ใช้บริการแล้วยังลดความสูญเสียในด้านทรัพย์สิน และชีวิตของประเทศด้วย

1.4 เทคโนโลยีสารสนเทศมีความสำคัญต่อการคมนาคม ระบบคอมพิวเตอร์ที่ถูกออกแบบเพื่อควบคุมระบบการโดยสารขนส่ง สามารถรองรับการอุตสาหกรรม ธุรกิจของประเทศ สะดวก และปลอดภัยมากกว่าในอดีตรวมทั้งจัดทำระบบบริการคมนาคม ช่วยให้ผู้ใช้บริการได้รับความสะดวกในการใช้บริการ

2. ความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เทคโนโลยีสารสนเทศมีความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คือ การพัฒนาบุคลากรนักเรียน นักศึกษา ประชาชนที่เป็นทรัพยากรบุคคลในภาคเอกชน ภาคราชการ และประชาชนทั่วไป เทคโนโลยีสารสนเทศมีความสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะความชำนาญในด้านต่างๆ ของบุคคล เพื่อพัฒนาพื้นฐานและอาชีพ ดังนี้

2.1 การศึกษาทางอิเล็กทรอนิกส์ นักเรียนนักศึกษา บุคคลสามารถเรียนรู้วิชาการ หรือทักษะด้านอาชีพต่างๆ ได้ด้วยตนเอง เทคโนโลยีสารสนเทศทำให้เกิดการศึกษาที่ผู้เรียนสามารถศึกษาทางออนไลน์ในลักษณะโต้ตอบกับบทเรียนซึ่งมีทั้งเนื้อหาและแบบฝึกหัดได้ด้วย ตนเอง และโดยการศึกษาที่บ้านผ่านทางอินเทอร์เน็ต การศึกษาจึงไม่ได้จำกัดอยู่แต่ในห้องเรียน และการจัดการเรียนการสอนไม่จำกัดเฉพาะในเวลาที่กำหนดอีกต่อไป ผู้สนใจสามารถเรียนรู้เรื่องต่างๆ ที่ตนต้องการตามอัธยาศัย และสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต โดยมีคอมพิวเตอร์เป็นฐานการเรียนรู้ และเรียนผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

2.2 สื่อการศึกษา ความก้าวหน้าของคอมพิวเตอร์ และมัลติมีเดียหรือสื่อประสมถูกนำมาใช้ในการจัดทำสื่อการศึกษาในรูปแบบของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer

Assisted Instruction – CAI) เป็นโปรแกรมบทเรียนที่นำเสนอเนื้อหาความรู้มาแนะนำเสนอโดยใช้เสียงและภาพเคลื่อนไหวประกอบเนื้อหาความรู้ ซึ่งสามารถนำเสนอได้ด้วยวิธีการที่น่าสนใจ ช่วยให้ผู้เรียนศึกษาได้ด้วยตนเองและเข้าใจได้ง่าย ผู้เรียนจะทำแบบทดสอบประเมินผลการเรียนและรู้ผลการทดสอบอย่างรวดเร็ว และสามารถทบทวนเนื้อหาได้

2.3 แหล่งสารสนเทศให้ทรัพยากรเพื่อแสวงหาความรู้และการเรียนรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือจัดทำแหล่งสารสนเทศรูปแบบต่างๆ ที่ให้สารสนเทศทางวิชาการ สิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์รวมทั้งเครื่องมือช่วยค้นคว้าที่ช่วยให้เข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศและเนื้อหาความรู้

2.4 การบริหารการศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการบริหาร การศึกษา สถานศึกษาจัดทำระบบระเบียบการศึกษา เก็บข้อมูลการลงทะเบียน ประวัติการศึกษา บริหารงานจัดการศึกษาด้านหลักสูตร การบริการนักศึกษา การบริหารบุคคล ฐานข้อมูลคณาจารย์ การบริหารงบประมาณ ช่วยในการจัดการและการตัดสินใจในการจัดการเรียนการสอน การขยาย สถานศึกษา การพัฒนาและเปิดหลักสูตรใหม่

3. ความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจ เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กร พัฒนากลยุทธ์ทางธุรกิจและสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า รวมทั้งเพิ่มและพัฒนาผลผลิตของ อุตสาหกรรม

4. ความสำคัญต่อการบริการสารสนเทศ สถาบันบริการสารสนเทศใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในการผลิต รวบรวม จัดการ และบริการสารสนเทศและจัดทำห้องสมุดดิจิทัล

รชนีพร ศรีรักษา (2551: 3) ได้ให้ประโยชน์ของเทคโนโลยี ไว้ว่าเทคโนโลยีมีประโยชน์ ต่อการดำรงชีวิตและการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ประโยชน์ของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีจึง ครอบคลุมมิติต่างๆ ดังนี้

1. มิติด้านเศรษฐกิจ ในยุคโลกาภิวัตน์มีการแข่งขันด้านการผลิตสินค้า เทคโนโลยีจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจทั้งด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม มีการใช้เทคโนโลยีทั้งในกระบวนการผลิต การบริหารจัดการ และการบริการ รวมทั้งการคิดค้น ผลิตภัณฑ์ใหม่ การนำเทคโนโลยีมาใช้ประสิทธิภาพในการผลิตเพิ่มขึ้นประหยัดแรงงาน และลด ต้นทุน

2. มิติด้านสังคม การศึกษา และการเมือง เทคโนโลยีมีส่วนช่วยลดช่องว่างใน สังคม และการกระจายโอกาสให้บุคคลต่างๆ ในสังคม เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศทำให้เกิดการ กระจายโอกาสในการเรียนรู้สู่ท้องถิ่นที่อยู่ห่างไกล เกิดการเรียนรู้วัฒนธรรมและประเพณีของ

บุคคลตามท้องถิ่น เกิดการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรม โดยผ่านระบบการเรียนการสอนทางไกล เป็นต้น ในด้านการเมือง เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยให้ประชาชนทราบข่าวสารทางการเมืองที่ สะดวกและรวดเร็ว รวมทั้งมีการจัดทำเว็บไซต์ของพรรคการเมือง เพื่อแถลงนโยบายและกิจกรรม ของพรรคด้วย อันเป็นผลมาจากการติดต่อสื่อสารและการรับข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว

3. มิติด้านตัวบุคคล เทคโนโลยีช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของ มนุษย์ให้ดีขึ้น ทำให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสบายมากมาย เช่น ระบบประปา ไฟฟ้า การ ติดต่อสื่อสารและโทรคมนาคม เป็นต้น

4. มิติด้านสิ่งแวดล้อม แม้เราจะปฏิเสธไม่ได้ว่าเทคโนโลยีที่มนุษย์พัฒนาขึ้นส่ง ผลกระทบต่อสภาพสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัวผู้ใช้เทคโนโลยีนั้นไม่มากนักน้อย แต่สิ่งแวดล้อมก็เป็น ตัวกำหนดลักษณะของเทคโนโลยี และมีบทบาทในการคัดเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสม เช่น เทคโนโลยีการบำบัดน้ำเสีย เทคโนโลยีการแปรรูปเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ เป็นต้น

อรพรรณ พรสีมา (2543: 24) ได้ให้ความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศไว้ ดังนี้

1. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสารสนเทศที่ออกมาในแต่ละวันเป็นจำนวน มหาศาล เช่น ช่วยคำนวณตัวเลขที่ยุ่งยาก ซับซ้อน ไม่สามารถทำให้สำเร็จได้ด้วยมือ การ จัดเรียงลำดับสารสนเทศ เป็นต้น

2. ช่วยจัดระบบสารสนเทศในรูปแบบอัตโนมัติเพื่อการจัดเก็บ ประมวลผล และ สามารถเรียกใช้ได้ทุกครั้งอย่างสะดวก ไม่ว่าจะกี่ครั้งก็ตาม

3. อำนวยความสะดวกใน “การเข้าถึงสารสนเทศ” ได้ดีกว่าสมัยก่อน ทำให้บุคคล และองค์การมีทางเลือกที่ดีกว่า มีประสิทธิภาพกว่า และสามารถแข่งขันกับผู้อื่นได้ดีกว่า

4. สามารถจำลองแบบการวางแผนและทำนาย เพื่อทดลองผลกับสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น

5. ช่วยในการสื่อสารระหว่างกันได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โดยใช้โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และอื่นๆ

6. ลดอุปสรรคเกี่ยวกับเวลา และระยะทางทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

สรุปได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศมีความสำคัญ ในด้านเศรษฐกิจ ในแวดวงธุรกิจที่ เกี่ยวข้องกับงานการเงิน การธนาคาร มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นตัวขับเคลื่อน การดำเนินงานหลักของธุรกิจ ด้านสังคม เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยพัฒนาสังคมให้เกิดการเรียนรู้ที่ สร้างสรรค์ และทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขมากยิ่งขึ้น ด้านการศึกษา เทคโนโลยี สารสนเทศแก้ไขปัญหาอุปสรรคสำหรับผู้ที่ไม่สามารถเดินทางมาเรียนหรือศึกษาที่ยังสถาบันที่เปิด สอนจริงๆ ได้

ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์

ความหมายของการคิดวิเคราะห์ให้นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ไว้หลากหลาย ดังนี้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546: 2) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์เป็นทักษะการคิดระดับกลาง ซึ่งจะต้องได้รับการพัฒนาต่อการทักษะการคิดพื้นฐาน มีการพัฒนาแ่งมุมของข้อมูลโดยรอบด้านเพื่อหาเหตุผลและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ

สุนทร สินธพานนท์ (2555: 31) ได้ให้ความหมายของการวิเคราะห์ คือการจำแนกแยกแยะองค์ประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกเป็นส่วนๆ เพื่อค้นหาว่า ทำมาจากอะไร มีองค์ประกอบอะไร ประกอบขึ้นมาได้อย่างไร เชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไร

ชนาธิป พรกุล (2554: 4-11) ได้กล่าวถึงการคิดวิเคราะห์ไว้ว่า การคิดวิเคราะห์เป็นการคิดที่สามารถจำแนกแยกแยะข้อมูลหรือวัตถุสิ่งของต่างๆ หรือเรื่องราว เหตุการณ์ออกเป็นส่วนย่อยตามหลักการหรือเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อค้นหาความจริง หรือความสำคัญที่แฝงอยู่หรือปรากฏอยู่จนได้ความคิดที่จะนำไปสู่ข้อสรุปและการนำไปประยุกต์ใช้

สรุปได้ว่ากระบวนการคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการคิด ความสามารถสรุป และการแยกแยะออกเป็นส่วนย่อยๆ เพื่อค้นหาองค์ประกอบเพื่อให้เกิดการเข้าใจในเรื่องนั้นๆ ซึ่งจะต้องได้รับการพัฒนาต่อการทักษะการคิดพื้นฐาน มีการพัฒนาแ่งมุมของข้อมูลโดยรอบด้านเพื่อหาเหตุผลและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ

ประเภทของการคิด และทักษะการคิดขั้นสูง องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์

กิตติชัย สุทธิสินบอล (2556: 9) ได้กล่าวถึงกระบวนการคิดวิเคราะห์ว่า มนุษย์มีความแตกต่างจากสัตว์อื่นๆ อย่างชัดเจนตรงที่มนุษย์มีความสามารถในการคิด การคิดเป็นเครื่องมือที่มนุษย์ใช้ในการดำรงชีวิต ถือได้ว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดของชีวิตการคิดที่มีคุณภาพมีผลโดยตรงต่อคุณภาพชีวิต กล่าวกันว่าการคิดมีอยู่ 2 ลักษณะ คือการคิดระดับต้น ไม่ค่อยมีคุณภาพ เพราะเป็นการคิดโดยไม่มีการประเมินสิ่งที่คิด อีกลักษณะเป็นการคิดระดับสูงมีคุณภาพ เพราะเป็นการคิดที่มีการหยุดคิด เพื่อประเมินสิ่งที่คิดแล้วจึงคิดต่อ การคิดระดับสูงมีลักษณะเป็นการคิดที่มีวิจารณญาณ มีกระบวนการคิดหลายขั้นตอน ผลผลิตของการคิดจึงมีคุณภาพนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นยุทธศาสตร์ในการสร้างความมั่นใจให้กับผู้คิดว่าความคิดของตนได้ผ่านขั้นตอนการกลั่นกรองมาอย่างดีที่สุด ผู้ใดฝึกบ่อยๆ ก็จะกลายเป็นนักคตินักคิดอย่างมีวิจารณญาณ คือ ผู้ที่คิดจนเป็นนิสัย มีการทบทวนสิ่งที่คิด และขณะคิดปรับปรุงคุณภาพการคิดอยู่เสมอ ใช้เหตุผลในการคิด สิ่งที่คิดมีคุณภาพและไม่ค่อยผิดพลาด เพราะได้ผ่านขั้นตอนการใช้เหตุผลหลายด้าน ประกอบด้วย

1. องค์ประกอบของเหตุผล เป็นส่วนที่จำเป็นของการคิด และปรากฏในการคิด ทุกเรื่องเป็นขั้นตอนหรือส่วนที่ต้องคำนึงถึง เพื่อให้การใช้เหตุผลประสบความสำเร็จ เมื่อเราคิดถึงเรื่องอะไรก็ตาม เรามักจะใช้องค์ประกอบพื้นฐานของการคิด ไม่ว่าจะเราจะนึกถึงหรือไม่ เมื่อใดมีเรา ต้องคิดจะเกิดองค์ประกอบของเหตุผลในการคิดซึ่ง ได้แก่

1.1 จุดหมายของการคิด ทุกครั้งที่คิดควรมีจุดหมาย เป้าหมาย หรือ จุดประสงค์ที่ต้องการบรรลุ

1.2 คำถาม หรือปัญหาที่ต้องการแก้ไข

1.3 ข้อมูล ได้แก่ ข้อเท็จจริง การสังเกต หรือประสบการณ์

1.4 การตีความ และการสรุปอ้างอิง

1.5 มโนทัศน์ รวมทั้งแนวคิด ทฤษฎีหรือกฎ

1.6 สมมุติฐาน สิ่งที่คิดไว้ล่วงหน้า

1.7 สิ่งที่เกี่ยวข้อง และผลที่ตามมา

1.8 ความคิดเห็น ได้แก่ กรอบความคิด จากองค์ประกอบเหล่านี้จึงเกิดเป็น โครงสร้างของความคิด

2. มาตรฐานของเหตุผลในการตัดสินคุณภาพของสิ่งใดจำเป็นต้องมีเกณฑ์ สำหรับใช้ในการตัดสิน ในการตัดสินการคิดก็เช่นเดียวกัน เกณฑ์ที่ใช้เรียกว่า มาตรฐานทาง สติปัญญาสากล ไม่ว่าจะเราจะใช้เหตุผลอะไร การคิดที่ดีต้องมีคุณสมบัติตรงตามมาตรฐานดังนี้

2.1 ความชัดเจน เป็นคุณสมบัติที่สำคัญของความคิด ทำให้เข้าใจข้อความคิดนั้นตรงกัน

2.2 ความถูกต้อง แสดงให้เห็นว่ามีความถูกต้องในตัวข้อมูล การสรุปอ้างอิง การลงความเห็น และการตั้งสมมุติฐาน

2.3 ความแม่นยำ เกิดจากมีรายละเอียดที่ระบุไว้ตรงกับสถานการณ์นั้น

2.4 ความตรงประเด็น หมายถึง มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องที่กำลังคิด

2.5 ความลึกซึ้ง แสดงถึงความซับซ้อน และการค้นหาสาเหตุที่แท้จริง

2.6 ความกว้าง แสดงให้เห็นว่ามีการคิดหลายมุมมอง หลายความคิดเห็นคน ออบคลุมครบทุกเรื่อง

2.7 มีเหตุผล ความคิดแต่ละตอนมีความต่อเนื่องสนับสนุนซึ่งกันและกัน

2.8 มีความสำคัญ แสดงให้เห็นถึงหัวใจของเรื่องอย่างเด่นชัด

3. คุณสมบัติทางสติปัญญา การเป็นนักคิดอย่างมีวิจารณญาณที่มีความชำนาญ จำเป็นต้องพัฒนาคุณสมบัติภายในบางประการ ได้แก่

- 3.1 ความอ่อนถ่อมตน คือ รู้ตัวว่ามีความรู้จำกัด ไม่พุดเกินจริง
- 3.2 ความกล้าหาญ กล้าเผชิญหน้า แสดงความคิดเห็น ความเชื่ออย่างตรงไปตรงมา แม้ว่าบางครั้งจะมีอันตราย
- 3.3 ความเห็นอกเห็นใจ ทำให้เวลาคิดมักจะคิดและเหตุผลเหมือนกับว่าตนเองเป็นคนอื่น
- 3.4 ความซื่อสัตย์ ซื่อตรงต่อความคิดของตนเอง ยึดมั่นในกฎเกณฑ์ที่นำมาใช้ และยอมรับในความแตกต่างของความคิดและการกระทำของผู้อื่น
- 3.5 ความมานะพยายาม ต่อสู้กับความยากลำบาก อุปสรรค และความคับข้องใจนานาประการ
- 3.6 ความเชื่อมั่นในเหตุผล เชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ที่จะคิดได้และพยายามชักชวนให้ผู้อื่นคิดอย่างมีเหตุผล
- 3.7 ความยุติธรรมให้โอกาสทุกคนเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก รับฟังความคิดที่แตกต่างด้วยใจยุติธรรม และเลือกคำตอบที่มีเหตุผลที่สุด

กันยา สุวรรณแสง (2538: 109) กล่าวไว้ว่าการคิด เป็นกระบวนการทางสมองจะเกิดขึ้นเมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้น ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง ข้อมูลเกี่ยวกับสังคมและสิ่งแวดล้อม และทางด้านวิทยาการต่างๆ ทั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการคิดคือ 1) แก้ปัญหาหรือเอาชนะปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น 2) ค้นหาคำตอบในข้อสงสัยเพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้ 3) สนองความต้องการของตนเอง สังคมที่ต้องการมีชีวิตที่ดี มีความสุข มีความสะดวกสบายกว่าเดิมและการแข่งขันในสังคมโลก ส่วนทักษะการคิด เป็นความสามารถย่อยๆ ที่เป็นพื้นฐานสำหรับการคิด โดยที่ทักษะย่อยๆ ดังกล่าวสามารถบูรณาการกันในการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนได้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน หมายถึงทักษะ การคิดย่อยที่เป็นฐานเบื้องต้นขั้นหรือซับซ้อนมากขึ้น แบ่งได้ 3 กลุ่มคือ

1. ทักษะการสื่อสาร หมายถึงการรับสารที่แสดงถึงความคิดของผู้อื่นเข้ามาเพื่อรับรู้ ตีความ แล้วจดจำ และสามารถเรียบเรียงและถ่ายทอดความคิดตนให้แก่ผู้อื่น
2. ทักษะการคิดที่เป็นแกนหรือทักษะการคิดพื้นฐาน หมายถึงทักษะการคิดที่จำเป็นต้องใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันและ เป็น พื้นฐานของการคิดขั้นสูงที่มีการสลับซับซ้อนซึ่ง

คนเราจำเป็นต้องใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาวิชาต่างๆ ตลอดจนการใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพ ได้แก่ การสังเกต การสำรวจ การตั้งคำถาม การสืบค้นข้อมูลและการหาคำตอบ

3. ทักษะการคิดขั้นสูง หมายถึงทักษะการคิดที่มีขั้นตอนหลายขั้นและต้องอาศัยทักษะการสื่อความหมาย และต้องอาศัยทักษะการสื่อความหมาย และ ทักษะแกนขั้นพื้นฐานหลายๆ ทักษะในแต่ละขั้นทักษะการคิดขั้นสูง จะพัฒนาได้เมื่อมีการพัฒนาทักษะการคิดพื้นฐานจนมีความชำนาญพอ ได้แก่ การสรุปความ การวิเคราะห์ การตั้งสมมุติฐาน

สรุปได้ว่ากระบวนการคิด สามารถแบ่งประเภทคือ 1) แก้ปัญหาหรือเอาชนะปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น 2) ค้นหาคำตอบในข้อสงสัยเพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้ 3) สนองความต้องการของตนเอง สังคมที่ต้องการมีชีวิตที่ดี มีความสุข ความสามารถในการสรุป และการแยกแยะข้อมูลความสามารถในการตรวจสอบว่าข้อมูลมีความสอดคล้องกันหรือไม่

ประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2556: 31) กล่าวว่า สาเหตุของการคิด เนื่องจากในชีวิตประจำวัน มนุษย์ต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ อยู่เสมอ ในการแก้ปัญหาต้องพิจารณาหาคำตอบและกระทำไปจนพบคำตอบ กระบวนการคิดมีความสามารถในการขบคิดแก้ปัญหา มีความคิดอ่านที่มีเหตุผล และยังมีประสบการณ์เข้าช่วยในการคิดทำให้มนุษย์พัฒนาคำตอบในการแก้ปัญหา และมีแนวคิดแปลกๆ ใหม่ๆ เกิดขึ้นในการดำรงชีวิต

ชนาธิป พรกุล (2554: 11) ได้ให้ประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์ ไว้ ดังนี้

1. ทำให้สามารถแยกข้อเท็จจริงออกจากข้อมูล หรือจากความคิดเห็น มีความกระจ่างชัดเจน ทำให้มองเห็นแนวทางในการตัดสินใจที่จะทำงานหรือดำเนินกิจกรรมต่างๆ อย่างเป็นระบบ บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

2. เป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้ ทำให้รู้จักคิด จำแนกแยกแยะสิ่งที่เรียนรู้ จัดประเภทสิ่งต่างๆ อย่างมีหลักเกณฑ์ สามารถทำนายผล หรือคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นได้ใกล้เคียงความเป็นจริง นำไปสู่การตัดสินใจอย่างเหมาะสม

3. ทำให้เป็นคนมีเหตุผล มีหลักการไม่กระทำสิ่งใด ๆ ตามใจตนเองตนเองอย่างเลื่อนลอยไร้ทิศทาง ไม่สรุปเรื่องราวๆ ตามอารมณ์ หรือความรู้สึกของตนเอง

4. ทำให้เป็นผู้ที่น่าเชื่อถือ ได้รับการยอมรับจากผู้อื่นในด้านการแสดงความคิดเห็น หรือ การให้ข้อเสนอแนะอย่างมีเหตุผล

5. สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างมีเหตุผล ตามขั้นตอน ถูกต้อง และสามารถปรับตนเองให้เข้ากับสถานการณ์ เหตุการณ์ต่างๆ ในสังคมโลกยุคปัจจุบันได้ ไม่คล้อยตามหรือหลงเชื่อบุคคลอื่นจนเกิดความพลาดพลั้งในกิจการต่างๆ

6. ทำให้เป็นผู้ที่มีทักษะในการลำดับเหตุการณ์ เรียงราวต่างๆ หลอมรวมได้ใจความเพื่อนำเสนอความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลไปยังบุคคลและองค์กรต่างๆ ได้

7. ทำให้สามารถประมวลข้อคิดหรือความคิดเห็นของบุคคลที่หลากหลายมาสัมพันธ์กันเพื่อนำมาสรุปเป็นแนวคิดใหม่นำไปใช้ในการพัฒนาและ/หรือปรับปรุงคุณภาพของงาน

8. ทำให้ได้ข้อมูลที่มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ และสามารถตรวจสอบความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ได้ตรงประเด็น

วรินทร์พร ฉัตรพลกิตติ (2558: บทคัดย่อ) ได้ให้บทบาทสำคัญของความคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณต่อการเรียนรู้ไว้ว่า การคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณช่วยให้เราเข้าใจธรรมชาติ และเป้าหมายของการเรียนรู้ รู้เหตุผลของการค้นคว้าหาความรู้ ทำให้รู้ว่าจะค้นอะไร อย่างไร เมื่อใด เรียกว่ารู้ตัวอยู่ตลอดเวลาที่กำลังทำอะไรอยู่ และเพื่ออะไร วิธีเรียนรู้ และสร้างความรู้ของคนเราเหมือนกันไม่ว่าจะเป็นยุคใดสมัยใด วิธีการนี้เรียกว่า กระบวนการค้นคว้าหาความรู้ของมนุษย์ ซึ่งหมายถึง รูปแบบ หรือโครงสร้างการสร้างความรู้ เพราะความรู้เป็นสิ่งที่ต้องสร้างขึ้นไม่สามารถเกิดขึ้นเองได้ตามธรรมชาติ รูปแบบของการเรียนรู้ของมนุษย์มักจะมีต้นด้วยการสังเกตสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ขณะสังเกตเรามักจะคาดการณ์ล่วงหน้า นั่นคือ เรากำลังตั้งคำถามเกี่ยวกับสิ่งนั้น คำถามจะทำให้เราต้องการค้นหาคำตอบ ดังนั้น สิ่งสำคัญและจำเป็นในการเรียนรู้คือความต้องการในการเรียนรู้ การเรียนรู้ตามแนวคิดของการคิดแบบมีวิจรรย์ญาณหมายถึง การเรียนรู้ที่เกิดจากความสามารถในการคิดแบบต่างๆ ไม่ใช่การจำข้อมูล หรือมโนทัศน์ได้ การเรียนรู้ที่เกิดจากการคิดประกอบด้วย การรู้ข้อมูล การอธิบายแนวคิด การวิเคราะห์ส่วนต่างๆ การสังเคราะห์ การประยุกต์ใช้แนวคิดในสถานการณ์ต่างๆ อย่างมีเหตุผล การคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณเห็นว่าการรู้ข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญ ถ้าไม่มีข้อมูลก็ไม่มีเรื่องให้คิด ดังนั้น การคิดในเรื่องใดจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องนั้นอย่างลึกซึ้ง จึงจะสามารถคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณได้

สุดารัตน์ พิมลรัตนกานต์ (2558: 14) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะชีวิตนิสิตปริญญาตรี หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ใน 5 ด้านคือ ด้านการคิด วิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น ด้านการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ด้านการสื่อสารและการสร้างสัมพันธ์ภาพ และด้านการจัดการอารมณ์และความเครียด ผลการวิจัยพบว่า นิสิตปริญญาตรี มีทักษะชีวิต ในแต่ละด้านและโดยรวมอยู่ใน

ระดับมาก นิสิตชายและนิสิตหญิง มีทักษะชีวิตโดยรวมไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่างนิตินในคนที่ต่างกัน มีทักษะชีวิตโดยรวมไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น และด้านการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพ แตกต่างกันอย่างส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่างนิตินที่ศึกษาในชั้นปีที่ต่างกัน มีทักษะชีวิตในแต่ละด้านและโดยรวมแตกต่างกัน นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีทักษะชีวิตในแต่ละด้านและโดยรวมแตกต่างกัน นิสิตที่มีพื้นฐานการใช้ชีวิตตามลักษณะสังคมต่างกัน มีทักษะชีวิตโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความตระหนักรู้ในตนเองและความเห็นใจผู้อื่น แตกต่างกัน ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง และนิสิตที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกัน มีทักษะโดยรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกัน และด้านการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพมีความแตกต่างกัน ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

สรุปได้ว่าประโยชน์ของการคิดวิเคราะห์ ทำให้สามารถแยกข้อเท็จจริงออกจากข้อมูลหรือจากความคิดเห็น เป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างมีเหตุผล ตามขั้นตอน ถูกต้อง และสามารถปรับตนเองให้เข้ากับสถานการณ์ การวิเคราะห์ส่วนต่างๆ การสังเคราะห์ การประยุกต์ใช้แนวคิดในสถานการณ์ต่างๆ อย่างมีเหตุผล

ด้านทักษะชีวิต

ความหมายของทักษะชีวิต

ทักษะชีวิตเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาตนเอง ซึ่งมีนักวิชาให้ความหมายต่างๆ ไว้ ดังนี้

กรมวิชาการ (2543: 6-7) ได้กล่าวว่าทักษะชีวิตและสังคม (Life Skills and Society) คือทักษะที่จำเป็นสำหรับมนุษย์ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สงบสุข และสร้างสรรค์ประโยชน์ให้กับสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สงบสุข และสร้างสรรค์ประโยชน์ให้กับสังคมเจริญก้าวหน้าต่อไป ทักษะชีวิตและสังคมมีความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์หรือการพัฒนาคน ทุกเพศ และทุกวัย ซึ่งต้องผ่านกระบวนการฝึกฝนและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิต การมีทักษะชีวิตและสังคมที่ดีจะทำให้สามารถพัฒนาตนเองสามารถปรับตัวได้ดีในแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลง อันจะนำไปสู่การมีชีวิตที่ดีในอนาคต ในทำนองกลับกัน หากขาดทักษะชีวิตและสังคม จะทำให้บุคคลนั้นมีปัญหาในการปรับตัว ซึ่งจะนำไปสู่ปัญหาสังคมอื่น ๆ ตลอดจนโอกาสที่อาจจะประสบความล้มเหลวในชีวิตได้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2550: 7) ทักษะชีวิตคือความสามารถของบุคคลที่จะคิด ตัดสินใจแก้ปัญหาและปรับตัวให้มีพฤติกรรมที่ถูกต้อง สามารถจัดการกับความตึงเครียด ปัญหา และสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสมกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปให้มีสุขภาพดีทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคมร่วมสร้างสรรค์สังคมให้สังคมเป็นสังคมที่มีสุขภาพดี

ทบวงมหาวิทยาลัย (2544: 12-13) สรุปความหมายของคำว่า ทักษะชีวิตเป็นความสามารถเชิงจิตสังคม ซึ่งเป็นความสามารถที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริมสุขภาพกายและจิตเพื่อการใช้ชีวิตในสังคมปัจจุบันได้อย่างปกติสุข เมื่อเกิดปัญหาทางด้านพฤติกรรม ความเครียด และแรงกดดันที่เกิดขึ้นในชีวิต จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาความสามารถเชิงจิตสังคมอันจะนำไปสู่การส่งเสริมสุขภาพ ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รวมถึงการช่วยส่งเสริมให้บุคคลมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคม

สรุปได้ว่าทักษะชีวิต หมายถึง ทักษะที่จำเป็นสำหรับมนุษย์เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สงบสุข และสร้างสรรค์ประโยชน์ให้กับสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สงบสุข และสร้างสรรค์ซึ่งเป็นความสามารถที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริมสุขภาพกายและจิตเพื่อการใช้ชีวิตในสังคมปัจจุบันได้อย่างปกติสุข

องค์ประกอบของทักษะชีวิต

วนิดา ขาวมงคล (2546: 74) ได้ให้แนวคิดในการฝึกฝนทักษะชีวิตไว้ ดังนี้

1. ทักษะภายในคือจิต จะต้องฝึกฝนให้ยอมรับในความเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีปกติสุข โดยการปลูกฝังเจตคติสร้างเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพให้มีเจตคติที่ดีต่อสังคมโดยไม่เกิดความรังเกียจในสีผิว เผ่าพันธุ์ เชื้อชาติ ศาสนา เพศ ระดับการศึกษา ฯลฯ ให้มีความเข้าใจจุดดี จุดด้อยของตนเอง และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่ว่าจะในแง่ความสามารถ เพศ วัย ระดับการศึกษา ศาสนา สีผิว และเชื้อชาติ ฯลฯ และมีความเป็นนักประชาธิปไตยอยู่ในตน ซึ่งประกอบด้วย การมีคารวะธรรม ใจกว้าง มีวินัย มีความรับผิดชอบ ใช้วิจารณญาณในการคิด ไตร่ตรอง ทำงานเป็นทีม มีใจเป็นธรรม ฯลฯ

2. ทักษะภายนอกคือการดำรงชีวิตเมื่อต้องเผชิญกับสิ่งแวดล้อมนอกร่างกาย ซึ่งมนุษย์จำเป็นต้องมีความรู้และความเข้าใจในเรื่องของตน มนุษย์ สังคม เพื่อให้มีคุณลักษณะสำหรับคนยุคใหม่ให้เป็นผู้มีความรู้เท่าทันโลก รู้จักการแก้ไขปัญหาแบบทุกคนมีส่วนร่วมและเคารพเรียนรู้ร่วมกัน

สุदारัตน์ พิมลรัตนกานต์ (2558: 21) ได้กล่าวถึงแนวคิดการพัฒนาทักษะชีวิต ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ไว้ว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้มีสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม รวมเป็น 1 ส่วน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอีก 1 ส่วน โดยเน้นการพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ในทุกด้าน ทั้งร่างกาย/สติปัญญา อารมณ์และสังคม ให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรมมีระเบียบวินัยและมีคุณภาพปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคมได้ โดยเน้นการเสริมสร้างทักษะชีวิตให้มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ศีลธรรม จริยธรรม รู้จักสร้างสัมพันธภาพที่ดีเพื่อปรับตัวให้เข้ากับบุคคลและสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตได้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งตามรูปแบบและวิธีการเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาเป็นผู้จัดขึ้น เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในด้านพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดีทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต และศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

2. กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเริ่มปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษา วิเคราะห์ วางแผนปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้นำเพื่อประโยชน์ เป็นต้น

วนิดา ขาวมงคล (2546: 7) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะชีวิต ตามสำนักพัฒนาสุขภาพจิตไว้ 12 องค์ประกอบ โดยแบ่งออกเป็นองค์คู่ ดังนี้

1. ความสามารถในการตัดสินใจได้กับการแก้ไขปัญหา
2. การคิดอย่างมีวิจารณญาณกับการคิดสร้างสรรค์
3. ความสามารถในการสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่นได้กับการสื่อสารที่มีคุณภาพ
4. การตระหนักในตนเองกับการเข้าใจและรับรู้ความรู้สึกผู้อื่น
5. กลไกการควบคุมอารมณ์กับกลไกในการควบคุมความเครียด
6. การเห็นคุณค่าในตนเองกับการรับผิดชอบต่อสังคม

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2550: 19-20) ได้ให้องค์ประกอบของทักษะชีวิตด้านจิตพิสัยหรือเจตคติโดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ความตระหนักรู้ในตน เป็นความสามารถในการค้นหาและเข้าใจในจุดดี จุดด้อยของตนเอง และความแตกต่างของตนเองกับผู้อื่นไม่ว่าจะในแง่ความสามารถ เพศ วัย ระดับการศึกษา ศาสนา สีผิว สุขภาพ ฯลฯ

2. ความเห็นใจผู้อื่น เป็นความสามารถในการเข้าใจความรู้สึก และเห็นอกเห็นใจบุคคลที่แตกต่างกับเราในด้านต่างๆ ตามความตระหนักรู้ในตน

สุदारตันน์ พิมลรัตนกานต์ (2558: 14) กล่าวว่า ทักษะชีวิตเป็นยุทธวิธีทางการศึกษา ซึ่งนำมาใช้ในการพัฒนาคนเพื่อให้คนพัฒนาตนเองพร้อมจัดการกับปัญหาอุปสรรค และมีความสามารถในการปรับตนเองให้อยู่ในสังคมและวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุข ทักษะชีวิตประกอบด้วยกลุ่มทักษะการคิด การปรับตัว และการตัดสินใจ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. กลุ่มทักษะการคิด ทักษะการคิด หมายถึงกระบวนการทางจิตหรือกระบวนการทางสมองในการบันทึกข้อมูลและเรื่องราวทักษะการคิดประกอบด้วยความรู้ 3 ระดับ

1.1 ทักษะการคิดพื้นฐาน จัดเป็นทักษะที่มีความจำเป็นในการดำรงชีวิตประจำวันและเป็นทักษะนำไปสู่การคิดระดับกลางและระดับสูง เริ่มตั้งแต่ การบันทึก การจัดระบบ ข้อมูลการเปรียบเทียบ การเรียงลำดับความสำคัญ

1.2 ทักษะการคิดระดับกลาง จัดเป็นความรู้ในระดับสูงกว่าทักษะการคิดพื้นฐาน การคิดดังกล่าวเป็นภาคความรู้ในการวิเคราะห์หาเหตุผล แยกแยะความซับซ้อน

1.3 ทักษะการคิดระดับสูง จัดเป็นทักษะที่มีความจำเป็นในการศึกษาทุกระดับ ซึ่งการคิดระดับสูงเป็นการคิดที่ใช้วิจารณญาณ การไตร่ตรองอย่างรอบคอบ มีความคิดสร้างสรรค์และแก้ปัญหา การหาทางเลือกใหม่ การประเมินค่าและการตัดสินใจเพื่อเลือกปฏิบัติ และถ่ายทอดให้ผู้อื่นมีความเข้าใจได้เป็นอย่างดี

2. กลุ่มทักษะการตัดสินใจ การตัดสินใจเป็นการแสดงพฤติกรรมที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ก่อให้เกิดผลเชิงประจักษ์ ทักษะการตัดสินใจจึงมีความสัมพันธ์ด้านเจตคติ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจเลือกปฏิบัติในท่ามกลางที่สังคมมีความซับซ้อน ความสามารถในการจัดการกับชีวิตท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง การรู้จักทางเลือกที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิต รวมทั้งความตระหนักในปัญหาของสังคมโดยรวม ความรู้สึกในด้านการเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว ชุมชน ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม การเข้าใจผู้อื่น ความซาบซึ้งในความดีความงามรอบตัว คุณลักษณะดังกล่าวนี้ส่งผลในด้านการช่วยให้ชีวิตมีความสุข รวมทั้งเป็นคนดีของสังคม ทักษะในการตัดสินใจเลือกสิ่งที่ดีประกอบด้วย

2.1 ความตระหนักในตนเอง เป็นความสามารถของบุคคลในด้านการเข้าใจ จุดดี จุดด้อยของตนและผู้อื่น ผู้ที่มีความตระหนักรู้ในตนจะเป็นผู้ที่มีจิตใจดี มีสัมพันธภาพกับคนรอบข้าง และสื่อสารกับผู้อื่นอย่างเป็นมิตร

2.2 การจัดการกับอารมณ์และความเครียด เป็นความสามารถในการรู้จัก และเข้าใจอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นมีสุขภาพจิตดี รู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม

2.3 ความเห็นอกเห็นใจคนอื่น เป็นความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกและเห็นใจผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างของบุคคล มีจิตใจกว้าง มองโลกในแง่ดี

2.4 ความภูมิใจในตนเอง เป็นการแสดงตนในด้านความรู้สึกในการเห็นคุณค่าของตนเอง สามารถประกอบการทำงานได้สำเร็จ

3. กลุ่มทักษะในการปรับตัวกลุ่มทักษะในการปรับตัวจัดเป็นทักษะทางสังคมในการสื่อสารของบุคคลเพื่อสร้างสัมพันธภาพ พร้อมทั้งการใช้ความสามารถทางด้านการใช้คำพูด เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดได้อย่างเหมาะสมกับประเพณีและวัฒนธรรม รู้จักการแสดงความคิดเห็น แสดงความปรารถนา การเตือน การปฏิเสธ การขอความช่วยเหลือในสถานการณ์ต่างๆ ได้ สำเร็จและเป็นผลดีในการดำรงชีวิต ดังนั้น ทักษะในการปรับตัวจึงมีความสัมพันธ์ในด้านมนุษย์สัมพันธ์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ โดยเฉพาะการทำงานกลุ่ม งานทีม มีความสามารถในการประสานงานร่วมกับการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในด้านการใช้ภาษาพูด ภาษาเขียน ภาษาท่าทาง และการแสดงออกที่เหมาะสม

จากองค์ประกอบของทักษะชีวิต สรุปได้ว่า กลุ่มทักษะการคิด การตัดสินใจและการปรับตัว จัดเป็นทักษะพื้นฐานที่มีความจำเป็นในการทำงาน หากได้รับการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจะนำไปสู่ความสำเร็จในการทำงานและอาชีพ จะมีคุณลักษณะทางด้านสติปัญญาดี มีความสามารถในการแก้ปัญหา ใฝ่หาความสำเร็จ มีความมั่นใจในตนเอง เข้ากับผู้อื่นได้ มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความเป็นผู้นำเสียสละเพื่อส่วนรวม มีการทำงานที่มีระบบและมีประสิทธิภาพพร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพในการรู้จักนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม รวมถึงการควบคุมอารมณ์และทำงานได้อย่างมีความสุข

ความสำคัญของทักษะชีวิต

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2550: 8) กล่าวว่า ทักษะชีวิตมีความสำคัญต่อบุคคล ครอบครัว ประเทศ และสังคมโลกเนื่องจากทักษะชีวิตมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิต และการแก้ไขปัญหาในระดับบุคคล ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของประชากรโดยรวม

เพ็ญจันทร์ สังข์แก้ว (2545: 16-17) ได้กล่าวว่าการฝึกฝนให้บุคคลมีทักษะชีวิตจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาบุคลิกภาพทั้งภายในและภายนอก ส่งผลให้บุคคลมีความรู้

ความสามารถสูงในการปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จทุกๆ ด้าน ซึ่งจำแนกผลจากการฝึกฝนทักษะชีวิตกับการพัฒนาคนได้ ดังนี้

1. มีความเป็นเลิศทางปัญญาคือคนเก่ง หมายถึง การพัฒนาด้านสติปัญญาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความจำ การคิดหาเหตุผล การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การวิเคราะห์ปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์ การเรียนรู้ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีการใฝ่หาความรู้ ทันโลก ทันเหตุการณ์

2. ดำรงตนเป็นคนดี หมายถึง มีเจตคติอันเกิดการเรียนรู้ทางด้านอารมณ์และความรู้สึกของตนเองในด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมโดยรวม ซึ่งก่อให้เกิดมโนคติ มีคุณธรรมประจำตน มีจิตสำนึกในสิทธิและหน้าที่ของตนเองที่มีต่อสังคมโดยรวม ความรู้สึกที่เห็นคุณค่าในตนเอง และการสะท้อนความรู้สึกที่เห็นคุณค่าผู้อื่น รู้จักการแสดงออกได้อย่างเหมาะสม

3. มีความสุขในการดำรงชีวิต หมายถึง มีความมั่นคงทางจิตใจ มีบุคลิกภาพดี มีการปรับตัว มีทักษะในการสื่อสารระหว่างบุคคลให้เป็นไปอย่างราบรื่น เป็นผลดีในด้านการบริหาร การจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและมีความสามารถปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จ นอกเหนือจากการพัฒนาบุคลิกภาพดังที่กล่าวแล้ว ทักษะชีวิตยังมีความสำคัญในด้านการจัดการศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ รวมถึงการแก้ปัญหาต่างๆ ที่มีความรุนแรงในสังคม อาทิ ปัญหาการใช้สารเสพติด การมีเพศสัมพันธ์ในวัยที่ไม่เหมาะสม ความรุนแรง การเก็บกด ฯลฯ

นางเยาว์ ชาญณรงค์ (2553: 9-12) ได้ให้ความสำคัญของทักษะชีวิตกับการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ระบุว่า การเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาได้ประยุกต์การเรียนการสอนทักษะชีวิตให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมไทยและสังคมโลก ซึ่งคุณลักษณะของบัณฑิตไทยมิได้เน้นความสามารถด้านความรู้เท่านั้น ยังเน้น คุณธรรม และการบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ โดยเน้นความสำคัญในการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ร่วมกับการพัฒนางาน บัณฑิตเป็นผู้ที่มีความรู้อันทันสมัยและมีทักษะในการจัดการและการประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมการพัฒนาสังคมในการรู้จักและเข้าใจในวิถีชีวิตทุกๆ ด้านของคนไทยและสังคมโลก ทั้งนี้เพื่อให้เกิดผลดีในการดำรงตนและการปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้น การเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาจึงมุ่งพัฒนาคน 3 ด้าน กล่าวคือ การพัฒนาตน พัฒนางานและพัฒนาสังคม การจัดการศึกษาไทยเพื่อไทยเพื่อการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ทำให้สถาบันอุดมศึกษาได้ปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้บัณฑิตมีคุณลักษณะในด้านการพัฒนาตน พัฒนางาน และพัฒนาสังคม การสร้างหลักสูตรและรายวิชาเพื่อพัฒนาบัณฑิต จึงได้นำทักษะชีวิตมาใช้ในการเรียนการสอนและประยุกต์ใช้ทักษะชีวิตในการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป ดังนี้

1. การนำทักษะชีวิตมาใช้ในการเรียนการสอน ในที่นี้หมายถึงการนำทักษะชีวิต ซึ่งประกอบด้วยทักษะหลัก 3 ด้าน คือ

- 1.1 ด้านการคิด
- 1.2 การปรับตัว
- 1.3 การตัดสินใจ

โดยนำเอาทักษะชีวิตมาใช้ในการเสริมสร้างพลังในตนเอง ใ้บุคคลรู้จักการแก้ปัญหาที่สำคัญซึ่งเกี่ยวข้องกับคนและสิ่งแวดล้อม ปัญหาสังคม อันเกิดจากพฤติกรรมมนุษย์

2. การประยุกต์ใช้ทักษะชีวิตในการสอนวิชาการศึกษาทั่วไป เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ความสามารถสูง มีความสำเร็จในการประกอบวิชาชีพ โดยการจัดวิชาศึกษาทั่วไปให้เน้น “ รู้รอบ รู้กว้าง สร้างสรรค์ รู้คิด รู้วิจารณ์ รู้คุณธรรม ” ทั้งนี้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตยุคสมัยใหม่ ให้เป็นผู้มีความรู้คุณธรรมเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

สรุปได้ว่า ทักษะชีวิต มีความสำคัญ ในการพัฒนาบุคลิกภาพทั้งภายในและภายนอก ส่งผลให้บุคคลมีความรู้ความสามารถสูงในการปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จทุกๆ ด้าน ทักษะชีวิตยังมีความสำคัญในด้านการจัดการศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ รวมถึงการแก้ปัญหาต่างๆ ที่มีความรุนแรงในสังคม

ด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน

ความหมายของวัฒนธรรม เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาตนเอง ซึ่งมีนักวิชาให้ความหมายต่างๆไว้ ดังนี้

พวงผกา คูโรวาท (2539: 37) ได้นำเสนอความหมายของวัฒนธรรมไว้หลายอย่าง ดังนี้ ตามความหมายขององค์การยูเนสโก วัฒนธรรมหมายถึง วิถีชีวิต ซึ่งรวมถึง แนวทาง ดำรงชีวิต ระเบียบประเพณี ขนบประเพณี ข้อห้าม ข้อควรปฏิบัติ ค่านิยม และพฤติกรรมโดยส่วนรวมที่สังคมยอมรับ และถือปฏิบัติสืบต่อมา โดยอาจมีการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงไปตามสภาพแวดล้อม และกาลเวลา

วัฒนธรรม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์ที่อยู่รวมกันในรูปแบบขององค์กรทางสังคมสร้างสรรค์ขึ้น เพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่รวมกันได้ หรืออีกนัยหนึ่งวัฒนธรรมก็คือวิถีมนุษย์ในสังคมหนึ่งๆ นั่นเอง โดยเหตุที่วัฒนธรรมเป็นเรื่องของกลุ่มชนหรือสังคม วัฒนธรรมจึงมีการอยู่สืบเนื่อง และวัฒนธรรมก็ไม่ได้อยู่ในลักษณะที่หยุดนิ่งหากเป็นการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับชีวิตของบุคคล และการดำรงอยู่ของสังคม

มนุษย์ยังสามารถใช้ภาษา ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดประสบการณ์ต่อกัน ทำให้มนุษย์สามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมเป็นมรดกสู่คนรุ่นต่อไปได้

3. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่สังคมต้องยึดถือและปฏิบัติร่วมกัน เป็นสิ่งที่ทำให้สังคมนั้นๆ อยู่ร่วมกันได้ การกำหนดกฎเกณฑ์ การสร้างระเบียบปฏิบัติต่างๆ ก็เพื่อการดำรงคงอยู่ของสังคมนั้นๆ ฉะนั้น สมาชิกทุกคนจึงต้องยึดถือปฏิบัติตามแบบฉบับของสังคมของตน

4. วัฒนธรรมเป็นความพึงพอใจของมนุษย์ชาติ วัฒนธรรมเป็นสิ่งมนุษย์เลือกที่จะปฏิบัติหรือประพฤติ เช่น การบริโภค การแต่งกาย และการสร้างที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม

5. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่บูรณาการและปรับได้ มนุษย์สามารถปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมของสังคมที่ตนไปเกี่ยวข้องและสามารถปรับวัฒนธรรมจากภายนอกให้เหมาะสมกับสังคมตนเองได้นอกจากนี้ วัฒนธรรมยังเป็นบูรณาการของมนุษย์ชาติโดยส่วนร่วม การหิบบิยม การซึมซับและการหล่อหลอมวัฒนธรรม วัฒนธรรมระหว่างท้องถิ่นหรือเผ่าพันธุ์ก็เป็นธรรมชาติที่เกิดจากความต้องการของมนุษย์ด้วยเช่นกัน

6. วัฒนธรรมสิ้นสุดหรือตายได้ มนุษย์สร้างวัฒนธรรมขึ้นเพื่อความผาสุกของมนุษย์เอง ฉะนั้น วัฒนธรรมจึงเปลี่ยนแปลงและคงอยู่ตราบเท่าที่มนุษย์หรือสังคมต้องการ วัฒนธรรมที่มนุษย์หรือสังคมไม่ต้องการเป็นวัฒนธรรมที่พบจุดจบเรียกว่า วัฒนธรรมตาย

สุภัตรา สุภาพ (2541: 35-36) การถึงแนวคิดในการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมไว้ว่า วัฒนธรรมมีธรรมชาติคล้ายคลึงกับสรรพสิ่งในโลก กล่าวคือ เมื่อมนุษย์สร้างขึ้นมาแล้ว ก็ใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการในชีวิต แต่เมื่อเหตุปัจจัยและสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป มนุษย์ก็ต้องมีการปรับปรุงวัฒนธรรมซึ่งเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการนั้น ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ก็มีความสลับซับซ้อนและมีประสิทธิภาพเป็นอันมาก ในเรื่องวัฒนธรรมอื่นๆ ก็เช่นเดียวกัน ก็มีธรรมชาติคือการคลี่คลายวิวัฒนาการ หรือมีการพัฒนาต่อเนื่องไปเรื่อยๆ จนในที่สุดมนุษย์เห็นว่าพัฒนาต่อไปได้ยาก หรือผลประโยชน์ไม่คุ้มกับการลงทุนแล้วจึงยุติการพัฒนาวัฒนธรรมนั้นๆ ต่อไปวัฒนธรรมนั้นจึงไม่มีหน้าที่จะต้องรับใช้มนุษย์ ก็ตายหรือสลายไปในที่สุด ดังนั้น วัฒนธรรมย่อมเกิด แก่ เจ็บ ตาย เช่นเดียวกับมนุษย์ผู้สร้างวัฒนธรรมนั่นเอง

สุภัตรา สุภาพ (2541: 35) ได้แบ่งองค์ประกอบของวัฒนธรรมไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. องค์วัตถุ คือ วัฒนธรรมทางด้านวัตถุมีรูปร่างที่สามารถสัมผัสจับต้องได้ เช่น บ้าน โรงเรียน ถนน เครื่องแต่งกาย เครื่องใช้ อาวุธ ตลอดจนผลงานผลิตทางศิลปกรรมของมนุษย์และสิ่งที่ไม่รูปร่าง เช่น ภาษา สัญลักษณ์ ในการติดต่อสื่อความหมาย หลักวิชาคำนวณ

2. องค์การ หมายถึง กลุ่มที่มีการจัดระเบียบหรือมีโครงสร้างอย่างเป็นทางการ มีกฎเกณฑ์ ข้อบังคับมีวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินงานไว้เป็นที่แน่นอน เป็นกลุ่มที่มีความสำคัญที่สุดในสังคมอันซับซ้อน เช่น สภากาชาด องค์การสหประชาชาติ (เป็นองค์การที่ใหญ่ที่สุด) สมาคมอาเซียน โรงเรียน จนถึงครอบครัว (เป็นองค์การที่มีขนาดเล็กที่สุด และใกล้ชิดกับมนุษย์มากที่สุด)

3. องค์พิธีการ หมายถึง ขนบธรรมเนียมประเพณีซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป และแสดงออกมาในรูปแบบพิธีกรรมต่างๆ เช่น พิธีแต่งงาน พิธีขึ้นบ้านใหม่ มักจะได้รับอิทธิพลจากศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ตลอดจนพิธีการแต่งกายและการรับประทานอาหาร เช่น การแต่งกายเครื่องแบบของทางราชการ หรือการแต่งกายเครื่องแบบเต็มยศในงานรัฐพิธีต่างๆ

4. องค์คติ หมายถึง ความเชื่อ ความคิด ความเข้าใจและอุดมการณ์ต่างๆ ตลอดจนทัศนคติ การยอมรับว่าสิ่งใดถูกหรือผิด สมควรหรือไม่ ซึ่งแล้วแต่ว่ากลุ่มใดจะใช้อะไรเป็นมาตรฐาน ในการตัดสินใจหรือเป็นเครื่องวัด เช่น ความเชื่อในเรื่อง การทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

นงเยาว์ ชาญณรงค์ (2553: 12-13) ได้แบ่งประเภทของวัฒนธรรมเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. วัฒนธรรมที่เป็นวัตถุ ซึ่งได้แก่ สิ่งประดิษฐ์และเทคโนโลยีต่างๆ ที่มนุษย์คิดค้นผลิตขึ้นมา เช่น สิ่งก่อสร้าง อาคารบ้านเรือน อาวุธยุทโธปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ เป็นต้น

2. วัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ หมายถึง อุดมการณ์ ค่านิยมแนวความคิด ภาษา ความเชื่อทางศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี ด้พิธิการเมือง กฎหมายวิธีการกระทำและแบบแผนในการดำเนินชีวิต ซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรม ที่มองเห็นได้

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของวัฒนธรรม ประกอบด้วย วัฒนธรรมทางด้านวัตถุมีรูปร่างที่สามารถสัมผัสจับต้องได้ หรือ การจัดระเบียบหรือมีโครงสร้างอย่างเป็นทางการ มีกฎเกณฑ์ ข้อบังคับมีวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินงานไว้เป็นที่แน่นอน ขนบธรรมเนียมประเพณีซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปและแสดงออกมาในรูปแบบพิธีกรรมต่างๆ ความเชื่อ ความคิด ความเข้าใจและอุดมการณ์ต่างๆ ตลอดจนทัศนคติ

ความสำคัญของวัฒนธรรม

ณรงค์ เส็งประชา (2539: 19-20) กล่าวไว้ว่าวัฒนธรรมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงอยู่ของชาติ เป็นกระจกเงาส่อง ความเป็นมาชาตินั้นๆ ชาติที่จะเจริญโดยสมบูรณ์ ย่อมเจริญด้วยวัฒนธรรมทั้งในทางวัตถุและจิตใจ ดังนี้

1. วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับวัตถุ ได้แก่ เครื่องนุ่งห่ม อาคารที่อยู่อาศัย เครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ และวัฒนธรรมทางจิตใจ ได้แก่ ความคิด ความเชื่อถือ ศีลธรรมจรรยา ขนบธรรมเนียมประเพณี และพิธีการต่างๆ

2. วัฒนธรรมจำพวกที่เกี่ยวกับวัตถุ มีความสำคัญแก่ชาติในการแสดงออกซึ่งรูปแบบที่เกี่ยวกับสิ่งก่อสร้าง เป็นเครื่องแสดงถึงสัญลักษณ์ของชาตินั้นๆ โดยเฉพาะ ความประณีตงดงามของศิลปกรรม สถาปัตยกรรมแต่ละสมัย เป็นวัฒนธรรมที่แสดงออกถึงความเจริญรุ่งเรืองของชาติ สิ่งเหล่านี้ย่อมเป็นเครื่องดึงดูด รั้งใจแก่ผู้พบเห็นให้รู้สึกเกิดความนิยมยกย่อง เป็นสิ่งสำคัญในการเชิดชูเกียรติแก่ชาติ

3. วัฒนธรรมทางจิตใจ ได้แก่ การมีศีลธรรม จรรยา ระเบียบประเพณี และพิธีการต่างๆ ซึ่งมีความสำคัญแก่ชาติเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นการแสดงออกถึงแบบฉบับอันดีงามประจำชาติ เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยบรรเทาความวุ่นวายในสังคมให้น้อยลง เพราะการประพฤติปฏิบัติของผู้จรรยาในชาตินั้น เป็นไปในทางที่ดีงาม มีจรรยา มารยาทเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน จัดเป็นผู้สูงส่งด้วยวัฒนธรรมทางจิตใจ มีขนบธรรมเนียมอันเป็นแบบแผนที่น่านิยมยกย่อง ตลอดจนพิธีการที่เป็นระเบียบเรียบร้อย

วรุฑ สุวรรณฤทธิ (2549: 50) วัฒนธรรม เป็นสิ่งที่ทำให้มนุษย์ชาติมีสภาพและความเป็นอยู่ต่างจากสัตว์โลกทั้งหลายเป็นสิ่งที่ทำให้สังคมมีระเบียบแบบแผน มีความสงบสุขและมีความเจริญก้าวหน้าทั้งทางวัตถุและจิตใจ วัฒนธรรมเป็นเครื่องวัดและเครื่องกำหนดความเจริญหรือความเสื่อมของสังคมและขณะนั้นวัฒนธรรมยังกำหนดชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในสังคม ดังนั้น วัฒนธรรมจึงมีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของประชาชน และต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติมาก หากสังคมใดมีวัฒนธรรมที่ดีงามเหมาะสมแล้ว สังคมนั้นย่อมจะเจริญก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว ตรงกันข้ามหากสังคมใดมีวัฒนธรรมที่ล้าหลัง มีแบบของพฤติกรรมที่ไม่ดี มีค่านิยมที่ไม่เหมาะสม สังคมนั้นก็ยากที่จะเจริญก้าวหน้า ในที่สุดอาจสูญสิ้นความเป็นชาติได้ เพราะถูกรุกรานทางวัฒนธรรม วัฒนธรรมเป็นกรอบหรือแบบแผนการดำเนินชีวิตของสังคม ทำให้ทุกคนมีประเพณีที่จะปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม ทำให้การกระทบหรือขัดแย้งกันลดน้อยลง ความวุ่นวายจะลดลง วัฒนธรรมที่ดี ช่วยให้สังคมเจริญก้าวหน้า เช่น ความมีระเบียบวินัย ความขยัน ประหยัด อุดม เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ซึ่งอาจสรุปได้ ดังนี้

1. วัฒนธรรมช่วยแก้ปัญหาและสนองความต้องการต่างๆ ของมนุษย์ มนุษย์พ้นจากอันตราย สามารถเอาชนะธรรมชาติได้ เพราะมนุษย์สร้างวัฒนธรรมขึ้นมาช่วย

2. วัฒนธรรมช่วยเหนี่ยวรั้งสมาชิกในสังคมให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและสังคมที่มีวัฒนธรรมเดียวกันย่อมจะมีความรู้สึกผูกพันเป็นพวกเดียวกัน

3. เป็นเครื่องแสดงเอกลักษณ์ของชาติ ชาติที่มีวัฒนธรรมสูงย่อมได้รับการยกย่องและเป็นหลักประกันความมั่นคงของชาติ

4. เป็นเครื่องกำหนดพฤติกรรมของคนในสังคม ช่วยให้ผู้คนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขวัฒนธรรมทางบรรทัดฐานช่วยจัดระเบียบความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคม

5. ช่วยให้ประเทศชาติมีความเจริญรุ่งเรืองถาวร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าชาตินั้นมีวัฒนธรรมที่ดี มีคติในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม ยึดมั่นในหลักแห่งเหตุผลในการดำเนินชีวิต ขยัน ประหยัด อุดม มีระเบียบวินัย สังคมก็จะเจริญรุ่งเรือง

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2546: 2) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของวัฒนธรรม ดังนี้

1. วัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดรูปแบบของสถาบัน ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันไปในแต่ละสังคม เช่น วัฒนธรรมอิสลาม อนุญาตให้ชายที่มีความสามารถเลี้ยงดูและให้ความยุติธรรมแก่ภรรยา มีภรรยาได้มากกว่า 1 คน โดยไม่เกิน 4 คน แต่ห้ามสมสู่ระหว่างเพศเดียวกันอย่างเด็ดขาด ในขณะที่ศาสนาอื่น อนุญาตให้ชายมีภรรยาได้เพียง 1 คน แต่ไม่มีบัญญัติห้ามความสัมพันธ์ระหว่างเพศเดียวกัน ฉะนั้น รูปแบบของสถาบันครอบครัวจึงอาจแตกต่างกัน

2. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ พฤติกรรมของคนจะเป็นเช่นไร ก็ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมของกลุ่มสังคมนั้นๆ เช่น วัฒนธรรมในการพบปะทักทายของไทยใช้การไหว้สวัสดี ของชาวตะวันตกใช้การสัมผัสมือ ของชาวอิตาลีใช้การแลบลิ้น

3. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ควบคุมสังคม สร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยให้สังคม เพราะวัฒนธรรมจะมีทั้งความศรัทธา ความเชื่อ ค่านิยม บรรทัดฐาน ตลอดจนผลตอบแทนในการปฏิบัติและมีบทลงโทษเมื่อฝ่าฝืน

สรุปได้ว่า วัฒนธรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ช่วยให้มนุษย์และสังคมพัฒนาขึ้นโดยลำดับอย่างไม่สิ้นสุด ขึ้นอยู่กับความสามารถของมนุษย์ในการปรับปรุงร่วมกันสร้างความมีระเบียบวินัย ความขยัน ประหยัด อุดม เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

4. วิชาชีพครู

ความหมายของวิชาชีพและวิชาชีพครู

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2555a: 13) ได้ให้ความหมายคำว่า วิชาชีพ คือ วิชาชีพทางการศึกษาที่ทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ รวมทั้งการรับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐและเอกชน และการบริหารสถานศึกษานอกสถานศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ตลอดจนจรรยาบรรณการศึกษา ให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ การบริหารการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาต่างๆ

Duckett (2005: 718) ให้ความหมาย วิชาชีพครู คือ วิชาชีพที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้รับบริการเกิดการเรียนรู้ โดยผู้ประกอบวิชาชีพดังกล่าวมีหน้าที่หลักด้านการจัดการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาของรัฐและเอกชน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2555a: 14) ให้ความหมายของวิชาชีพซึ่งแปลเป็นไทยได้ว่า งานที่ต้องมีการศึกษาและการฝึกอบรมในขั้นสูง

สรุปได้ว่า วิชาชีพครู คือ วิชาชีพที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้รับบริการเกิดการเรียนรู้ เป็นงานที่ต้องมีการศึกษาและการฝึกอบรมในขั้นสูง หน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ รวมทั้งการรับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐและเอกชน

ความสำคัญของวิชาชีพครู

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2543: 9) ได้กล่าวไว้ว่า วิชาชีพครูมีความสำคัญอย่างมากในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานการพัฒนาประเทศ ปลุกฝังให้ผู้รับการศึกษาเป็นคนดี มีความสุขในการใฝ่รู้ มีสมรรถนะในการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการพัฒนาชีวิตและสังคม

สุปราณี จิราถรงค์ (2558: 50) ได้กล่าวไว้ว่า วิชาชีพครูมีความสำคัญในการจัดการศึกษาตามแนวทางที่พึงประสงค์ของประเทศ การปฏิรูปการศึกษาไม่มีวันสำเร็จถ้าไม่ได้ปฏิรูปครู นอกจากนั้นวิชาชีพครูยังมีความสำคัญในการพัฒนาสังคม ถ่ายทอดวัฒนธรรม ช่วยรักษาความมั่นคงของประเทศรวมทั้งการพัฒนาศักยภาพบุคคลให้เป็นพลเมืองดีและเติบโตเป็นกำลังคนที่มีประสิทธิภาพในวิชาชีพต่าง ๆ

สุขขวา ยอดกมล (2551: 1) กล่าวถึงคุณค่าของความเป็นครูแบ่งได้เป็น 2 ด้าน คือ

1. รูปลักษณ์ ซึ่งได้แก่ลักษณะภายนอกที่มองเห็นในตัวบุคคลที่บ่งบอกถึงว่าคนคนนี้มีลักษณะเป็นครูที่พึงประสงค์ เช่น มั่นใจในตนเอง ตื่นตัว หนักเอาเบาสู้อุตสาหะ ฯลฯ
2. กิจลักษณะ ซึ่งหมายถึง ลักษณะภารกิจการพัฒนาตนเองของครูที่บ่งบอกถึงความรู้ ความคิด ความสามารถอันพึงประสงค์ ซึ่งได้แก่ การพัฒนาทางกาย การพัฒนาความประพฤติ การพัฒนาจิตใจ การพัฒนาปัญญา

ดังนั้น ความสำคัญของผู้ที่จะประกอบวิชาชีพครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่เรียนทางสายครูจะต้องพัฒนาตนตั้งแต่เข้าศึกษาเพื่อเป็นผู้เพียบพร้อมทั้งทางด้านรูปลักษณ์และกิจลักษณะ เพื่อให้มีความรู้ความสามารถสมกับการเป็นครูที่มีคุณภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมไทย ซึ่งการพัฒนาของครูนั้น ครูจะต้องพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ความสามารถไปพร้อมๆ กัน ดังนั้น การสร้างทัศนคติให้ผู้เรียนครูมีจิตใจที่เป็นครูอย่างแท้จริงจะต้องเริ่มปลูกฝังปรับแก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรุงแต่ง และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ความหมายของคำว่าครู

สันติ บุญภิรมย์ (2557: 3) ได้กล่าวถึงคำว่า ครู ไว้ว่า ผู้ที่ทำหน้าที่ในการสอนหรือให้ความรู้ ไม่ว่าจะเป็นการสอนโดยตรงหรือทางอ้อม ครู ทำหน้าที่ในการสอนที่โรงเรียนต้องเป็นครูวิชาการ มีการเรียนการสอนวิชาชีพครู ฝึกทักษะการเป็นครูมืออาชีพ มีคุณสมบัติตามที่กระทรวงศึกษากำหนด

Good (1973: 586) ได้ให้ความหมายคำว่า ครู ไว้ว่า บุคลากรวิชาชีพที่ทำหน้าที่ในการสั่งสอนและถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ด้วยความหนักแน่นในด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งศิษย์ควรแก้ไขความเคารพ

เจษฎา บุญมาโฮม (2555: 7) ได้ให้ความหมายของคำว่าครูไว้ ดังนี้

1. ครู คือ ผู้ที่มีความสามารถให้คำแนะนำ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการเรียนสำหรับนักเรียน หรือนักศึกษาในสถาบันการศึกษาต่างๆ ทั้งของรัฐและเอกชน
2. ครู คือ ผู้ที่มีความรู้ประสบการณ์และมีการศึกษามากหรือดีเป็นพิเศษ หรือมีทั้งประสบการณ์และการศึกษาดีเป็นพิเศษในสาขาใดสาขาหนึ่งที่สามารถช่วยให้ผู้อื่นเกิดความสำเร็จก้าวหน้าได้
3. ครู คือ ผู้เรียนสำเร็จหลักสูตรวิชาชีพจากสถาบันการฝึกหัดครู และให้ใบรับรองทางการสอนด้วย

4. ครู คือ ผู้ที่ทำหน้าที่ให้ความรู้แก่ศิษย์

สรุปได้ว่า ครู คือ บุคลากรวิชาชีพที่ทำหน้าที่ในการสั่งสอนความรู้ให้แก่ศิษย์ สอนให้ศิษย์เกิดความรู้ และมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดี นำประโยชน์ให้แก่สังคมได้ในอนาคต เป็นผู้ที่มีความรู้ประสบการณ์และมีการศึกษามากหรือดีเป็นพิเศษ

ประเภทของครู

ยนต์ ชุ่มจิต (2553: 17-21) กล่าวไว้ว่า ครูมีหลายประเภทขึ้นอยู่กับผู้แบ่งประเภทของครูนั้นจะจำแนกประเภทของครูด้วยวัตถุประสงค์ใด อย่างไรก็ตาม อาจจำแนกประเภทของครูได้ดังนี้

1. การจำแนกครูตามระดับชั้นของผู้เรียนที่ปฏิบัติการสอน แบ่งได้ ดังนี้

1.1 ครูระดับชั้นปฐมวัย

1.2 ครูระดับชั้นประถมศึกษา

1.3 ครูระดับชั้นมัธยมศึกษา

1.4 ครูระดับชั้นอุดมศึกษา

2. การจำแนกครูที่แบ่งตามลักษณะงานสอน แบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ดังนี้

2.1 ครูปฏิบัติการสอน หมายถึง ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนในวิชาสามัญหรือ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นหลัก อดีตจะเรียกครูประเภทนี้ว่า ครูที่ปฏิบัติการสอน

2.2 ครูสนับสนุนการสอน หมายถึง ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านเทคนิคการศึกษา ที่ช่วยส่งเสริมดูแลการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เช่น ครูแนะแนว ครูวัดผล ครูธุรการ ครูการเงิน ครูใส่ตลับตลับศึกษา

สุวิทย์ มูลคำ (2549: 18-23) ได้จำแนกครูตามลักษณะของคุณธรรม ไว้ 3 ประเภท คือ

1. เปลือกครู หมายถึง บุคคลที่เป็นครูที่ด้อยคุณธรรมและหน้าที่ในความเป็นครู มีจิตวิญญาณของความเป็นครูน้อย มักปฏิบัติหน้าที่สอนไปวันๆ หนึ่ง ไม่คำนึงถึงความรู้ที่ศิษย์จะได้รับ ไม่คำนึงถึงหน้าที่ของตน ไม่ชวนชวายหาความรู้เพิ่มเติมการสอน ครูประเภทนี้จึงเปรียบเสมือนเปลือกไม้ซึ่งมีคุณค่าน้อย อยู่ภายนอกของต้นไม้ ผู้คนไม่ค่อยยกย่องนับถือ

2. เนื้อครู หมายถึง บุคคลที่เป็นครูซึ่งพอจะมีคุณธรรมและจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ครูอยู่บ้าง มีความพยายามทำหน้าที่การทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จ ทำการสอนผู้เรียนตามหน้าที่ที่กำหนดเวลา เมื่ออยู่นอกเวลาแล้วก็ไม่สนใจในหน้าที่อีก ในเวลาสอนก็จะเน้นแต่

เนื้อหาตามหลักสูตรเป็นสำคัญ ไม่มีสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในการสอน ไม่เน้นวินัย ครูประเภทนี้จึงมีลักษณะที่ดีกว่าเปลือกครู เพราะคุณธรรมสูงกว่า

3. แก่นครู หมายถึง บุคคลที่เป็นครูด้วยใจ มุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่ของความเป็นครู มีคุณธรรม จรรยาบรรณของความเป็นครู ขวนขวายหาความรู้มาสั่งสอนศิษย์ เป็นครูตลอดเวลา ไม่ใช่ในชั้นเรียน ปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ดูแลใส่ใจศิษย์มีความรักปรารถนาดีแก่ศิษย์อย่างแท้จริงใฝ่ดำเนินผลประโยชน์ของผู้เรียนไม่คิดเล็กคิดน้อยแก่ศิษย์ มุ่งเน้นให้ศิษย์เติบโตเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป ครูประเภทนี้จึงเป็นครูโดยแก่นแท้หรือที่เรามักจะกล่าวว่าเป็นครูโดยจิตวิญญาณ เกิดมาเป็นครู

รัตนวดี โชติกพนิช (2553: 111-112) นำเสนอการแบ่งประเภทครูตามตำแหน่งและ
ม ำ ต ร ร ฐ ำ น
วิทยฐานะไว้ ดังนี้

1. ครูผู้ช่วย
2. ครู
3. ครูชำนาญการ
4. ครูชำนาญการพิเศษ
5. ครูเชี่ยวชาญ
6. ครูเชี่ยวชาญพิเศษ

สรุปได้ว่า ประเภทของครูสามารถแบ่งได้ตามจุดประสงค์ ตามลักษณะงาน หรือแบบตามคุณธรรมความเป็นครู จิตวิญญาณความเป็นครู ตามจิตสำนึก ตามมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่ของความเป็นครูหรือแบ่งประเภทครูตามตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะ

แนวคิดการพัฒนาครู

สันติ บุญภิรมย์ (2557: 7) กล่าวว่า iva ครูควรพัฒนาตนเองใน 2 ด้านคือ

1. พัฒนาตนเองในด้านวิชาชีพ เพื่อการประกอบวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง
ได้แก่

1.1 การพัฒนาในด้านความรู้ คือ การพัฒนาตัวเองให้มีความรอบรู้ทั้งในเรื่องที่สอนนักเรียน เรื่องเทคนิควิธีการใหม่ๆ ที่จะช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพ หรือ มีความรู้รอบตัวในเรื่องอื่นๆ

1.2 การพัฒนาในด้านวิธีการสอน คือ มีความรู้ในด้านการจัดการเรียนการสอนแบบต่างๆ การจัดกิจกรรมการบริการนักเรียน

1.3 การพัฒนาในด้านคุณลักษณะกับเจตคติ คือ การพัฒนาตัวเองให้มีบุคลิกภาพที่ดี เหมาะกับการเป็นครู มีคุณธรรมหรือลักษณะครูที่ดี มีเจตคติที่ดีกับนักเรียน

2. พัฒนาตนเองในด้านการเป็นสมาชิกของสังคม เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข ได้แก่

2.1 การรู้จักและเข้าใจตนเอง ยอมรับตนเองก่อนว่า เราเป็นคนอย่างไร มีบุคลิกและพฤติกรรมที่ดีหรือไม่ดีอย่างไร

2.2 สำรวจตนเอง จะช่วยให้ทราบถึงข้อดี ข้อด้อยของตนเองได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน

2.3 การปรับปรุงตนเอง เมื่อรู้ข้อดี ข้อด้อยของตนเองแล้ว ควรพยายามปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น

ยนต์ ชุ่มจิต (2553: 33-34) ได้กล่าวว่า เมื่อโลกมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคน ดังนั้น การพัฒนาในรูปแบบต่างๆ เพื่อก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยสำคัญต่อการศึกษาคือ การพัฒนาครูอย่างจริงจังแบบครบวงจรมี ดังนี้

1. การสรรหาผู้เข้าเรียนวิชาครู ควรให้ผู้เรียนที่มีคุณลักษณะเหมาะสมตามที่กำหนด เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วมีการคัดเลือกเป็นกรณีพิเศษเพื่อการบรรจุเข้าสู่ตำแหน่งครูต่อไป

2. การศึกษาเบื้องต้นในสถาบันฝึกหัดครู สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู การศึกษาเบื้องต้นต้องสำเร็จปริญญาตรี เนื่องด้วยครูต้องมีบทบาทหลายประการ เช่น พัฒนาศักยภาพเยาวชน และส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในระดับประถมและมัธยมศึกษา

3. การอบรมครูประจำการ ครูประจำการต้องได้รับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ โดยเฉพาะการอบรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

4. การพัฒนาผู้สอนในสถาบันฝึกหัดครู

5. การนิเทศ เป็นกิจกรรมหนึ่งที่จะช่วยเหลือครูและพัฒนาครูเกี่ยวกับความรู้ใหม่ วิธีการสอน แหล่งข้อมูลที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาครู และควรกระทำควบคู่กับกิจกรรมด้านอื่นๆ เช่น การควบคุม การตรวจสอบ การปรับปรุงงานครูอย่างเป็นระบบ

6. การจัดการ หมายถึง การสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูได้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเต็มตามลักษณะงาน พร้อมทั้งกำหนดปริมาณงานครูด้วย

7. การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม กล่าวคือ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในงานของโรงเรียนที่เกี่ยวกับการร่วมปฏิบัติงาน และร่วมตรวจสอบการทำงานของครูด้วย

8. สภาพการปฏิบัติงาน เป็นการเงื่อนไขให้ครูไม่ละทิ้งอาชีพครูที่เป็นวิชาชีพ ดังนั้นสภาพการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย อัตราเงินเดือน สิทธิประโยชน์ และการอำนวยความสะดวก สวดอกสบายในโรงเรียนที่ครูมาปฏิบัติงาน เมื่อเปรียบเทียบกับอาชีพฯ ต้องอยู่ในระดับดี

9. อุปกรณ์การสอน เป็นเครื่องมือที่ทำให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และหมายรวมถึง แบบเรียนในการสอนนักเรียนจะต้องได้รับการปรับปรุงอยู่เสมอตามระยะเวลาที่เหมาะสม

สาวิตรี พูลสุขโข (2559: 8) กล่าวถึงหลักการพัฒนาครู โดยทั่วไปจะมุ่งเน้นที่การพัฒนาบุคคล ความครอบคลุมความต่อเนื่อง การขจัดความด้อยและความมั่นคงถาวร จากหลักการดังกล่าวนี้ สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการพัฒนาครูหรือการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานต่างๆ ได้ ดังนี้

1. การพัฒนาครูต้องมุ่งเน้นการพัฒนาของครู หมายความว่า ในการพัฒนาครู นั้นจะต้องเน้นไปที่การพัฒนาตนของครูแต่ละคนเสียก่อน ทั้งนี้เพื่อให้ครูแต่ละคนได้พัฒนาศักยภาพของตนให้เจริญเต็มที่ เมื่อครูมีความเจริญองงาม มีความสมบูรณ์อย่างเพียงพอแล้ว ย่อมเป็นปัจจัยสำคัญที่จะร่วมด้วยเช่นกันพัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้า สามารถดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

2. การพัฒนาครูต้องมุ่งเน้นความครอบคลุมทุกด้าน หมายความว่า จะต้องพัฒนาครูให้เกิดความรู้ความชำนาญทุกๆด้าน เช่น มีความรู้ความเข้าใจกฎระเบียบของทางราชการที่ประกาศใช้ใหม่ มีความรอบรู้ตามสภาพการณ์บ้านเมืองรวมทั้งความรู้เท่าทันกับสิ่งเกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงทางสังคมปัจจุบัน เป็นต้น

3. การพัฒนาครูต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง หมายความว่า ไม่ว่าบุคคลที่เป็นครูนั้นจะมีคุณวุฒิมากน้อยเพียงใด สอนใดระดับใด จะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นระยะๆ ทั้งนี้เพราะความเจริญก้าวหน้าเป็นคุณลักษณะที่สำคัญยิ่งของมนุษย์ บุคคลอื่นจะให้ความเคารพยกย่องในความรู้ความชำนาญของบุคคลที่มีความเจริญก้าวหน้า ความสามารถของบุคคล จะสัมพันธ์กับความเข้าใจในงานที่กำลังปฏิบัติ และสำคัญยิ่ง คือ บุคคลที่ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพย่อมเป็นบุคคลที่มีคุณค่าและควรให้การสนับสนุนเพื่อปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ที่สำคัญต่อไป

4. การพัฒนาครูต้องมุ่งเน้นการขจัดความด้อยหรือข้อบกพร่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้ประกอบวิชาชีพครูโดยทั่วไป เช่น ความบกพร่องทางด้านคุณธรรม ศีลธรรม ความเชี่ยวชาญในการ

ทำงาน ความไม่กระตือรือร้นต่อความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพและการขาดเทคนิควิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น

5. การพัฒนาครูต้องมุ่งส่งเสริมความมั่นคงถาวรและความเจริญก้าวหน้าให้แก่ครู หมายความว่า การจัดกิจกรรมใดๆ เพื่อพัฒนาครูนั้น นอกจากจะได้กระทำให้ครอบคลุมตามหลักการดังกล่าวข้างต้นแล้ว จะต้องกระทำเพื่อให้ครูเกิดความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพ มีความมั่นคงต่อวิชาชีพ และเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจต่องานวิชาชีพของตนอยู่เสมอ

เจษฎา บุญมาโฮม (2555: 15) ได้กล่าวถึง 7 กระบวนการสร้างครูหัวใจใหม่เพื่อเปลี่ยนการศึกษาไว้ ดังนี้

1. กระบวนการเรียนรู้ขั้นที่ 1 “ค้นหาตัวตน รู้จักตนเอง” มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้รู้จักตนเองเห็นความสามารถและเห็นคุณค่าของตนเอง เกิดความเข้าใจ ความภาคภูมิใจกล้าที่จะเป็นผู้นำ พร้อมทั้งเข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคลส่งผลให้เข้าร่วมพัฒนาการเห็นคุณค่าของผู้อื่นด้วย และเป็นผู้นำร่วมกันได้ เกิดการยอมรับกันและกันมากขึ้น ลดความขัดแย้งและทำให้เกิดพลังสร้างสรรค์ในเรื่องที่ดี มีประโยชน์ต่อสังคม

2. กระบวนการเรียนรู้ขั้นที่ 2 และ 3 “แนวคิด อุดมการณ์ “หัวใจครูใหม่” กำหนดจัดกิจกรรม จำนวน 2 ครั้ง เพื่อให้เกิดการพัฒนา ดังนี้

2.1 การเห็นคุณค่าของตนเอง ซึ่งเป็นพลังอันสำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจทุกอย่างให้ประสบความสำเร็จได้โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาที่ได้วิเคราะห์แล้วจะทำให้รู้ว่าจะใช้ความรู้ ความสามารถของตนเองในด้านใด เพื่อช่วยเหลือ หรือทำให้สังคม หรือสภาวะแวดล้อมทั้งหลาย เป็นไปในทางที่ถูกต้อง เหมาะสม ทำให้เกิดความมั่นใจ และภูมิใจในตนเอง

2.2 การมองเห็นความเชื่อมโยงของปัญหาในภาพองค์รวม ด้วยกระบวนการลงพื้นที่ปัญหาหอบๆ นำมาวิเคราะห์สาเหตุปัญหาและสังเคราะห์ประเด็นต่างๆ หลากหลายแง่มุม แล้วให้มีการคิดวิเคราะห์ว่า ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของปัญหานั้นหรือไม่และจะแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างไร

2.3 สร้างแนวคิดอุดมการณ์โดยใช้สื่อต่างๆ เช่น ภาพยนตร์ สารคดี หรือบุคคลต้นแบบ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจ ปลุกจิตสำนึกในการเห็นคุณค่าของตนเองด้วยการเห็นคุณค่าของบุคคลอื่น ทำให้เปลี่ยนมุมมองทั้งด้านความคิดและพฤติกรรมรวมทั้งมีหัวใจที่เปิดกว้างยอมรับสิ่งใหม่ ไม่อยู่ในกรอบเดิม

3. กระบวนการเรียนรู้ขั้นที่ 4 และ 5 เรียนรู้พื้นที่ต้นแบบในการจัดการศึกษา และการถอดบทเรียน เป็นการเรียนรู้พื้นที่ต้นแบบที่มีการจัดการศึกษาที่แท้จริง เป็นการศึกษาที่ช่วย

แก้ปัญหาของผู้เรียนได้จริง และตอบสนองความต้องการของคนในพื้นที่ การเรียนรู้ในพื้นที่จะช่วยทำให้เห็นปัญหาหรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม เรียนรู้ความแตกต่างของสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม การพูดคุยกับคนในพื้นที่ หรือบุคคลที่จัดการศึกษาต้นแบบ เรียนรู้แนวคิดของครูผู้ที่มีปฏิบัติการจริงเปลี่ยนการศึกษา เพื่อซึมซับอุดมการณ์ และรู้วิธีการในการจัดการศึกษาใหม่ จนเกิดแรงบันดาลใจในการเป็นครูที่ดี มีพลัง ถ้าจะเปลี่ยนการศึกษาหรือระบบที่เป็นอุปสรรคในการจัดการศึกษา การถอดบทเรียนในการเรียนรู้ จะทำให้รู้แนวคิด หรือชุดคิดของคนทำงานในการจัดการศึกษาแบบใหม่ รู้วิธีการและรูปแบบในการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยและสภาพปัญหาของผู้เรียน รู้เทคนิคและเครื่องมือที่สร้างสรรค์ในการพัฒนาผู้เรียน

4. กระบวนการเรียนรู้ขั้นที่ 6 และ 7 เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติการจริง “เปลี่ยนการศึกษา” การปฏิบัติจริง คือการลงมือทำด้วยตัวเอง ตั้งแต่การศึกษาข้อมูลหาพื้นที่การปฏิบัติการสอน วิเคราะห์ข้อมูล กำหนดกิจกรรม และวางแผนการดำเนิน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกัน นิสิตครูจะนำสิ่งที่เรียนรู้มาไปจัดกระบวนการเรียนรู้ ได้ฝึกการใช้ความคิดที่สร้างสรรค์ และการคิดนอกกรอบเพื่อจัดการศึกษาตามความต้องการ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และที่สำคัญผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้ และเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม การถอดบทเรียนจะช่วยให้ นิสิตได้สรุปการทำงานร่วมกันของ นิสิตเห็นจุดแข็งและจุดอ่อนในการทำงานร่วมกัน ประเมินกิจกรรมและกระบวนการที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ทำให้ นิสิตครูมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนมีความเข้าใจกระบวนการเรียนการสอน และปัจจัยเงื่อนไขที่ต้องคำนึงถึงในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเปลี่ยนแปลงการศึกษาเดิมๆ สู่การศึกษาที่แท้จริง

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2553: 15-22) ได้กล่าวถึง แนวคิดการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนให้แสวงหาและสร้างความรู้เองครูผู้สอนควรมีบทบาท ดังนี้

1. กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้สอนทุกคนควรทำความเข้าใจให้กระจ่างชัดในความหมาย และลักษณะของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเริ่มจากการตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จากนั้นแสวงหาความรู้แล้วลงมือปฏิบัติ เพื่อจะได้ปฏิบัติได้ถูกต้อง

2. การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ผู้สอนจะต้องให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และมีการจัดแนวการเรียนสอนให้

สอดคล้องกับหลักสูตรความต้องการของผู้เรียน ความต้องการของท้องถิ่น และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคม ให้สามารถเชื่อมโยงแก้ปัญหาท้องถิ่นได้และเน้นการปฏิบัติจริง

3. การส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน การที่ผู้สอนจะสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารและชุมชนในการร่วมมือกันจัดการศึกษา ซึ่งผู้ปกครองและชุมชนเข้ามา มีบทบาทในการพัฒนาการศึกษาและมีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างกัน

4. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อม ซึ่งเป็นบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศในห้องเรียนและนอกห้องเรียนให้เหมาะสมต่อการเรียนรู้ มีสื่อการสอนที่เร้าความสนใจผู้เรียน ตลอดจนการดำเนินกิจกรรมในบรรยากาศแห่งความเป็นกัลยาณมิตรย่อมเอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้

5. การพัฒนางานของตนเอง ผู้สอนจะต้องแสวงหาความรู้และประสบการณ์เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ และการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการเรียนรู้ตลอดจนมีการแลกเปลี่ยนผลการปฏิบัติงานที่ประสบความสำเร็จระหว่างกัน

สรุปได้ว่าการพัฒนาครู มีหลากหลายวิธี คือ พัฒนาตนเองในด้านวิชาชีพ เพื่อการประกอบวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ, พัฒนาตนเองในด้านการเป็นสมาชิกของสังคม เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข , การพัฒนาสถาบันฝึกหัดครู โดยทั่วไปจะมุ่งเน้นที่การพัฒนาบุคคล ความครอบคลุมความต่อเนื่อง การขจัดความด้อยและความมั่นคงถาวร การจัดการเรียนรู้กับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน

5. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2550: 28-30) ได้กล่าวถึงบทบาทของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การกำหนดเป้าหมายหลักทางการวิจัย การกำหนดเป้าหมายหลักทางการวิจัยซึ่งครอบคลุมการวิจัยและวิถีชีวิต การพัฒนาทางด้านวัฒนธรรมและศิลปะเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และการกำหนดเป้าหมายหลักทางการจัดการศึกษา ดังนี้

1.1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีแผนปฏิบัติการหลัก เรื่องการเป็นแหล่งความเป็นเลิศด้านนวัตกรรมการศึกษา มุ่งการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาเป็นสำคัญ ครอบคลุม

มิติต่างๆ ทั้งเรื่องกระบวนการการเรียนรู้ เรื่องสมองที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ คุณภาพการเรียนรู้ จิตวิทยาการเรียนรู้ พฤติกรรมการเรียนรู้ ศิลปะและดนตรีกับการเรียนรู้ และการประเมินผล การเรียนรู้ การวิจัยจะมีทั้งที่เป็นการวิจัยในกลุ่มสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ หรือเป็นการบูรณาการทั้ง 2 หรือ 3 กลุ่มสาขาเพื่อตอบโจทย์ปัญหาการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ ที่ครอบคลุมตัวผู้เรียน อาจารย์ผู้สอน หลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อการเรียนรู้ อุปกรณ์สื่อการศึกษาและบรรยากาศต่างๆ ที่เอื้ออำนวย

1.2 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนาด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรมและศิลปะเพื่อพัฒนาการเรียนรู้โดยมีแนวคิดที่จะทำการวิจัยและพัฒนาด้านวัฒนธรรมและศิลปะให้เป็นฐานการเรียนรู้ การพัฒนาจินตนาการ ดนตรี ศิลปะและมิติสัมพันธ์ มาส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องความจำ การใช้เหตุผล ภาษาและคณิตศาสตร์ได้ ด้วยเหตุนี้การวิจัยและพัฒนา ด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรม ศิลปะและดนตรี จึงมีความสำคัญและเป็นประโยชน์มากต่อการเรียนรู้ของมนุษย์

2. การพัฒนาความเป็นนานาชาติและความเป็นสากล ความเป็นสากลในเชิงคุณภาพทางวิชาการ ได้แก่ หลักสูตร การวิจัย องค์ความรู้ ความดี คุณธรรม และจริยธรรม ความเป็นสากลนี้จะไม่มีการจำกัดขอบเขตตามสภาพทางภูมิศาสตร์ ความเป็นสากลในปัจจุบันสามารถเปลี่ยนแปลงได้ หากมีการศึกษา ค้นคว้า วิจัยได้องค์ความรู้ใหม่ที่สามารถทำให้คุณภาพชีวิตของมนุษย์ดีขึ้นได้ และความรู้นั้นจะได้รับการยอมรับว่าเป็นสากลแทนความรู้เดิม การพัฒนา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสู่ความเป็นสากลนั้น ถ้าพิจารณาในเชิงศักยภาพขององค์กร ณ ปัจจุบัน ที่ผลักดันองค์กรก้าวสู่เป็นสากลนั้น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเน้นความเป็นสากลใน ความหมายของระดับภูมิภาค เช่น สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

แหล่งเรียนรู้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2550: 43-44) กล่าวว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจัดพื้นที่เพื่อการบริการวิชาการแก่สังคม เผยแพร่นวัตกรรมและผลงานกับธุรกิจอุตสาหกรรมเชิง วิชาการ บนฐานองค์ความรู้จากการค้นคว้าวิจัยและการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน ประกอบด้วยแหล่ง เรียนรู้เพื่อชุมชน 3 ส่วน ดังนี้

1. ศูนย์หนังสือไอศกมณตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจัดสรรพื้นที่ให้เป็น ศูนย์หนังสือระดับคุณภาพ หนังสือประเทืองปัญญา ทั้งหนังสือไทยและนานาชาติ มีความ

หลากหลายครอบคลุมศาสตร์ต่างๆ กลุ่มเป้าหมายทั้งเด็ก เยาวชน นักเรียน นิสิตนักศึกษา ประชาชนและชาวต่างชาติ ด้วยบริการสั่งซื้อและการจัดส่งที่มีประสิทธิภาพ

2. อุทยานไซเบอร์และวิทยาศาสตร์ เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ก้าวหน้าทันสมัยในยุค โลกาภิวัตน์ ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการและ กระบวนการไซเบอร์ รวมทั้งสรรพความรู้ความเข้าใจทางด้านวิทยาศาสตร์ที่เป็นฐานของ วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์สุขภาพในโลกปัจจุบันและอนาคต

3. ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมเพื่อชุมชน ประกอบด้วยแหล่งเรียนรู้ทางด้านศิลปกรรม หลากหลายครอบคลุมอย่างกว้างขวาง พัฒนาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้และการนำเสนองาน สร้างสรรค์ ประดิษฐ์กรรมนวัตกรรมต่างๆ ทั้งในระดับมหาวิทยาลัย ระดับชาติและนานาชาติ ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพและมาตรฐานสากล

แหล่งการเรียนรู้เพื่อชุมชนสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะประวัติศาสตร์และการพัฒนา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สัมพันธ์กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงส่งผล ให้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีวิทยาเขตตามโครงสร้างด้านภูมิศาสตร์และกระจายไปตาม ภูมิภาคต่าง ๆ แตกต่างไปจากมหาวิทยาลัยอื่นๆ โดยทั่วไป ประกอบกับ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีภารกิจหลักที่สำคัญประการหนึ่งคือ การทำนุบำรุงศิลปะและ วัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในอดีต จึงมีบทบาทที่โดดเด่นอย่างมากในด้านการ ค้นคว้าวิจัยและสืบสานกิจกรรมทางด้านศิลปวัฒนธรรมได้แก่ สถาบันทักษิณคดีศึกษา วิทยาเขต สงขลา สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน วิทยาเขตมหาสารคาม รวมทั้ง บทบาทในการจัด ประชุมสัมมนาทางวิชาการ และการจัดกิจกรรมทางด้านศิลปวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งต่อมา วิทยาเขตต่างๆ นั้นได้รับการสถาปนาเป็นมหาวิทยาลัยภารกิจหลักของสถาบันวัฒนธรรมและ ศิลปะ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2551: 88-89) กล่าวถึงภารกิจในเรื่องวัฒนธรรมและ ศิลปะ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาฐานข้อมูลสำหรับการค้นคว้าวิจัยทางด้านศิลปวัฒนธรรมและ ประวัติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ดำเนินงานหอจดหมายเหตุมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อทำหน้าที่ใน การเก็บรักษาเอกสารเชิงประวัติศาสตร์ของมหาวิทยาลัย ซึ่งมีคุณค่าทางการบริหาร คุณค่าทาง กฎหมาย และคุณค่าทางประวัติศาสตร์

3. บริการและดำเนินงานหอจดหมายเหตุมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้เป็นแหล่งศึกษาเชิงประวัติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยและชุมชน
4. การอนุรักษ์ สืบสาน และพัฒนาศิลปวัฒนธรรม
5. ร่วมมือและประสานงานกับสถาบันการศึกษา หน่วยงาน องค์กร ทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบ ในการพัฒนาการศึกษาและการค้นคว้าวิจัยทางศิลปวัฒนธรรม
6. พัฒนาการศึกษและการค้นคว้าทางด้านศิลปวัฒนธรรม
7. เป็นหน่วยงานจัดอบรมทางด้านศิลปวัฒนธรรมให้แก่ผู้สนใจ ทั้งภายในและภายนอก
8. เผยแพร่การศึกษาค้นคว้าวิจัยทางด้านศิลปวัฒนธรรม
9. สร้างกระบวนการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยจัดการเรียนรู้นอกระบบและกิจกรรมต่างๆ ที่ผสมสัมพันธ์กับวัฒนธรรมชุมชน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในการพัฒนาด้านการศึกษา

(มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2559: 9-10) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้มองเห็นปัญหาทางการศึกษาพอสมควร รวมทั้งปัญหาทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเองด้วย ส่วนหนึ่งได้เร่งดำเนินการ ดังนี้

1. สภามหาวิทยาลัยได้มอบหมายให้อธิการบดีทำหน้าที่เป็น CEO ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทั้งระบบ
2. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒกำหนดดาว 3 ดวงคือ ดาววิชาการและวิจัย ดาวนิสิต ดาวชุมชน
3. มุ่งพัฒนาดาวนิสิตให้เข้มแข็ง มีคุณภาพ เป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข โดยเน้นอัตลักษณ์ 8 ประการคือ คิดเป็น-ทำเป็น นักเอา-เบาผู้ รู้กาลเทศะ เปี่ยมจิตสำนึกสาธารณะ มีทักษะสื่อสาร อ่อนน้อมถ่อมตน งามด้วยบุคลิก พร้อมทั้งศาสตร์และศิลป์
4. สร้างวาระแห่งมหาวิทยาลัย “มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รณรงค์” รณรงค์ร่วมกันทุกหน่วยงานและทุกคน 3 โครงการคือ โครงการรณรงค์มหาวิทยาลัยสีเขียว โครงการภาษาไทยเข้มแข็ง และโครงการรณรงค์จิตอาสาเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะ
5. ดำเนินการสร้างต้นแบบทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒใน
ฐานะประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น นิสิตระดับปริญญาตรีวิชาชีพครู
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2559 ชั้นปีที่ 2-4 คณะ
ศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะพลศึกษา และ
คณะวิทยาศาสตร์ รวมทั้งหมด 1,670 คน (Yamane, 1970: 1088-1089)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนิสิตปริญญาตรีวิชาชีพครูชั้นปีที่ 2 ถึง
ชั้นปีที่ 4 จำนวน 6 คณะ ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะพลศึกษา และคณะวิทยาศาสตร์ ซึ่งได้หาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากวิธี
ของ Yamane (Likert, 1961: 1-55) โดยการคำนวณค่าความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ค่าความคลาด
เคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 320 คน โดยใช้วิธีทำการสุ่มแบบตาม
ระดับชั้น (Stratified random sampling) รายละเอียดดังนี้

ตาราง 1

คณะที่ศึกษา	ประชากร(คน)	กลุ่มตัวอย่าง(คน)
คณะศึกษาศาสตร์	327	60
คณะมนุษยศาสตร์	146	30
คณะสังคมศาสตร์	122	20
คณะศิลปกรรมศาสตร์	252	50
คณะพลศึกษา	424	80
คณะวิทยาศาสตร์	399	80
รวม	1670	320

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้ได้แก่ แบบสอบถามการพัฒนาดตนเองของนิสิตวิชาชีพอครุ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน ในหลายองค์ประกอบ ประกอบด้วย ด้านภาษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน ด้านทักษะชีวิต และด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย และสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ วิชาชีพอครุ การพัฒนาดตนเอง ด้านภาษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ ด้านทักษะชีวิต และด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน เพื่อนำมากำหนดกรอบและขอบเขตเนื้อหาในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ท (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543: 130)

3. นำข้อมูลจากข้อ 1 และ ข้อ 2 มาสร้างแบบสอบถามการพัฒนาดตนเองของนิสิตวิชาชีพอครุ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนโดยแบ่งคำถามเป็นด้านภาษา 14 ข้อ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 14 ข้อ ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ 14 ข้อ ด้านทักษะชีวิต 14 ข้อ และด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน 14 ข้อ รวม 70 ข้อ

4. นำแบบสอบถามที่เสร็จเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องในด้านภาษาและความถูกต้องชัดเจนของข้อความในแบบสอบถาม และตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความชัดเจนของภาษาให้ถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น จากนั้นพิจารณาความสอดคล้องและความครอบคลุมของแบบสอบถามกับนิยามศัพท์เฉพาะและคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ได้จำนวน 54 ข้อ

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจำนวน 50 คน เพื่อวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้วิธีการหาค่าร้อยละ 27 ของกลุ่มสูงและร้อยละ 27 ของกลุ่มต่ำ (Ferguson, 1971: 180) จากนั้นใช้สถิติทดสอบที (t-test) (Cronbach, 1984: 161) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ไว้ใช้เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ได้ข้อคำถามจำนวนทั้งสิ้น 50 ข้อ

7. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Ferguson, 1971: 68) โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .986

8. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อให้ความเห็นชอบแล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในฐานะประชาคมอาเซียน ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคณะวิชา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในฐานะประชาคมอาเซียนประกอบด้วย ด้านภาษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านกระบวนการ

คดีวิเคราะห์ ด้านทักษะชีวิต และด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน โดยการกำหนดการให้คะแนนแต่ละข้อในแบบสอบถาม ผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับ มากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับ มาก

คะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับ ปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับ น้อย

คะแนน 1 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อแปลความหมายค่าเฉลี่ยไว้ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ เพื่อให้ประกอบการอภิปรายผล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

- 4.1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์อนุญาต และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
- 4.2. นำหนังสือแนะนำตัวพร้อมแบบสอบถามไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลชนิดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามที่ชี้แจงรายละเอียดของแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมด้วยตนเอง
- 4.3. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การจัดกระทำข้อมูล

1.1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1.2. นำแบบสอบถามไปวิเคราะห์หาค่าสถิติต่าง ๆ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1. ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่(Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2.2. ตามความมุ่งหมายของวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นในการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพรู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน ใน 5 ด้าน คือ ด้านภาษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ ด้านทักษะชีวิต และด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (Ferguson, 1971: 180)

2.3. ตามความมุ่งหมายของวิจัยข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพรู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตาม เพศ ใช้สถิติทดสอบที (t-test)(Ferguson, 1971: 190) ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคณะวิชา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Anaiysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยความสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเซฟเฟ่ (Scheffe's)(Ferguson, 1971: 49)

2.4. การวิเคราะห์ข้อมูลปลายเปิด จัดกลุ่มลักษณะคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้วิเคราะห์แจกแจงความถี่ (Frequency)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าความถี่ (Frequency)

1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.3 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) (Ferguson, 1971: 68)

1.4 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)(Cronbach, 1984: 161)

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

2.2 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม(Discrimination Power) เป็นรายข้อ โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test independent) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสูงและกลุ่มต่ำ

2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Ferguson, 1971: 180)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

3.1 การเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศ ใช้สถิติทดสอบที (t-test) (Ferguson, 1971: 190)

3.2 การเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคณะที่มีการเรียนการสอนวิชาชีพครู ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Anaiysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe's) (Cronbach, 1984: 161)

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาเพื่อศึกษาการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในฐานะประชาคมอาเซียน จำแนกตาม เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคณะวิชา เพื่อให้การแปลความหมายของข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
SS	แทน	ผลรวมยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมยกกำลังสอง (Mean Squares)
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
p	แทน	ความน่าจะเป็นที่มีค่าสถิติที่ใช้ทดสอบจะตกอยู่ในช่วงปฏิเสธสมมติฐาน
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในฐานะประชาคมอาเซียน ในการพัฒนาด้านภาษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ ด้านทักษะชีวิต และด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน ในการพัฒนาด้านภาษา ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ ด้านทักษะชีวิต และด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ โดยการทดสอบที (t-test) ส่วนตัวแปร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคณะวิชาใช้การวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way ANOVA) และในกรณีที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)

ตอนที่ 4 การสรุปข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน เพื่อใช้ประกอบการอภิปรายผลโดยการแจกแจงความถี่

ผลวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ โดยแจกแบบสอบถามทั้งหมด 320 ฉบับ ได้รับคืนทั้งสิ้น 320 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของนิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	150	46.88
หญิง	170	53.12
รวม	320	100.00
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง	88	27.50
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลาง	222	69.38
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับต่ำ	10	3.12
รวม	320	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

3. คณะวิชา	จำนวน(คน)	ร้อยละ
คณะศึกษาศาสตร์	60	18.75
คณะมนุษยศาสตร์	30	9.38
คณะสังคมศาสตร์	20	6.25
คณะศิลปกรรมศาสตร์	50	15.62
คณะพลศึกษา	80	25.00
คณะวิทยาศาสตร์	80	25.00
รวม	320	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า นิสิตวิชาชีวะครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 170 คน ร้อยละ 53.12 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับปานกลาง จำนวน 222 คน ร้อยละ 69.38 และเป็นนิสิต คณะพลศึกษา 80 คน และคณะ วิทยาศาสตร์ 80 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาการพัฒนาดตนเองสู่การเป็นบัณฑิตในฐานะประชาคมอาเซียนของ นิสิตวิชาชีวะครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านภาษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้าน กระบวนการคิดวิเคราะห์ ด้านทักษะชีวิตและด้านทักษะวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตาราง 3 – 8

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน

การพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน	n = 320		ระดับความ คิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านภาษา	3.75	0.86	เห็นด้วยมาก
2. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.86	0.74	เห็นด้วยมาก
3. ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์	3.98	0.70	เห็นด้วยมาก
4. ด้านทักษะชีวิต	3.96	0.70	เห็นด้วยมาก
5. ด้านทักษะวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน	3.80	0.70	เห็นด้วยมาก
รวม	3.86	0.75	เห็นด้วยมาก

จากตาราง 3 แสดงว่า นิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเห็นด้วยกับการพัฒนาตนเองในฐานะประชาคมอาเซียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนด้านภาษา เป็นรายข้อ

ด้านภาษา	n = 320		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
1. นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	4.03	0.62	เห็นด้วยมาก
2. นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบอาชีพ	3.93	0.65	เห็นด้วยมาก
3. นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อเป็นเครื่องมือถ่ายทอดวัฒนธรรม	3.95	0.61	เห็นด้วยมาก
4. นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการร่วมมือกับบุคลากรในประชาคมอาเซียน	3.88	0.66	เห็นด้วยมาก
5. นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประชาคมอาเซียน	3.88	0.68	เห็นด้วยมาก
6. นิสิตวิชาชีพครูควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมเผยแพร่ภาษาไทยในประชาคมอาเซียน	3.82	0.71	เห็นด้วยมาก
7. นิสิตวิชาชีพครูควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ด้านภาษา	3.42	1.08	เห็นด้วยปานกลาง
8. นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงความสำคัญในกิจกรรมการพัฒนาภาษาในระดับอุดมศึกษา	3.88	0.96	เห็นด้วยมาก
9. นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษเพื่อร่วมงานกับประชาคมอาเซียน	3.57	1.00	เห็นด้วยมาก
10. นิสิตวิชาชีพครูควรจะศึกษาภาษาอื่นๆในอาเซียน เพื่อเข้าถึงวัฒนธรรมของประเทศในอาเซียน	3.38	0.66	เห็นด้วยปานกลาง
รวม	3.75	0.82	เห็นด้วยมาก

จากตาราง 4 แสดงว่า นิสิตวิชาชีพอคครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เห็นด้วยในการพัฒนาตนเองในฐานะประชาคมอาเซียนในด้านภาษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 1,2,3,4,5,6,8 และ 9 เห็นด้วยในระดับมาก ส่วนข้อที่ 7 และ 10 เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพอคครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นรายข้อ

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	n = 320		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
11. นิสิตวิชาชีพอคครูควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการหาความรู้ ในการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารในประชาคมอาเซียน	3.48	1.04	เห็นด้วยปานกลาง
12. นิสิตวิชาชีพอคครูควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศผ่านระบบออนไลน์ ในการเรียนรู้วัฒนธรรมประชาคมอาเซียน	3.77	0.66	เห็นด้วยมาก
13. นิสิตวิชาชีพอคครูควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศผ่านระบบออนไลน์ ในการเผยแพร่วัฒนธรรมไทยสู่ประชาคมอาเซียน	3.82	0.67	เห็นด้วยมาก
14. นิสิตวิชาชีพอคครูควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศผ่านระบบออนไลน์ ในการศึกษาระดับอุดมศึกษาในอาเซียน เพื่อเรียนรู้ เช่น วัฒนธรรม วิธีการสอน การจัดการเรียนรู้	3.88	0.65	เห็นด้วยมาก
15. นิสิตวิชาชีพอคครูควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาผ่านระบบออนไลน์ ในการพัฒนาทักษะชีวิต เช่น ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น จิตสำนึกต่อสังคม	3.96	0.63	เห็นด้วยมาก
16. นิสิตวิชาชีพอคครูควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศผ่านระบบออนไลน์ ในการพัฒนาภาษาอื่น ๆ ในอาเซียน	3.94	0.66	เห็นด้วยมาก
17. นิสิตวิชาชีพอคครูควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศผ่านระบบออนไลน์ เพื่อการพัฒนาตนเอง ในการประกอบอาชีพครูในอาเซียน	3.90	0.66	เห็นด้วยมาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	n = 320		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
18. นิสิตวิชาชีพรูควรรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศผ่านระบบออนไลน์ ในการพัฒนาทักษะการคิด,การแก้ปัญหา, ความคิดสร้างสรรค์	3.91	0.72	เห็นด้วยมาก
19. นิสิตวิชาชีพรูควรรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการเผยแพร่ภาษาไทย สู่อาเซียน ผ่านระบบออนไลน์	3.94	0.73	เห็นด้วยมาก
20. นิสิตวิชาชีพรูควรรมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาความรู้ ความสามารถด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน	3.94	0.73	เห็นด้วยมาก
รวม	3.86	0.74	เห็นด้วยมาก

จากตาราง 5 แสดงว่า นิสิตวิชาชีพรูควรร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เห็นด้วยในการพัฒนาตนเองในฐานะประชาคมอาเซียนในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 12,13,14,15,16,17,18,19 และ 20 เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่ 1 เห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในฐานะประชาคมอาเซียนด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์เป็นรายชื่อ

ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์	n = 320		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
21. นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ เพื่อแสวงหาความรู้ต่างๆในอาเซียน	3.93	0.76	เห็นด้วยมาก
22. นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ ในกระบวนการแก้ปัญหา	3.88	0.71	เห็นด้วยมาก
23. นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ ในการคิดเป็นเหตุผลเป็นผล	3.88	0.70	เห็นด้วยมาก
24. นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ ในการสร้างกระบวนการเรียนรู้	3.99	0.67	เห็นด้วยมาก
25. นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ ให้เป็นลำดับขั้นตอนถูกต้องสามารถปรับได้ตามสถานการณ์	4.03	0.69	เห็นด้วยมาก
26. นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ ให้มีแนวคิดในการพัฒนาตนเองเพื่ออยู่ร่วมในอาเซียน	4.02	0.70	เห็นด้วยมาก
27. นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ ให้มีแนวคิดในการพัฒนาทักษะภาษา	4.00	0.69	เห็นด้วยมาก
28. นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ ให้มีแนวคิดในการพัฒนาทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.03	0.67	เห็นด้วยมาก
29. นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ ให้มีแนวคิดในการพัฒนาทักษะชีวิต	3.99	0.71	เห็นด้วยมาก
30. นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ ให้มีแนวคิดในการพัฒนาตนเองเพื่อประกอบอาชีพ	4.01	0.71	เห็นด้วยมาก
รวม	3.98	0.70	เห็นด้วยมาก

จากตาราง 6 แสดงว่า นิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เห็นด้วยในการพัฒนาตนเองในฐานะประชาคมอาเซียนในด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ โดยรวมและเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมาก

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนด้านทักษะชีวิตเป็นรายข้อ

ด้านทักษะชีวิต	n = 320		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
31. นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลในประชาคมอาเซียน	3.98	0.74	เห็นด้วยมาก
32. นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงการมีจิตสำนึกต่อสังคม	3.97	0.77	เห็นด้วยมาก
33. นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงหน้าที่ในการพัฒนาตนเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	3.88	0.70	เห็นด้วยมาก
34. นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงคุณค่าในความสามารถของตนเอง เพื่อการนำไปประกอบวิชาชีพเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	3.87	0.70	เห็นด้วยมาก
35. นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงคุณค่าของบุคคลอื่นด้วยการเคารพความแตกต่าง ของวัฒนธรรม วิชาชีพ	3.95	0.68	เห็นด้วยมาก
36. นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น เมื่อต้องร่วมงานกับบุคคลที่เข้ามาจากประชาคมอาเซียน	3.98	0.66	เห็นด้วยมาก
37. นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาสังคม เช่น ปัญหายาเสพติด ความรุนแรงในครอบครัว ปัญหาในโรงเรียน	3.98	0.69	เห็นด้วยมาก
38. นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ในการประกอบวิชาชีพเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	3.99	0.68	เห็นด้วยมาก
39. นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมที่หลากหลายในประชาคมอาเซียน เพื่อการปรับเปลี่ยนการสอนไปตามประชาคมอาเซียน	4.02	0.65	เห็นด้วยมาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ด้านทักษะชีวิต	n = 320		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
40. นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงความสำคัญในการเข้าร่วมในประชาคมอาเซียน เช่น วิธีการเรียนการสอน การจัดทำสื่อการสอนให้เหมาะสม กับประเทศต่างๆ ในอาเซียน	3.95	0.68	เห็นด้วยมาก
รวม	3.96	0.70	เห็นด้วยมาก

จากตาราง 7 แสดงว่า นิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เห็นด้วยในการพัฒนาตนเองในด้านทักษะชีวิตโดยรวมและเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมาก

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในฐานะประชาคมอาเซียนด้านทักษะวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียนเป็นรายชื่อ

ด้านทักษะวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน	n = 320		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
41. นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมของประเทศในประชาคมอาเซียน เพื่อการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องกับประชาคมอาเซียน	3.96	0.67	เห็นด้วยมาก
42. นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมทางภาษา เครื่องแต่งกายในอาเซียน	3.96	0.69	เห็นด้วยมาก
43. นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรม กฎหมาย ขนบประเพณีของประชาคมอาเซียน	3.72	0.72	เห็นด้วยมาก

ตาราง 8 (ต่อ)

ด้านทักษะวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน	n = 320		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
44. นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมของการประกอบอาชีพในประชาคมอาเซียน	3.74	0.69	เห็นด้วยมาก
45. นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมไทยในประชาคมอาเซียน	3.77	0.69	เห็นด้วยมาก
46. นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาความรู้ในวัฒนธรรมของกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียน	3.76	0.71	เห็นด้วยมาก
47. นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและร่วมมือกัน ส่งเสริมอัตลักษณ์ของประชาคมอาเซียน	3.76	0.69	เห็นด้วยมาก
48. นิสิตวิชาชีพครูควรเผยแพร่วัฒนธรรมไทยในประชาคมอาเซียน	3.77	0.72	เห็นด้วยมาก
49. นิสิตวิชาชีพครูควรศึกษาการอยู่ด้วยและความเข้าใจกันของประชาคมอาเซียน	3.73	0.69	เห็นด้วยมาก
50. นิสิตวิชาชีพครูควรเข้าใจและยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน	3.72	0.70	เห็นด้วยมาก
รวม	3.80	0.70	เห็นด้วยมาก

จากตาราง 8 แสดงว่า นิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เห็นด้วยในการพัฒนาตนเองในฐานะประชาคมอาเซียนในด้านทักษะวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียนโดยรวมและเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมาก

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ

การพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวม และรายด้าน จำแนกตามเพศ	เพศ (n = 320)					
	ชาย (n=170)			หญิง (n=150)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเห็น คิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเห็น คิดเห็น
1. ด้านภาษา	3.49	0.80	เห็นด้วย ปานกลาง	3.75	0.84	เห็นด้วย มาก
2. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.72	0.76	เห็นด้วย มาก	3.86	0.69	เห็นด้วย มาก
3. ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์	3.84	0.70	เห็นด้วย มาก	3.98	0.69	เห็นด้วย มาก
4. ด้านทักษะชีวิต	3.81	0.70	เห็นด้วย มาก	3.96	0.67	เห็นด้วย มาก
5. ด้านทักษะวัฒนธรรมของประชาคม อาเซียน	3.57	0.84	เห็นด้วย มาก	3.79	0.68	เห็นด้วย มาก
รวม	3.69	0.74	เห็นด้วย มาก	3.86	0.71	เห็นด้วย มาก

จากตาราง 9 แสดงว่า นิสิตมหาวิทยาลัยเพศชาย มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ ด้านทักษะชีวิต และด้านทักษะวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียนเห็นด้วยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านภาษาเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนนิสิตเพศหญิง เห็นด้วยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและ รายด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (n = 320)								
	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (n=10)		ปานกลาง (n=222)		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (n=88)				
	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ดีดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ดีดเห็น			
1. ด้านภาษา	4.06	0.78	เห็นด้วยมาก	3.72	0.86	เห็นด้วยมาก	3.78	0.84	เห็นด้วยมาก
2. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.93	0.76	เห็นด้วยมาก	3.83	0.73	เห็นด้วยมาก	3.89	0.75	เห็นด้วยมาก
3. ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์	4.26	0.72	เห็นด้วยมาก	3.94	0.639	เห็นด้วยมาก	4.02	0.72	เห็นด้วยมาก
4. ด้านทักษะชีวิต	4.05	0.68	เห็นด้วยมาก	3.94	0.649	เห็นด้วยมาก	3.99	0.70	เห็นด้วยมาก
5. ด้านทักษะวัฒนธรรมของประชาคม อาเซียน	4.04	0.70	เห็นด้วยมาก	3.78	0.70	เห็นด้วยมาก	3.78	0.69	เห็นด้วยมาก
รวม	4.07	0.73	เห็นด้วยมาก	3.84	0.74	เห็นด้วยมาก	3.89	0.75	เห็นด้วยมาก

จากตาราง 10 แสดงว่า นิสิตมหาวิทยาลัยที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เห็นด้วยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

จากตาราง 11 แสดงว่า นิสิตวิชาชีพอคครูมหาวิทยาลัยที่อยู่คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะพลศึกษา และคณะวิทยาศาสตร์ เห็นด้วยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ยกเว้น คณะสังคมศาสตร์ เห็นด้วยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า เกือบทุกด้านเห็นด้วยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นคณะมนุษยศาสตร์ ด้านภาษา เห็นด้วยระดับปานกลาง และคณะสังคมศาสตร์ ด้านภาษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ ด้านทักษะชีวิต และด้านทักษะวัฒนธรรมประชาคมอาเซียน เห็นด้วยระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการศึกษาการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน ในการพัฒนาด้านภาษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ ด้านทักษะชีวิต และด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ โดยการทดสอบที (t-test) ส่วนตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคณะ ใช้การวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way ANOVA) และในกรณีที่พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method) ดังแสดงในตาราง 12 – 20

ตาราง 12 การเปรียบเทียบการศึกษาการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในฐานะประชาคมอาเซียน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม เพศ

การศึกษาการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน	เพศ (n = 320)				t	p
	ชาย (n=150)		หญิง (n=170)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านภาษา	3.69	0.86	3.80	0.85	-1.62	.053
2. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.82	0.76	3.88	0.71	-0.96	.167
3. ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์	3.93	0.72	4.02	0.68	-1.32	.093
4. ด้านทักษะชีวิต	3.92	0.70	3.99	0.69	-1.09	.137
5. ด้านทักษะวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน	3.77	0.70	3.81	0.70	-0.62	.267
รวม	3.83	0.76	3.90	0.73	-1.37	.085

จากตาราง 12 แสดงว่า นิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเพศชายและหญิง มีความคิดเห็นในการพัฒนาตนเองในฐานะประชาคมอาเซียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 การเปรียบเทียบการศึกษากการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ในฐานะประชาคมอาเซียน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตัวแปร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การศึกษาการพัฒนาตนเองของ นิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒในฐานะ ประชาคมอาเซียน						
	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านภาษา	ระหว่างกลุ่ม	1.134	2	.567	1.421	.243
	ภายในกลุ่ม	126.544	317	.399		
	รวม	127.679	319			
2. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	.226	2	0.113	.364	.695
	ภายในกลุ่ม	98.284	317	0.310		
	รวม	98.511	319			
3. ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์	ระหว่างกลุ่ม	.746	2	0.373	1.19	.305
	ภายในกลุ่ม	99.423	317	0.313		
	รวม	100.169	319			
4. ด้านทักษะชีวิต	ระหว่างกลุ่ม	.187	2	.093	.307	.736
	ภายในกลุ่ม	96.599	317	.304		
	รวม	96.786	319			
5. ด้านทักษะวัฒนธรรมของ ประชาคมอาเซียน	ระหว่างกลุ่ม	0.635	2	0.317	1.075	.342
	ภายในกลุ่ม	93.719	317	0.295		
	รวม	94.354	319			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.407	2	0.203	.894	.410
	ภายในกลุ่ม	72.164	317	0.227		
	รวม	72.571	319			

จากตาราง 13 แสดงว่า นิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีผลสัมฤทธิ์
 ทางกรเรียนระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ มีความคิดเห็นในการพัฒนาตนเองในฐานะ
 ประชาคมอาเซียน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 การเปรียบเทียบการศึกษากการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ในฐานะประชาคมอาเซียน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามคณะวิชา

การศึกษากการพัฒนาตนเอง ของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในฐานะประชาคมอาเซียน	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านภาษา	ระหว่างกลุ่ม	42.576	5	8.515	29.886	.001
	ภายในกลุ่ม	89.464	314	.285		
	รวม	132.039	319			
2. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม	21.268	5	4.254	17.291	.001
	ภายในกลุ่ม	77.243	314	.246		
	รวม	98.511	319			
3. ด้านกระบวนการคิด วิเคราะห์	ระหว่างกลุ่ม	18.935	5	3.787	14.037	.001
	ภายในกลุ่ม	84.715	314	.270		
	รวม	103.650	319			
4. ด้านทักษะชีวิต	ระหว่างกลุ่ม	17.792	5	3.558	14.144	.001
	ภายในกลุ่ม	78.994	314	.252		
	รวม	96.786	319			
5. ด้านทักษะวัฒนธรรมของ ประชาคมอาเซียน	ระหว่างกลุ่ม	21.533	5	4.307	18.569	.001
	ภายในกลุ่ม	72.822	314	.232		
	รวม	94.355	319			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	20.419	5	4.084	24.587	.001
	ภายในกลุ่ม	52.153	314	.166		
	รวม	72.572	319			

จากตาราง 14 แสดงว่า นิสิตวิชาชีพอครวมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีคณะวิชาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในการพัฒนาตนเองในฐานะประชาคมอาเซียน โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นเมื่อมีความแตกต่างจึงทำการทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method) ดังนี้

ตาราง 15 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของความคิดเห็นของนิสิตวิชาชีพอคร ด้านภาษาจำแนกตามคณะวิชา

คณะวิชา	ค่าเฉลี่ย	ศึกษาศาสตร์	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	ศิลปกรรมศาสตร์	พลศึกษา	วิทยาศาสตร์
		3.42	3.26	3.38	3.38	3.63	4.30
ศึกษาศาสตร์	3.42						
มนุษยศาสตร์	3.26						
สังคมศาสตร์	3.38						
ศิลปกรรมศาสตร์	3.85	*	*	*			
พลศึกษา	3.63						
วิทยาศาสตร์	4.30	*	*	*	*	*	

จากตาราง 15 แสดงว่า นิสิตคณะวิชาศิลปกรรมศาสตร์มีความคิดเห็นในการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพอครวมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนด้านภาษาแตกต่างจากนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และคณะสังคมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนิสิตคณะวิชาวิทยาศาสตร์มีความคิดเห็นในการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพอครวมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนด้านภาษาแตกต่างจากนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะพลศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 16 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของความคิดเห็นของนิสิตวิชาที่พครู ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศจำแนกตามคณะวิชา

คณะวิชา	ค่าเฉลี่ย	ศึกษาศาสตร์	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	ศิลปกรรมศาสตร์	พลศึกษา	วิทยาศาสตร์
		3.63	3.56	3.39	4.14	3.77	4.14
ศึกษาศาสตร์	3.63						
มนุษยศาสตร์	3.56						
สังคมศาสตร์	3.39						
ศิลปกรรมศาสตร์	4.14	*	*	*		*	
พลศึกษา	3.77						
วิทยาศาสตร์	4.14	*	*	*		*	

จากตาราง 16 แสดงว่า นิสิตคณะวิชาศิลปกรรมศาสตร์มีความคิดเห็นในการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาที่พครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแตกต่างจากนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และคณะพลศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนิสิตคณะวิชาวิทยาศาสตร์มีความคิดเห็นในการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาที่พครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแตกต่างจากนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และคณะพลศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 17 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของความคิดเห็นของนิสิตวิชาชีพรู้ ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ จำแนกตามคณะวิชา

คณะวิชา	ค่าเฉลี่ย	ศึกษาศาสตร์	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	ศิลปกรรมศาสตร์	พลศึกษา	วิทยาศาสตร์
		3.69	3.88	3.49	4.26	3.91	4.22
ศึกษาศาสตร์	3.69						
มนุษยศาสตร์	3.88						
สังคมศาสตร์	3.49						
ศิลปกรรมศาสตร์	4.26	*		*		*	
พลศึกษา	3.91						
วิทยาศาสตร์	4.22	*	*	*		*	

จากตาราง 17 แสดงว่า นิสิตคณะวิชาศิลปกรรมศาสตร์มีความคิดเห็นในการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพรู้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์แตกต่างจากนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และคณะพลศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนิสิตคณะวิชาวิทยาศาสตร์มีความคิดเห็นในการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพรู้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์แตกต่างจากนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และคณะพลศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 18 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของความคิดเห็นของนิสิตวิชาชีพรู้ ด้านทักษะชีวิต จำแนกตามคณะวิชา

คณะวิชา	ค่าเฉลี่ย	ศึกษาศาสตร์	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	ศิลปกรรมศาสตร์	พลศึกษา	วิทยาศาสตร์
		3.67	3.74	3.53	4.26	3.94	4.19
ศึกษาศาสตร์	3.67						
มนุษยศาสตร์	3.74						
สังคมศาสตร์	3.53						
ศิลปกรรมศาสตร์	4.22	*	*	*			
พลศึกษา	3.94						
วิทยาศาสตร์	4.19	*	*	*			
รวม	3.95						

จากตาราง 18 แสดงว่า นิสิตคณะวิชาศิลปกรรมศาสตร์มีความคิดเห็นในการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพรู้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนด้านทักษะชีวิตแตกต่างจากนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนิสิตคณะวิชาวิทยาศาสตร์มีความคิดเห็นในการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพรู้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนด้านทักษะชีวิตแตกต่างจากนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 19 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของความคิดเห็นของนิสิตวิชาชีพอครุ ด้าน วัฒนธรรมของประชาคมอาเซียนจำแนกตามคณะวิชา

คณะวิชา	ค่าเฉลี่ย	ศึกษาศาสตร์	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	ศิลปกรรม ศาสตร์	พล ศึกษา	วิทยาศาสตร์
		3.57	3.65	3.39	3.57	3.84	4.18
ศึกษาศาสตร์	3.57						
มนุษยศาสตร์	3.65						
สังคมศาสตร์	3.39						
ศิลปกรรม ศาสตร์	3.57						
พลศึกษา	3.84			*			*
วิทยาศาสตร์	4.18	*	*	*	*	*	

จากตาราง 19 แสดงว่า นิสิตคณะวิชาพลศึกษามีความคิดเห็นในการพัฒนาตนเองของ นิสิตวิชาชีพอครุมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนด้านวัฒนธรรมของ ประชาคมอาเซียนแตกต่างจากนิสิตคณะ คณะสังคมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนิสิตคณะวิชาวิทยาศาสตร์มีความคิดเห็นในการพัฒนาตนเอง ของนิสิตวิชาชีพอครุมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนด้านวัฒนธรรมของ ประชาคมอาเซียนแตกต่างจากนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะพลศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคนอื่นๆ ไม่ พบความแตกต่าง

ตาราง 20 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของนิสิตวิชาชีพรู โดยรวม
จำแนกตามคณะวิชา

คณะวิชา	ค่าเฉลี่ย	ศึกษาศาสตร์	มนุษยศาสตร์	สังคมศาสตร์	ศิลปกรรม ศาสตร์	พล ศึกษา	วิทยาศาสตร์
		3.60	3.62	3.44	4.01	3.82	4.21
ศึกษาศาสตร์	3.60						
มนุษยศาสตร์	3.62						
สังคมศาสตร์	3.44					*	
ศิลปกรรม ศาสตร์	4.01	*	*	*			
พลศึกษา	3.82						
วิทยาศาสตร์	4.21	*	*	*			*

จากตาราง 20 แสดงว่า นิสิตคณะวิชาสังคมศาสตร์ มีความคิดเห็นในการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพรูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนโดยรวมแตกต่างจากนิสิตคณะพลศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นิสิตคณะวิชาศิลปกรรมศาสตร์มีความคิดเห็นในการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพรูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนโดยรวมแตกต่างจากนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนิสิตคณะวิชาวิทยาศาสตร์มีความคิดเห็นในการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพรูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนโดยรวมแตกต่างจากนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และคณะพลศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตอนที่ 4 การสรุปข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนเพื่อใช้ประกอบการอภิปรายผลโดยการแจกความถี่ ดังแสดงในตาราง 21

ตาราง 21 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง	ความถี่ f
1. การพัฒนาภาษาต่างๆนอกเหนือจากภาษาในอาเซียนเช่น จีน, ญี่ปุ่น	27
2. การส่งเสริมสนับกัฬษาของไทยสู่ประชาคมอาเซียน	3
3. การสนับสนุนทุนการศึกษาในประชาคมอาเซียน	6
4. ลดความเหลื่อมล้ำ ความเท่าเทียมเสมอภาค ระหว่างประชาคมอาเซียน	8
รวม	44

จากตาราง 21 แสดงว่า นิสิตวิชาชีพครูมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองเพิ่มเติมเรื่องการพัฒนาภาษาต่างๆนอกเหนือจากภาษาในอาเซียนเช่น จีน, ญี่ปุ่น การส่งเสริมสนับกัฬษาของไทยสู่ประชาคมอาเซียน การสนับสนุนทุนการศึกษาในประชาคมอาเซียน และการลดความเหลื่อมล้ำ ความเท่าเทียมเสมอภาค ระหว่างประชาคมอาเซียน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาค้นคว้าของนิสิตวิชาชีวะครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนโดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านภาษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ ด้านทักษะชีวิต และด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน
2. เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาค้นคว้าของนิสิตวิชาชีวะครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนโดยรวมและเป็นรายด้าน 3 ด้าน จำแนกตาม เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคณะวิชา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนิสิตปริญญาตรีวิชาชีวะครูชั้นปีที่ 2 ถึงชั้นปีที่ 4 จำนวน 6 คณะ ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะพลศึกษา และคณะวิทยาศาสตร์ ในปีการศึกษา 2559 จำแนกตามหน่วยงาน จำนวนทั้งสิ้น 320 คน ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์กลับมา จำนวน 320 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามการพัฒนาค้นคว้าของนิสิตวิชาชีวะครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคณะวิชา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สอบถามข้อมูลการพัฒนาค้นคว้าของนิสิตวิชาชีวะครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนประกอบด้วย ด้านภาษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ ด้านทักษะชีวิต และด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Ferguson, 1971: 68) โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .986

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ เพื่อให้ประกอบการอภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ตามความมุ่งหมายของวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน ใน 5 ด้าน คือ ด้านภาษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ ด้านทักษะชีวิต และด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard Deviation) (Ferguson, 1971: 180)
3. ตามความมุ่งหมายของวิจัยข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนในแต่ละด้านและโดยรวมจำแนกตามเพศ ใช้สถิติทดสอบที (t-test) (Ferguson, 1971: 190) ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคณะวิชา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's)
4. การวิเคราะห์ข้อมูลปลายเปิด จัดกลุ่มลักษณะคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ วิเคราะห์แจกแจงความถี่ (Frequency)

สรุปผลการวิจัย

1. นิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เห็นด้วยในการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. นิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็น ในการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. นิสิตวิชาชีพอครุ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันมีความคิดเห็นในการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพอครุ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในฐานะประชาคมอาเซียน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

4. นิสิตวิชาชีพอครุ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีคณะวิชาแตกต่างกัน มีความคิดเห็น โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

จากการศึกษาการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพอครุ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในฐานะประชาคมอาเซียนสามารถอภิปรายผลดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพอครุ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในฐานะประชาคมอาเซียน ในด้าน 5 ด้าน คือ ด้านภาษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ ด้านทักษะชีวิต และด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน พบว่า นิสิตวิชาชีพอครุ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนิสิตวิชาชีพอครุ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาตนเองของวิชาชีพอครุ ซึ่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ซึ่งนิสิตมีอัตลักษณ์ ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ลักษณะเฉพาะของบุคคล สังคม ชุมชน หรือประเทศนั้นๆ เช่น เชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรมท้องถิ่น และศาสนา ฯลฯ ซึ่งมีคุณลักษณะที่แตกต่างจากทั่วไปหรือสากลกับสังคมอื่นๆ หรือไม่เหมือนกับของคนอื่นๆ ซึ่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตระหนักถึงความสำคัญของนิสิตวิชาชีพอครุ ว่า เป็นอนาคตที่สำคัญของประเทศ เป็นเจ้าของสังคม เจ้าของโลกใบนี้ในวันข้างหน้า ทั้งครอบครัว สังคม และมหาวิทยาลัย ต้องช่วยกันสร้างนิสิต/นักศึกษาที่ดีงามและมีคุณภาพ เพื่อจะนำไปสู่สังคม และโลกในอนาคตที่ดีงามและมีคุณภาพด้วย ดังที่ ปนัดดา ยิ้มสกุล (2553: 118) มีกระบวนการศึกษา ด้วยการหล่อหลอมสร้างนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่เพียบพร้อมด้วยความดีงามและมีคุณภาพ จากทุกศาสตร์ ทุกคณะ/สถาบัน/สำนัก ทุกรายวิชา ทุกกิจกรรม โดยครู/อาจารย์ทุกคน จากทุกรายวิชา ต้องร่วมกันรับผิดชอบอย่างเต็มกำลังความสามารถ ผ่านการพัฒนาอัตลักษณ์ หรือลักษณะเฉพาะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 9 ประการ

ซึ่งประการแรกคือการใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต สอดคล้องกับการพัฒนานิสิตวิชาชีพอครุด้าน ภาษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ ด้านทักษะชีวิต และด้าน วัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน ย่อมทำให้นิสิตฉลาด รอบรู้ เป็นคนดี และสามารถปรับตัวได้ใน

ประชาคม อาเซียน ในประการที่สองคือ คิดเป็นทำเป็น การที่นิสิตให้ความสำคัญในการพัฒนาตนเอง ช่วยให้นิสิตคิด สามารถลงมือกระทำ และเป็นส่วนหนึ่งในประชาคมอาเซียน ประการที่สามและสี่ คือการหนักเอาเบาผู้และการรู้กาลเทศะ ก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้นิสิตวิชาชีพครูประสบความสำเร็จ เป็นหนึ่งในวัฒนธรรมของความเป็นไทย พัฒนาตนเองด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน แสดงออกมาอย่างเหมาะสม ประการที่ห้าคือ เปี่ยมจิตสำนึกสาธารณะ สอดคล้องกับการพัฒนาด้านทักษะชีวิต ประการที่หกคือการมีทักษะสื่อสาร สอดคล้องกับการพัฒนาด้านภาษากล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก มีศักยภาพในการถ่ายทอดความรู้ ความสามารถ เพื่อการเข้าร่วมการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียน ประการที่เจ็ดและแปดคือ การอ่อนน้อมถ่อมตนและงามด้วยบุคลิก เป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งของ ความเป็นไทย บุคลิกภาพที่สง่างามทั้งร่างกาย พฤติกรรมจิตใจ ย่อมเป็นเสน่ห์ และบอกความเป็นไทย สอดคล้องการพัฒนาด้านทักษะชีวิต และประการสุดท้ายคือ พริ้วด้วยศาสตร์และศิลป์ เป็นการพัฒนาทั้งด้านภาษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ ด้านทักษะชีวิต และด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน

สอดคล้องกับงานวิจัยของสมใจ ธีรทิว (2556: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ พบว่า รูปแบบความร่วมมือทางวิชาการ ที่มีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ แบ่งเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการประสานการศึกษา ด้านการพัฒนานักศึกษาด้านการพัฒนาอาจารย์ และด้านหลักสูตรและการจัดการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของธวัช เดิมถวน (2548: 134) ที่ศึกษาเรื่องกลยุทธ์การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนที่พึงประสงค์ พบว่า คุณลักษณะพลเมืองอาเซียนที่พึงประสงค์แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ 1). กลุ่มความรู้ ได้แก่ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและเพื่อนบ้าน และกรมีความรู้วิชาการที่ได้มาตรฐานสากล 2). กลุ่มทักษะ ได้แก่ ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การทำงานเป็นทีม และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 3).กลุ่มเจตคติ ได้แก่การมีสุขภาพกายและใจดี การมีคุณธรรมและจริยธรรม ความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทย และความพอเพียง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ราตรี เปรี้ยวพานิช, 2547: 191) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษา สังกัดกรมศิลปากร พบว่า การจัดการเรียนการสอนควรจัดที่เป็นการเรียนการสอนใหม่ ๆ เช่น การให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การนำผลการวิจัยมาใช้ในการเรียนการสอน มีการใช้การสอนแบบต่าง ๆ ให้มาก กระบวนการเรียนการสอนพึงยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเปิดโอกาสให้ผู้เรียนกำหนดกระบวนการเรียน

การการสอนด้วย ใช้วิธีเขียนและค้นคว้าหลายวิธี มีการประเมินผลการเรียนการสอนตลอดเวลา และใช้วิธีการประเมินผลหลายรูปแบบใช้ผล การประเมินนี้ให้เป็นประโยชน์ต่อไป

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านภาษาพบว่า นิสิตวิชาชีพอครวมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เห็นด้วยในการพัฒนาตนเองด้านภาษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนิสิตวิชาชีพอครู้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทางภาษา ซึ่งมีความสำคัญในการสื่อสารในประชาคมอาเซียน ไม่เพียงแต่ภาษาอังกฤษเพียงเท่านั้น รวมถึงการเผยแพร่ภาษาไทยแก่ประชาคมอาเซียนและภาษาอื่นๆในประชาคมอาเซียน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมของไทยบนเส้นทางสู่ประชาคมอาเซียน มีการส่งเสริมการเตรียมความพร้อมสำหรับบุคลากรในสาขาต่างๆ อาทิภาษาอังกฤษ และภาษาท้องถิ่น เนื่องจากอาเซียนใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการประสานงาน ส่วนภาษาท้องถิ่น ใช้สำหรับการติดต่อสื่อสาร และอำนวยความสะดวกต่อประชาชน และนักท่องเที่ยวของสมาชิก

สอดคล้องกับกริช ภัทรภาคิน (2558: 150) ภาษามีความสำคัญสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเกิดประโยชน์ ความสามารถที่ใช้ภาษา ไม่ว่าจะเป็น คิด ฟัง พูด อ่านและเขียน ทำให้เกิดผลดีกับผู้ใช้ภาษา ผู้ที่มีประสิทธิภาพสูงในการใช้ภาษา ย่อมประสบความสำเร็จมากกว่าผู้ที่ขาดประสิทธิภาพในการใช้ภาษา ดังที่ งานวิจัยของเพ็ญแข วงศ์สุริยา (2546: 42) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะภาษาอังกฤษในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี พบว่า เนื้อหาหลักสูตรแต่ละบทเรียนประกอบด้วย 3 ส่วนหลักคือ 1) ส่วนการฝึกทักษะการฟัง-พูดเน้นบริบทต่าง ๆ ของประชาคมอาเซียน 2) ส่วนฝึกทักษะการอ่านเขียน เพื่อความเข้าใจและสามารถเขียนอธิบายเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้จากการอ่านได้อย่างชัดเจน 3) ส่วนทบทวนหลักไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ(ประภาภรณ์ หาญคุณะเศรษฐ์, 2547: 73) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้สถานการณ์จริงของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตสกลนคร. พบว่า ความสำเร็จของการพัฒนาความสามารถในการฟังพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้สถานการณ์จริง มีองค์ประกอบคือ 1.1) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 1.2) ขั้นตอนการเรียนการสอน 1.3) การให้ความร่วมมือในระหว่างการทำกิจกรรม 2) เจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษกับความสามารถในการฟังพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และสอดคล้องกับ งานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2551: 13-14) ที่ศึกษาเรื่องการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะพัฒนาเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ ในวิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยว

กรุงเทพ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนสอนวิชาทักษะพัฒนาเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ ในวิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยวกรุงเทพโดยรวมว่า มีความเหมาะสมอย่างมาก

1.2 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า นิสิตวิชาซีพครุมวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เห็นด้วยกับการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเทคโนโลยีสารสนเทศมีความสำคัญ ในการหาความรู้ ในการพัฒนาภาษาอังกฤษผ่านระบบออนไลน์ เป็นหนทางในการเผยแพร่ความรู้และวัฒนธรรมความเป็นไทย มีส่วนช่วยสำคัญในการศึกษาระดับอุดมศึกษา ดัง กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2541: 51) ที่กล่าวถึงความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการจ้างงาน นับตั้งแต่เทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเพิ่มผลผลิตในภาคเกษตร เทคโนโลยีที่เป็นแรงขับเคลื่อนการปฏิวัติอุตสาหกรรม เทคโนโลยีที่เพิ่มมูลในภาคบริการ ตลอดจนเทคโนโลยีนำสมัยในยุคฐานความรู้ ก่อให้เกิดสิ่งๆที่เรียกว่า ผลิตภัณฑ์และนวัตกรรม ในกระบวนการผลิตทั้งที่เป็นสินค้าและบริการ นอกเหนือจากการมองอนาคตทางเทคโนโลยีแล้ว ในโลกตะวันตกมีนักคิดอนาคต ที่มีแนวคิดต่อเทคโนโลยีที่มองไม่เห็นในวันนี้ เช่น เทคโนโลยีการแพทย์เพื่ออายุยืนยาว เทคโนโลยีเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศ เทคโนโลยีด้านพลังงานใหม่ ๆ ซึ่งเกี่ยวกับอุดมศึกษา การพัฒนาเทคโนโลยีโดยอุดมศึกษานั้น นอกเหนือจากการวิจัยและพัฒนาเพื่อการค้าเพื่อเพิ่มพืบทศความทางวิชาการแล้ว การทำวิจัยตามความต้องการของประเทศก็เป็นประโยชน์เช่นเดียวกัน ความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างอุดมศึกษากับหน่วยงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีระดับประเทศ

ดังที่ ธนกร ชันธเขตต์ (2558: บทคัดย่อ) ได้กล่าวถึงความสำคัญของเทคโนโลยีต่อการพัฒนาประเทศ โดยเป็นที่ตระหนักอย่างชัดแจ้งโดยตัวอย่างจากประเทศพัฒนาแล้วว่าปัจจัยหนึ่งที่เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศไปสู่การกินดีอยู่ดีของประชากรโดยรวมนั้น คือ การมีฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่แข็งแกร่ง และสอดคล้องกับโครงสร้างพื้นฐานในด้านต่าง ๆ ของประเทศ เป้าหมายสุดยอดของการพัฒนาเทคโนโลยีก็คือ ประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม ในขณะที่เดียวกันก็เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่า การพัฒนาประเทศมิได้หมายความว่าเพียงการนำเข้าเทคโนโลยีที่จำเป็นจากประเทศที่ก้าวหน้าแล้วเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงการรู้จักปรับปรุงและพัฒนาเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับโครงสร้างสังคมของประเทศ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การศึกษา ขีดความสามารถและความพร้อมในการมีส่วนร่วมของประชากรเพื่อใช้เทคโนโลยีที่นำเข้านั้นเป็นฐานในการพัฒนา สอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธี คชาไพโร (2558: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง การ

พัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยเน้นคุณลักษณะการรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนิสิตระดับอุดมศึกษา. พบว่า รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยเน้นคุณลักษณะการรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับนิสิตระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็น 2) การกำหนดยุทธศาสตร์การเรียนรู้ 3) การออกแบบและพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสาน 4) การดำเนินการเรียนรู้แบบผสมผสาน 5) ประเมินผล

สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทิมา แสงเลิศอุทัย (2550: บทคัดย่อ) เรื่องการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อ เสริมสร้างความรู้และสมรรถนะด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา สำหรับนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. พบว่าการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างความรู้และสมรรถนะด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา สำหรับนิสิตหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ผลการประเมินรับรองรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพร ไตรภักดิ์ (2543: 51) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู. ผลการสำรวจความต้องการเสริมสร้างสมรรถภาพทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ของนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่านักศึกษาวิชาชีพครู ต้องการได้รับการเสริมสร้างสมรรถภาพทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

1.3 ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ พบว่า นิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เห็นด้วยในการพัฒนาตนเองด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ ในระดับมากที่สุดนี้อาจเนื่องมานิสิตวิชาชีพครูให้ความสำคัญต่อการคิดวิเคราะห์เพื่อพัฒนาแสวงหาความรู้ต่างๆในอาเซียน มีการตระหนักถึงความสำคัญในกระบวนการแก้ปัญหา การคิดเป็นเหตุเป็นผล ดังที่ ชนาธิป พรกุล (2554: 12,23) ได้ศึกษาพฤติกรรมของนักศึกษาที่เอื้ออำนวยต่อการคิด คือ การที่นักศึกษาให้คำอธิบายและให้เหตุผลจากข้อสรุปที่นักศึกษาจัดทำขึ้นมาจากการอ่านและ/หรือการฟังเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การมีส่วนร่วมในการอภิปรายร่วมกันกับผู้อื่น การที่นักศึกษาพยายามขัดเกลาความคิดที่แต่ละคนในกลุ่มเสนอและลองทดสอบ ในการส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดกระบวนการคิด นักศึกษาจะถามและตอบคำถาม รวบรวม วิเคราะห์ ประเมินผล สร้างข้อมูลและความคิดใหม่ ทำงานทั้งแบบร่วมกันเป็นกลุ่มและทำงานคนเดียว มีส่วนร่วมในการอภิปรายร่วมกับเพื่อน มีโอกาสแสดงความคิด และถามสิ่งที่ข้องใจหรือสงสัย มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนๆและครูในชั้นเรียนซึ่ง

สอดคล้องกับ การสอนกระบวนการคิดทฤษฎีและการนำไปใช้นอกจากนี้ มนตรี วงษ์สะพาน (2554: 158) ได้พูดถึงความสำคัญของการสอนกระบวนการคิดว่า การสอนกระบวนการคิด ทำให้ ชั้นเรียนเปลี่ยนไปจากชั้นเรียนทำแบบฝึกหัด และท่องจำมาเป็นชั้นเรียนที่น่าตื่นเต้น และน่าสนใจ ทั้งการสอน และการเรียนรู้ และยังทำให้งานสอนเป็นงานที่ท้าทายสติปัญญาและมีแรงจูงใจ ครูที่มีความเชี่ยวชาญ จะทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลง โดยผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความเข้าใจ ส่งผลให้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองให้มีความเชื่อมั่นอยู่เสมอและกล่าวว่า การคิดเป็นกระบวนการทางปัญญา ที่เป็นเครื่องมือใช้ในการดำเนินชีวิตให้มีคุณภาพ การคิดอย่างมี เหตุผลอาศัยหลายองค์ประกอบ มาตรฐาน คุณสมบัติทางปัญญา และความสามารถในการใช้ เหตุผลและมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับวิจัยของ มนตรี แยมกสิกร (2546: 155) ที่ ศึกษา การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูในการสร้างนวัตกรรมบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียที่เน้น กระบวนการคิดวิเคราะห์ พบว่า การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูในการสร้างนวัตกรรมบทเรียน คอมพิวเตอร์มัลติมีเดียที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และ สอดคล้องงานวิจัยของ สกล วรเจริญศรี (2550: 206) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการสอน เพื่อพัฒนาการคิดเชิงระบบของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา. พบว่า นิสิต แสดงความพึงพอใจต่อกระบวนการเรียนรู้เป็นอย่างมาก นิสิตยอมรับว่าการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนตามแนวทางของรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นนั้น เป็นแนวทางที่ดี มีประโยชน์ ช่วย พัฒนาการคิดของนิสิตได้เป็นอย่างดี

1.4 ด้านทักษะชีวิต พบว่า นิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เห็นด้วยใน การพัฒนาเองด้านทักษะชีวิตในระดับมากทั้งนี้อาจเนื่องมานิสิตวิชาชีพครูให้ความสำคัญต่อการ ทักษะที่ใช้ในการดำรงชีวิต ต่างๆในอาเซียน การมีจิตสำนึกต่อสังคม ตระหนักถึงคุณค่าในตัวเอง เคารพความแตกต่างในอาเซียน ให้ความสำคัญในการพัฒนาตนเองเพื่อประกอบอาชีพในอาเซียน ดังที่งานวิจัยของ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2556: 5) ได้ศึกษา การศึกษาทักษะชีวิตและการสร้างโมเดล กลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนวัยรุ่น. พบว่าโมเดลกลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะ ชีวิตของนักเรียนวัยรุ่นสามารถใช้ในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนวัยรุ่นได้ โดยผลจากการ ทดลองใช้โมเดลกลุ่มฝึกอบรมพบว่า สมาชิกกลุ่มได้เรียนรู้แนวทางในการพัฒนาตนเองต่อทักษะ ชีวิตด้านต่าง ๆ สมาชิกกลุ่มมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ตลอดระยะเวลาการดำเนินการในแต่ละครั้งของการ พัฒนาทักษะชีวิตในแต่ละทักษะสมาชิกกลุ่มมีการถามคำถามและตอบคำถาม มีส่วนร่วมในการ ทำกิจกรรม มีการแบ่งปันประสบการณ์ การมีโอกาสได้ประเมินทักษะต่าง ๆ ของตนเองในกลุ่ม

ตั้งที่ ดวงกมล พรหมชัย (2553: 112) ได้พูดถึงคุณลักษณะของทักษะชีวิตโดยสรุปได้ว่าการเป็นผู้ที่มีทักษะในการเรียนรู้ และเป็นผู้ที่เห็นคุณค่าและความสำคัญของการเรียนรู้ มีทักษะทางการทำงานสูง มีความสามารถในการผลิตสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ มีทักษะการสื่อสารและเทคโนโลยี มีอัตลักษณ์ของความเป็นชาติตน รักษาวัฒนธรรมและรักชาติ มีทักษะในการแข่งขันและตระหนักคุณค่าอันอิทธิพลของต่างประเทศ มีความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ สอดคล้องกับงานวิจัย วรินทร์พร ฉัตรพลกิตติ (2558: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่องปัจจัยบางประการด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลและด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ผลการเรียน เจตคติต่อสาขาวิชาที่ที่ศึกษา แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับทักษะชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในส่วนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับทักษะชีวิต ทั้งนี้เพราะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้มาของนักศึกษาเป็นการวัดความรู้วิชาต่างๆ ให้เห็นถึงความสามารถการเรียนรู้ทางวิชาการ การวิเคราะห์ วิจารณ์ ความเข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียน มีการวางแผนในการเรียนที่ดี เมื่อนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีทำให้นักศึกษาเกิดความภูมิใจในตัวเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออก มีความรับผิดชอบต่อสังคม อีกทั้งการได้รับการยอมรับทางสังคม จะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีการพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ ดียิ่งขึ้น และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุดารัตน์ พิมลรัตนกานต์ (2558: 240) ได้ศึกษา ทักษะชีวิต นิสิตปริญญาตรี หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตปริญญาตรี หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีทักษะชีวิต ในแต่ละด้านและโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัชชัย ศุภดิษฐ์ (2559: 24) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตกับการพัฒนาคน มีรายละเอียดว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตของร่างกาย ได้แก่ สุขภาพร่างกายที่แข็งแรง ปราศจากโรคภัย ซึ่งจำเป็นต้องบริโภคอาหารที่มีคุณค่าครบถ้วนเพียงพอ การออกกำลังกายเป็นประจำ และการพักผ่อนที่พอเพียง การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางสติปัญญา ได้แก่ การเพิ่มทักษะการเรียนรู้ และประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตให้เท่าทันโลกปัจจุบัน และรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคต การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านอารมณ์ ได้แก่ การเสริมสร้างสุขภาพจิตที่ดี การรู้จักควบคุมอารมณ์ สามารถจัดการความเครียดของจิตใจได้ การพัฒนาคุณภาพชีวิตทางด้านสังคม ได้แก่ การได้รับการยอมรับและการยกย่องจากสังคม ได้มีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์ให้สังคมและส่วนรวม

1.5 ด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน พบว่านิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เห็นด้วยในการพัฒนาตนเองด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน ในระดับมาก

ทั้งนี้อาจเนื่องมานิสิตวิชาชีพอครู้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาให้เห็นคุณค่าในด้านวัฒนธรรม มีความรักในวัฒนธรรมไทย อีกทั้งพร้อมเปิดรับวัฒนธรรมจากประเทศในประชาคมอาเซียน ดังที่ธีระชน พลโยธา (2560: บทยัดย่อ) กล่าวว่าประชาคมอาเซียนเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง สังคมเอื้ออาทรและแบ่งปัน มีการพัฒนาในทุกด้านเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมพวัลย์ วิศวะวีรานนท์ (2556: 184) ที่ศึกษาการวิจัยและพัฒนาความฉลาดทางวัฒนธรรมในบริบทวัฒนธรรมอาเซียนสำหรับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่าการจัดการเรียนรู้แบบ ASEAN ได้แก่ การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน การเรียนรู้แบบผู้เรียนลงมือปฏิบัติ และสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมใหม่ สามารถพัฒนาความฉลาดทางวัฒนธรรมในบริบทวัฒนธรรมอาเซียนของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีได้

สอดคล้องกับงานวิจัยของ กริแสง อเนกกุล (2553: 120) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาระดับดุชะฎิบัณฑิต สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรม พบว่าตัวบ่งชี้คุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและนิสิตนักศึกษา เห็นด้วยในระดับมากกับการกำหนดตัวบ่งชี้คุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยรวม

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพอครวมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือด้านภาษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ด้านทักษะชีวิต และด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน จำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคณะวิชา

2.1 นิสิตชายและนิสิตหญิงมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพอครวมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จัดการเรียนการสอนให้กับนิสิตชายและนิสิตหญิงเรียนร่วมกันในชั้นเรียนเดียวกัน ไม่ได้มีการแบ่งชั้นเรียนเป็นเพศหญิงหรือเพศชาย นิสิตทำกิจกรรมร่วมกัน ในสภาพแวดล้อมที่เหมือนกัน จึงไม่เกิดความแตกต่างระหว่างตัวแปรเพศ ดังที่ สุรางค์ คุ้มตระกูล (2559: 106) กล่าวว่า เพศชายและเพศหญิงสามารถเรียนรู้และรับรู้สิ่งต่างๆ ได้ทัดเทียมกัน สอดคล้องกับ อารง บัวศรี (2549: 9-11) กล่าวว่า ความแตกต่างระหว่างเพศ เป็นสิ่งที่สังคมสร้าง ความคาดหวัง แต่ความแตกต่างจริงๆ มีน้อยมาก ผู้สอนควรคิดว่าผู้เรียนทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความสามารถเท่าเทียมกัน และไม่ควรถังความคาดหวังว่าผู้เรียน เพศชายหรือเพศหญิงต้องดีเด่นกว่ากัน โดยทางด้านหลักสูตร คณะมีการปรับปรุงให้หลักสูตรมีความทันสมัยตามสภาพการ

เปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน สอดคล้องกับความสนใจของนิสิตและความต้องการของตลาดแรงงาน นิสิตหญิงและนิสิตชายได้รับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรเดียวกันอย่างเสมอภาค สอดคล้องกับ ประภาภรณ์ (2547: 73) กล่าวว่า ความสำคัญของหลักสูตรคือการจัดการศึกษาแบบส่วนรวม หลักสูตรถือเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นแนวทางในการจัดประสบการณ์แก่ผู้เรียน การจัดการศึกษาแบบส่วนรวมคือการศึกษาที่สามารถจัดการศึกษาได้ทั่วถึงและเสมอภาคโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกเพศ ทุกวัยได้มีสิทธิในการศึกษาเล่าเรียนทัดเทียม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภักพร คำปาเชื้อ (2556: 114) ศึกษาเรื่องการจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะพัฒนาเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ ในวิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยวกรุงเทพฯ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาพบว่า นักศึกษาชายและหญิง มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนิสิตทุกคนได้รับการจัดการเรียนการสอนที่เหมือนกัน และอยู่ในสภาพแวดล้อมทางวิชาการเดียวกัน ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงไม่ได้เป็นปัจจัยที่จะทำให้นิสิตเกิดความคิดเห็นแตกต่างกันต่อการจัดการเรียนการสอนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนถือเป็นเรื่องของสติปัญญา และการเอาใจใส่ของแต่ละคนที่จะเรียนรู้ในรายวิชา โดยมหาวิทยาลัยมีการชี้แจงรายละเอียดของหลักสูตรและแผนการศึกษาให้นิสิตทุกคนทราบ นิสิตทุกคนต้องเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไปตามโครงสร้างและองค์ประกอบของหลักสูตรตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด อาจารย์ผู้สอนให้ความสำคัญกับนิสิตแต่ละคนเท่าเทียมกันโดยไม่มีการแบ่งแยกระดับความรู้ความสามารถ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต ดังที่ สุพรรณิ เพชระ (2552: 85) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือความรู้หรือทักษะอันเกิดจากการเรียนรู้ในวิชาต่างๆที่ได้เรียนมา อันเกิดจากกระบวนการเรียนการสอน ผลการทดสอบจากผู้สอนหรือผู้รับผิดชอบในการสอนหรือทั้ง 2 อย่างรวมกัน ซึ่งการใช้มาตรฐานเดียวกันในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต ทำให้นิสิตมีความพึงพอใจกับกระบวนการเรียนการสอนจึงเกิดความสนใจในการเรียนและเกิดทัศนคติที่ดี ผลงานวิจัยนี้ สอดคล้อง ปิยาภรณ์ ลักษณะมีพิเศษ (2547: 85) ศึกษาทัศนะของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุงพบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีทัศนะต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยทักษิณวิทยาเขตพัทลุงโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกับ บัณฑิต บัญทง (2555: 126) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์ สถาบันราช

ปฏิญญาปฏิรูป พบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอน วิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครปฐมโดยรวมและในแต่ละด้านไม่ต่างกัน และ วิชาชีพ วิชาชีพใหญ่ (2553: 9) ศึกษาเรื่องการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 นิสิตที่ศึกษาคณะต่างกันมีการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความแตกต่างระหว่างภาควิชาที่นิสิตเรียนอยู่มีความแตกต่างในสาขาวิชาที่เรียน ความหลากหลายของสาขาวิชา ซึ่งการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายของศาสตร์ สาขาวิชาที่แตกต่างกันในแต่ละภาควิชา อาจส่งผลต่อความคิดเห็นของนิสิตซึ่งสอดคล้องกับชรีรัตน์ จิตต์บรรเทา (2555: 3)กล่าวถึงลักษณะของหลักสูตรที่ดีไว้ว่าผู้สอนต้องมีคุณภาพ มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีต่อหลักสูตรสามารถดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้ตรงกับ ความสนใจและความต้องการของผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร ต้องมีการประเมินหลักสูตร ได้แก่ การรวบรวมและศึกษาข้อมูล รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบหลักสูตรและตัดสินใจว่าหลักสูตรมีคุณค่า บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้หรือไม่

สอดคล้องกับงานวิจัยของ เรื่องการพัฒนาระบบการให้คำปรึกษานิสิตนักศึกษา สำหรับสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่านิสิตนักศึกษาย่อมมีลักษณะแตกต่างกันไปตามกลุ่มภาควิชา/สาขาวิชา โดยในด้านหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า นิสิตภาควิชาภาษาไทยและ ภาษาตะวันออก มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ต่างกับ นิสิตภาควิชาภาษาศาสตร์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตไม่สามารถทำความเข้าใจในเนื้อหาจากภาคทฤษฎีหรือจากตำราเพียงอย่างเดียว การศึกษาที่เนื้อหาหลากหลาย ซับซ้อน อาจทำให้นิสิตขาดความเข้าใจในการนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ ดังนั้น อาจต้องอาศัยการปฏิบัติจริงเพื่อเสริมสร้างทักษะและความเข้าใจเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ได้ดีขึ้น ส่วนในด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า จากการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า นิสิตภาควิชาจิตวิทยา มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน คณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ต่างกับ นิสิตภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาควิชาจิตวิทยายังขาดสื่อประกอบการเรียนการสอน จำนวนหนังสือ วารสาร และสิ่งพิมพ์ต่างๆ สำหรับการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และอาจมีไม่เพียงพอกับความต้องการของนิสิต เมื่อเทียบกับภาควิชา

ภาษาไทยและภาษาตะวันออกที่มี สื่อประกอบการเรียนการสอน จำนวนหนังสือวารสาร และ สิ่งพิมพ์ที่มากกว่า รวมถึงการจัดสภาพห้องเรียน จำนวนห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ สื่อการเรียนการสอน และความทันสมัยของอุปกรณ์ของทั้งสองภาควิชา มีความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะและแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษานิสิตวิชาชีพอครุ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความคิดเห็นในการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพอครุในฐานะประชาคมอาเซียนสูง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านภาษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ ด้านทักษะชีวิตและด้านทักษะวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน มีความคิดเห็นในการพัฒนาตนเองของนิสิตครุในฐานะประชาคมอาเซียน โดยรวมอยู่ในระดับมากผู้ วิจัยมีแนวทางข้อเสนอแนะในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านภาษา จากผลการศึกษา พบว่า นิสิตวิชาชีพอครุมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีระดับความคิดเห็นด้านภาษาอยู่ในระดับมากและพิจารณารายข้อ พบว่า ประเด็นนิสิตวิชาชีพอครุควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ด้านภาษาเมื่อเทียบกับประเด็นอื่น พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับต่ำกว่าประเด็นอื่น ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงควรจัดให้มีการปรับปรุงพื้นที่ของหน่วยงานในสังกัด ให้มีพื้นที่ในการพัฒนาทักษะด้านภาษา รายวิชา ชมรม ที่มีอยู่แล้วให้มีความหลากหลายและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จากผลการศึกษาพบว่า นิสิตวิชาชีพอครุมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความคิดเห็นด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมากและพิจารณารายข้อ พบว่า ประเด็นนิสิตวิชาชีพอครุควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการหาความรู้ ในการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารในประชาคมอาเซียนเมื่อเทียบกับประเด็นอื่น พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับต่ำกว่าประเด็นอื่น ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงควรวางแผนส่งเสริมและการพัฒนาครูให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อให้สามารถสื่อสารในประชาคมอาเซียนได้อย่างมีคุณภาพ

3. ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์จากผลการศึกษาพบว่า นิสิตวิชาชีพอครุมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีระดับความคิดเห็นด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับมากและพิจารณารายข้อพบว่า นิสิตวิชาชีพอครุควรพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ ในกระบวนการแก้ปัญหาเมื่อเทียบกับประเด็นอื่น พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับต่ำกว่าประเด็นอื่น ดังนั้น ทาง

มหาวิทยาลัยจึงควรให้การส่งเสริมเรื่องรายวิชา อาจเป็นวิชาทางเลือกสำคัญนิสิตที่ให้ความสนใจ ให้เล็งเห็นถึงความสำคัญของกระบวนการคิด

4.ด้านทักษะชีวิตจากผลการศึกษาพบว่า นิสิตวิชาชีพ คุรุมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีระดับความคิดเห็นด้านทักษะชีวิตอยู่ในระดับมากและพิจารณารายข้อพบว่า นิสิตวิชาชีพควรตระหนักถึงคุณค่าในความสามารถของตนเอง เพื่อการนำไปประกอบวิชาชีพ เมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เมื่อเทียบกับประเด็นอื่น พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับต่ำกว่าประเด็นอื่น ดังนั้นทางมหาวิทยาลัยจึงควรให้การส่งเสริมเรื่องรายวิชา อาจเป็นวิชาทางเลือกสำคัญนิสิตที่ให้ความสนใจให้เล็งเห็นถึงความสำคัญของเรื่องทักษะชีวิต

5.ด้านทักษะวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียนจากผลการศึกษาพบว่า นิสิตวิชาชีพ คุรุมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีระดับความคิดเห็นด้านทักษะวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับมากและพิจารณารายข้อพบว่า นิสิตวิชาชีพควรเข้าใจและยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน เมื่อเทียบกับประเด็นอื่น พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับต่ำกว่าประเด็นอื่น ดังนั้นทางมหาวิทยาลัยจึงควรให้การส่งเสริมเรื่องรายวิชา อาจเป็นวิชาทางเลือกสำคัญนิสิตที่ให้ความสนใจให้เล็งเห็นถึงความสำคัญของเรื่องทักษะวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1.ควรมีการศึกษาการพัฒนาตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในส่วนคณะวิชาอื่นๆ และเปรียบเทียบความแตกต่างแต่ละคณะวิชา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอื่นๆ เช่น ความสามารถพิเศษ การบริหารการจัดการ การวัดประเมินผล การบริหารจัดการ ด้านการพัฒนานิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน

3.ควรมีการศึกษาการพัฒนาตนเองของนิสิตเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในมหาวิทยาลัยอื่นๆ ของประเทศไทยในทุกกลุ่ม เช่น มหาวิทยาลัยของรัฐ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มหาวิทยาลัยเอกชน และมหาวิทยาลัยเฉพาะทาง เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนานิสิตในระดับประเทศ ต่อไป

บรรณานุกรม

- Cronbach, L. J. (1984). *Essentials of psychological testing* (4th ed.. ed.): New York : Harper & Row.
- Duckett, B. (2005). Longman Dictionary of American English (new edition). *Reference Reviews*, 19(6), 36-37. doi:10.1108/09504120510613274
- Ferguson, G. A. (1971). *Statistical analysis in psychology & education* (3rd ed.. ed.): New York : McGraw-Hill.
- Good, C. V. (1973).
- Likert, R. (1961). *New patterns of management*: New York : McGraw-Hill.
- Yamane, T. (1970). *Statistics : an introductory analysis* (2nd ed.. ed.): New York : Harper & Row.
- กรมวิชาการ. (2543). แนวการจัดกระบวนการเรียนรู้ทักษะชีวิตเพื่อพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นปีที่ 10-12): กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2541). ระบบการวัฒนธรรมและคุณภาพมาตรฐาน: กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร.
- กรีช ภัทรภาคิน. (2558). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะภาษาอังกฤษในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. ปรินทิพนิพนธ์ (กศ.ด. (การบริหารและการจัดการการศึกษา)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2558.
- กรีแสง อเนกกุล. (2553). การถอดแบบ.
- กองอาเซียน. (2552). แผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ค.ศ. 2009-2015) (พิมพ์ครั้งที่ 1.. ed.): กรุงเทพฯ : กอง.
- กันยา สุวรรณแสง. (2538). จิตวิทยาทั่วไป: กรุงเทพฯ : รวมสาส์น.
- การประชุมทางวิชาการเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคกลางเพื่อพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย. (2557). วิกฤตบัณฑิตไทย--ความท้าทาย โอกาสและแนวทางการพัฒนา : รวมบทความทางวิชาการ : การประชุมทางวิชาการเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคกลางเพื่อพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย ประจำปี 2557, 25 กรกฎาคม 2557 ณ หอประชุม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (พิมพ์ครั้งที่ 1.. ed.): ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- กิตติชัย สุธาสิโนบล. (2556). การพัฒนาชุดฝึกทักษะการคิดขั้นสูง เพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์ของครูไทยในอาเซียน : รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ = *Higher-Order thinking skills package development to building*: กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). การคิดเชิงวิเคราะห์: กรุงเทพฯ : ชัคเชส มีเดีย.
- โกรว์ฟ, เ. ด. (2555). การทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาอย่างยั่งยืนในประเทศไทย : มุมมองจากภายใน
สู่ภายนอกในเรื่องการสร้างชาติ ภูมิภาควิวัฒน์ และโกลาวิวัฒน์ (พิมพ์ครั้งที่ 1.. ed.): กรุงเทพฯ :
โครงการปาฐกถาศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ศรีสอาน ภาควิธานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทาง
การศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2560).
- จันทิมา แสงเลิศอุทัย. (2550). รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถภาพทางด้านเทคโนโลยี
สารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) สำหรับนักศึกษาวิชาชีพระยะสั้น วารสารศึกษาศาสตร์
(มหาวิทยาลัยขอนแก่น) ปีที่ 30, ฉบับที่ 2-3 (เม.ย.-ก.ย. 2550), หน้า 129-137.
- จินดา เสงสมบุรณ์. (2542). ภาษาศาสตร์เบื้องต้น: กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก, ผู้จัดจำหน่าย.
- จิรวัดน์ เพชรรัตน์. (2556). ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 1.. ed.): กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์. (2557). จิตวิทยาทั่วไป (พิมพ์ครั้งที่ 2.. ed.): กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- เจษฎา บุญมาโฮม. (2555). มนุษย์สัมพันธ์สำหรับครู: นครปฐม : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ชนาธิป พรกุล. (2554). การสอนกระบวนการคิด ทฤษฎีและการนำไปใช้ (พิมพ์ครั้งที่ 1.. ed.): กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชรียานาท จิตต์บรรเทา. (2555). การพัฒนาระบบการให้คำปรึกษานิสิตนักศึกษาสำหรับสถาบันอุดมศึกษาใน
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ (ค.ด. (อุดมศึกษา)) -- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.
- ชลธิชา บำรุงรักษ์. (2558). ภาษาและภาษาศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 1.. ed.): กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชิตชนก ทองไทย. (2556). การรับรู้ และทัศนคติ ที่มีผลต่อความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงานประชาคมอาเซียน
ของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สารนิพนธ์ (บธ.ม. (การจัดการ)) --
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2556.
- ณรงค์ เสงประชา. (2539). พื้นฐานวัฒนธรรมไทย = *Foundations of Thai culture* (พิมพ์ครั้งที่ 3, ฉบับ
ปรับปรุงใหม่.. ed.): กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- दनัย ไชยโยธา. (2557). เอเชียศึกษา = *ASEAN studies* (พิมพ์ครั้งที่ 1.. ed.): กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ดวงกมล พรหมชัย. (2553). ปัจจัยบางประการด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลและด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อ
ทักษะชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2551). นวัตกรรมการศึกษาชุด e-book (พิมพ์ครั้งที่ 1.. ed.): กรุงเทพฯ : ธารอักษร.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2544). การสร้างหลักสูตรและรายวิชาใหม่ด้านคุณธรรมและจริยธรรม : แนวทางพัฒนา

บัณฑิตอุดมคติไทย: กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย.

- ธนกร ชันชเขตต์. (2558). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยเน้นคุณลักษณะการรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนิสิตระดับอุดมศึกษา. ปรินญาณิพนธ์ (กศ.ด. (เทคโนโลยีการศึกษา)) - มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2558.
- ธวัช เต็มถวน. (2548). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษาสังกัดกรมศิลปากร. ปรินญาณิพนธ์ (กศ.ด. (การอุดมศึกษา)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2548.
- ธวัชชัย ศุภดิษฐ์. (2559). อาเซียนกับการประยุกต์ใช้นโยบาย "อุตสาหกรรมสีเขียว" (พิมพ์ครั้งที่ 1.. ed.): กรุงเทพฯ : ศูนย์.
- ธัญญภัทร์ ศิรชันราโรจน์. (2557). จิตวิทยากับการพัฒนาดน (พิมพ์ครั้งที่ 1.. ed.): กรุงเทพฯ : สาขาวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ธำรง บัวศรี. (2549). ทฤษฎีหลักสูตรและการออกแบบพัฒนา.: กรุงเทพฯ: ธนวิซการพิมพ์.
- ธีรศักดิ์ อัครบวร. (2540). กิจกรรมการศึกษาเพื่อท้องถิ่น : การศึกษาเพื่อทรัพยากรมนุษย์: ภูเก็ต : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏภูเก็ต.
- ธีระชน พลโยธา. (2560). การวิจัยและพัฒนาความฉลาดทางวัฒนธรรมในบริบทวัฒนธรรมอาเซียนสำหรับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี. ปรินญาณิพนธ์ (ปร.ด. (การวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2560.
- นงเยาว์ ชาญณรงค์. (2553). วัฒนธรรมและศาสนา = *Culture and religions* : PY 101 (พิมพ์ครั้งที่ 7.. ed.): กรุงเทพฯ : ภาควิชาปรัชญา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นันทิยา แสงสิน. (2548). กิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อการพัฒนาทักษะชีวิตของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี: เชียงใหม่ : ภาควิชามัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นิคม ชาวเรือ. (2556). ครอบครัวยุคใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 2.. ed.): กรุงเทพฯ : นกสูท.
- ปนัดดา ยิ้มสกุล. (2553). การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ. ปรินญาณิพนธ์ (กศ.ด. (การอุดมศึกษา)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2553.
- ประภาภรณ์, ห. (2547). การจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะพัฒนาเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษในวิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยวกรุงเทพ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา. ปรินญาณิพนธ์ (กศ.ม. (การอุดมศึกษา)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2547.
- ประภาภรณ์ หาญคุณะเศรษฐ์. (2547). การจัดการเรียนการสอนวิชาทักษะพัฒนาเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษในวิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยวกรุงเทพ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา. ปรินญาณิพนธ์ (กศ.ม. (การอุดมศึกษา)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2547.

- ปัทมาสน์ บุญทรง. (2555). การจัดการเรียนการสอนวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา.
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตามความคิดเห็นของนักศึกษา.
- ปิยาภรณ์ ลักษมีพิเชษฐ์. (2547). ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนวิชาที่พูดของคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครปฐม. ปรินญาณินพนธ์ (กศ.ม. (การอุดมศึกษา)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2547.
- พระมหาสุริยา วรเมธี. (2552). ภาษาศาสตร์เบื้องต้น = *Introduction to linguistics* (พิมพ์ครั้งที่ 1.. ed.): กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พวงผกา คุโรวาท. (2539). ศิลปะและวัฒนธรรมไทย (พิมพ์ครั้งที่ 3.. ed.): กรุงเทพฯ : รวมสาส์น.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 8 (ฉบับปรับปรุงใหม่ล่าสุด). ed.): กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้จัดจำหน่าย.
- เพ็ญแข วงศ์สุริยา. (2546). การพัฒนาความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้สถานการณ์จริงของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตสกลนคร. ปรินญาณินพนธ์ (ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2546.
- เพ็ญจันทร์ สังข์แก้ว. (2545). รายงานการวิจัยศักยภาพของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ = *A study of the competency of Rajabhat institute students*: เพชรบูรณ์ : สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2556). วิกฤติการศึกษาไทย : ทางออกที่รอการแก้ไข (พิมพ์ครั้งที่ 2, [ฉบับพิมพ์ซ้ำ]. ed.): กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- ไพศาล ไกรสิทธิ์. (2541). รายวิชาการพัฒนาตน : เอกสารคำสอน: ราชบุรี : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ภัทรพร คำปาเชื้อ. (2556). ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินญาณินพนธ์ (กศ.ม. (การอุดมศึกษา)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2556.
- มนตรี แยมกสิกร. (2546). การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการคิดเชิงระบบของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา. ปรินญาณินพนธ์ (กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร))--มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2546.
- มนตรี วงษ์สะพาน. (2554). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูในการสร้างนวัตกรรมบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์. ปรินญาณินพนธ์ (กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2554.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2541). สิ่งแวดล้อมเทคโนโลยีและชีวิต: กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2550). อดีตเพื่ออนาคต 2550 : พิธีสมโภชพระพุทธรูปทองคำจิตร ศรีนครินทรวิโรฒ , แหล่งการเรียนรู้ มศว เพื่อชุมชน: กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2551). ความเป็นครู.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2553). แผนยุทธศาสตร์ 15 ปี (พ.ศ. 2553-2567) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ: กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2559). จำนวนนิสิตจำแนกตามระดับการศึกษาประจำปี

การศึกษา 2559 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ณ วันที่ 5 กันยายน 2559: กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2550). ทักษะชีวิต : เอกสารการสอนชุดวิชา = *Life Skills* (พิมพ์ครั้งที่ 9.. ed.): นนทบุรี : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2551). เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเบื้องต้น = *Introduction to information technology* (พิมพ์ครั้งที่ 7, ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1.. ed.): นนทบุรี : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2555a). ประมวลสาระวิชาพื้นฐานวิชาชีพครู หน่วยที่ 13-15. : นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. .

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2555b). หลักการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและบริบททางภาษา : ประมวลสาระ = *Principles context of English language learning* (พิมพ์ครั้งที่ 1.. ed.): นนทบุรี : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

เมธี คชาไพโร. (2558). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างความรู้และสมรรถนะ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา สำหรับนิสิตหลักสูตรการศึกษาด้านจิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินญาณินพนธ์ (กศ.ด. (เทคโนโลยีการศึกษา)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2558.

ยนต์ ชุ่มจิต. (2553). ความเป็นครู = *Self actualization for teachers* (พิมพ์ครั้งที่ 5 [ฉบับพิมพ์ซ้ำ]. ed.): กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ยืนยง มาดี. (2557). เปิดประตูสู่--ประชาคมอาเซียน ปี 2558 (พิมพ์ครั้งที่ 1.. ed.): นนทบุรี : วี.ที.เอส. บั๊คเซ็นเตอร์.

รัชนิพร ศรีรักษา. (2551). เทคโนโลยีสารสนเทศกับการเรียนรู้ = *Information technology and learning* : เอกสารคำสอนวิชา GE1122: กรุงเทพฯ : สาขาวิชานุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

- รัตนวดี โชติกนิช. (2553). ภาษาและความเป็นครู = *Language and teaching profession : CU 630* (พิมพ์ครั้งที่ 3, [ฉบับพิมพ์ซ้ำ]. ed.): กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542: กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- ราตรี เพ็ญพานิช. (2547). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนวิชาภาษาไทย = *Learning activities in Thai teaching* (พิมพ์ครั้งที่ 1.. ed.): กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เยี่ยม ศรีทอง. (2542). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน = *Human behavior and self development : ศาสตร์แห่งการพัฒนาชีวิต*: กรุงเทพฯ : เวิร์ดเวฟ เอ็ดดูเคชั่น.
- วนิดา ขาวมงคล, เ. (2546). หลักการสอนการพัฒนาทักษะชีวิต: กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรวิฑู สุวรรณฤทธิ์. (2549). วิถีไทย (พิมพ์ครั้งที่ 3.. ed.): กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- วิรินทร์พร ฉัตรพลกิตติ. (2558). ทักษะชีวิตนิสิตปริญญาตรี หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญานิพนธ์ (กศ.ม. (การอุดมศึกษา)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2558.
- วาสนา สุขกระแสนติ. (2545). โลกของคอมพิวเตอร์ สารสนเทศและอินเทอร์เน็ต : คู่มือเรียนรู้คอมพิวเตอร์ฉบับสมบูรณ์ = *World of computer , informataion and internet*: กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้จัดจำหน่าย.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2553). การพัฒนาหลักสูตรอุดมศึกษา.: กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนชม.
- วิทยากร เชียงกุล. (2552). อธิบายศัพท์ จิตวิทยาและการพัฒนาตนเอง (พิมพ์ครั้งที่ 1.. ed.): กรุงเทพฯ : สายธาร.
- วิโรจน์ ชัยมูล. (2558). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ (พิมพ์ครั้งที่ 2, [ฉบับปรับปรุง 2015-2016]. ed.): กรุงเทพฯ : โปรวิชั่น.
- สกล วรเจริญศรี. (2550). การศึกษาทักษะชีวิตและการสร้างโมเดลกลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนวัยรุ่น. ปริญญานิพนธ์ (กศ.ด. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2550.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2545). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน (พิมพ์ครั้งที่ 2 ฉบับปรับปรุง.. ed.): กรุงเทพฯ : อักษรภาพิพัฒน์.
- สมใจ ธีรวิสุ. (2556). กลยุทธ์การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนที่พึงประสงค์. ปริญญานิพนธ์ (กศ.ด. (การบริหารการศึกษา)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2556.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2543). ข้อเสนอเชิงนโยบายการปฏิรูปวิชาชีพครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ: กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปวิชาชีพครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

- สันติ บุญภิรมย์. (2557). ความเป็นครู = *Self-actualization for teachers* (พิมพ์ครั้งที่ 1.. ed.): กรุงเทพฯ : ทริปเพิล เอ็ดดูเคชั่น.
- สาวิตรี พูลสุขโข. (2559). ครูหัวใจใหม่ : การเปลี่ยนแปลงตนเองเพื่อเปลี่ยนการศึกษา = *New heart teacher : self change for educational change* (พิมพ์ครั้งที่ 1.. ed.): กรุงเทพฯ : คณะทำงานภายใต้โครงการครูหัวใจใหม่ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ร่วมกับคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2551). กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565) (พิมพ์ครั้งที่ 3.. ed.): กรุงเทพฯ : กระทรวง.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2546). พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546: กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุขวงสา ยอดกมล. (2551). เกี่ยวกับสิ่งที่ครูควรรู้: กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน สาขาการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุขุม เฉลยทรัพย์. (2542). เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต: กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- สุขุม เฉลยทรัพย์. (2548). เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต = *Information technology for life* (พิมพ์ครั้งที่ 3, ฉบับปรับปรุง.. ed.): กรุงเทพฯ : โครงการศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สุนทร สิ้นพานนท์. (2555). พัฒนาทักษะการคิด--ตามแนวปฏิรูปการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 1.. ed.): กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดจำหน่าย.
- สุนทร สิ้นพานนท์. (2556). การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่--สู่ประชาคมอาเซียน (พิมพ์ครั้งที่ 1.. ed.): กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดจำหน่าย.
- สุชาดา กิระนันท์. (2541). เทคโนโลยีสารสนเทศสถิติ : ข้อมูลในระบบสารสนเทศ = *Statistical information technology : data in information systems*: กรุงเทพฯ : ภาควิชาสถิติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุดาวรัตน์ พิมพ์รัตนกานต์. (2558). ทักษะชีวิตและสังคม = *Life skills and society* (พิมพ์ครั้งที่ 1.. ed.): กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สุปรานี จิราณรงค์. (2558). ครูประจำชั้นมืออาชีพ (พิมพ์ครั้งที่ 1.. ed.): กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพรรณิ เพชระ. (2552). ทักษะของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง. ปรินูญานิพนธ์ (กศ.ม. (การอุดมศึกษา)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2552.
- สุพัตรา สุภาพ. (2541). สังคมวิทยา (พิมพ์ครั้งที่ 20.. ed.): กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2559). จิตวิทยาการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 12, (ฉบับปรับปรุงแก้ไข).. ed.): กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุวิทย์ มูลคำ. (2549). ก้าวเข้าสู่สู่การเลื่อนวิทยฐานะ (พิมพ์ครั้งที่ 2.. ed.): กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- อรรถพรณ พรสีมา. (2543). การคิด: กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาทักษะการคิด.
- อัมพวัลย์ วิศวีรานนท์. (2556). การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาระดับดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชา
ศิลปวัฒนธรรม. ปริญญาโท (กศ.ด. (การอุดมศึกษา)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2556.
- อำพร ไตรภักทร. (2543). คู่มือการเรียนการสอนการคิดวิเคราะห์หิจารณ์: ขอนแก่น : คณะอนุกรรมการส่งเสริมการ
เรียนการสอนเน้นการพัฒนาความคิดวิเคราะห์หิจารณ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อุดม วโรตม์สิกขิตต์. (2555). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษา = *An introduction to language : LI 200*
(พิมพ์ครั้งที่ 10.. ed.): กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาอังกฤษและภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- โอบาส เขียมสิริวงศ์. (2561). วิทยาการคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ = *Computer science and
information technology*: กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ในฐาณะประชาคมอาเซียน

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐาณะประชาคมอาเซียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐาณะประชาคมอาเซียนในหลายองค์ประกอบ ประกอบด้วย ด้านภาษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ ด้านทักษะชีวิต และด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อใช้ประกอบการอภิปรายผล

โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง คำตอบของนิสิตทุกท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย ข้าพเจ้าขอขอบคุณนิสิตทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นายวัชรภัทร์ แสงแก่นเพ็ชร

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการจัดการ
การศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามความเป็นจริงของนิสิต

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ชั้นปีที่กำลังศึกษา

ชั้นปีที่ 2

ชั้นปีที่ 3

ชั้นปีที่ 4

3. คณะที่ศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์

คณะศิลปกรรมศาสตร์

คณะพลศึกษา

คณะวิทยาศาสตร์

อื่น ๆ โปรดระบุ คณะ.....

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสูง ระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลาง ระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.00 – 2.99

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับต่ำ ระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.99 ลงมา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนในหลายองค์ประกอบ ประกอบด้วย ด้านภาษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ ด้านทักษะชีวิต และ ด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียนในด้านต่างๆ แต่ละข้อคำถามเพียงช่องเดียวเท่านั้น

คำนำหน้าคะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับ มากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับ มาก

คะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับ ปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับ น้อย

คะแนน 1 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

แบบสอบถามการพัฒนาดตนเองของนิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ในฐานะประชาคมอาเซียน

ข้อที่	ความคิดเห็นการพัฒนาดตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในฐานะประชาคมอาเซียน	ระดับความคิดเห็น				
		เห็น ด้วย มาก ที่สุด (5)	เห็น ด้วย มาก (4)	เห็น ด้วย ปาน กลาง (3)	เห็น ด้วย น้อย (2)	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด (1)
ด้านภาษา						
1	นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน					
2	นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบอาชีพ					
3	นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อเป็นเครื่องมือถ่ายทอดวัฒนธรรม					
4	นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการร่วมมือกับบุคลากรในประชาคมอาเซียน					
5	นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในประชาคมอาเซียน					
6	นิสิตวิชาชีพครูควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมเผยแพร่ภาษาไทยในประชาคมอาเซียน					
7	นิสิตวิชาชีพครูควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ด้านภาษา					
8	นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงความสำคัญในกิจกรรมการพัฒนาภาษาในระดับอุดมศึกษา					
9	นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษ เพื่อร่วมงานกับประชาคมอาเซียน					
10	นิสิตวิชาชีพครูควรจะศึกษาภาษาอื่น ๆ ในอาเซียน เพื่อเข้าถึงวัฒนธรรมของประเทศในอาเซียน					

ข้อที่	ความคิดเห็นการพัฒนาดตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในฐานะประชาคมอาเซียน	ระดับความคิดเห็น				
		เห็น ด้วย มาก ที่สุด (5)	เห็น ด้วย มาก (4)	เห็น ด้วย ปาน กลาง (3)	เห็น ด้วย น้อย (2)	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด (1)
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ						
11	นิสิตวิชาชีพครูควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการหาความรู้ในการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารในประชาคมอาเซียน					
12	นิสิตวิชาชีพครูควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศผ่านระบบออนไลน์ในการเรียนรู้วัฒนธรรมประชาคมอาเซียน					
13	นิสิตวิชาชีพครูควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศผ่านระบบออนไลน์ในการเผยแพร่วัฒนธรรมไทยสู่ประชาคมอาเซียน					
14	นิสิตวิชาชีพครูควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศผ่านระบบออนไลน์ในการศึกษาระดับอุดมศึกษาในอาเซียน เพื่อเรียนรู้ เช่น วัฒนธรรม วิธีการสอน การจัดการเรียนรู้					
15	นิสิตวิชาชีพครูควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาผ่านระบบออนไลน์ ในการพัฒนาทักษะชีวิต เช่น ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น จิตสำนึกต่อสังคม					
16	นิสิตวิชาชีพครูควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศผ่านระบบออนไลน์ในการพัฒนาภาษาอื่น ๆ ในอาเซียน					
17	นิสิตวิชาชีพครูควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศผ่านระบบออนไลน์เพื่อการพัฒนาตนเอง ในการประกอบอาชีพครูในอาเซียน					
18	นิสิตวิชาชีพครูควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศผ่านระบบออนไลน์ในการพัฒนาทักษะการคิด, การแก้ปัญหา, ความคิดสร้างสรรค์					
19	นิสิตวิชาชีพครูควรใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการเผยแพร่ภาษาไทย สู่อาเซียน ผ่านระบบออนไลน์					
20	นิสิตวิชาชีพครูควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาความรู้ความสามารถด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน					

ข้อที่	ความคิดเห็นการพัฒนาดตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในฐานะประชาคมอาเซียน	ระดับความคิดเห็น				
		เห็น ด้วย มาก ที่สุด (5)	เห็น ด้วย มาก (4)	เห็น ด้วย ปาน กลาง (3)	เห็น ด้วย น้อย (2)	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด (1)
ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์						
21	นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ เพื่อ แสวงหาความรู้ต่างๆในอาเซียน					
22	นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ ใน กระบวนการแก้ปัญหา					
23	นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ ในการ คิดเป็นเหตุผลเป็นผล					
24	นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ ในการ สร้างกระบวนการเรียนรู้					
25	นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ ให้เป็น ลำดับขั้นตอนถูกต้องสามารถปรับได้ตามสถานการณ์					
26	นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ ให้มี แนวคิดในการพัฒนาดตนเองเพื่ออยู่รวมในอาเซียน					
27	นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ ให้มี แนวคิดในการพัฒนาทักษะภาษา					
28	นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ ให้มี แนวคิดในการพัฒนาทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศ					
29	นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ ให้มี แนวคิดในการพัฒนาทักษะชีวิต					
30	นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ ให้มี แนวคิดในการพัฒนาดตนเองเพื่อประกอบอาชีพ					

ข้อที่	ความคิดเห็นการพัฒนาดตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในฐานะประชาคมอาเซียน	ระดับความคิดเห็น				
		เห็น ด้วย มาก ที่สุด (5)	เห็น ด้วย มาก (4)	เห็น ด้วย ปาน กลาง (3)	เห็น ด้วย น้อย (2)	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด (1)
ด้านทักษะชีวิต						
31	นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลในประชาคมอาเซียน					
32	นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงการมีจิตสำนึกต่อสังคม					
33	นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงหน้าที่ในการพัฒนาตนเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน					
34	นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงคุณค่าในความสามารถของตนเองเพื่อการนำไปประกอบวิชาชีพเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน					
35	นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงคุณค่าของบุคคลอื่น ด้วยการเคารพความแตกต่าง ของวัฒนธรรม วิชาชีพ					
36	นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น เมื่อต้องร่วมงานกับบุคคลที่เข้ามาจากประชาคมอาเซียน					
37	นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาสังคม เช่น ปัญหายาเสพติด ความรุนแรงในครอบครัว ปัญหาในโรงเรียน					
38	นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาความรู้ความสามารถ ในการประกอบวิชาชีพเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน					
39	นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมที่หลากหลายในประชาคมอาเซียน เพื่อการปรับเปลี่ยนการสอนไปตามประชาคมอาเซียน					
40	นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงความสำคัญในการเข้าร่วมในประชาคมอาเซียน เช่น วิธีการเรียนการสอน การจัดทำสื่อการสอนให้เหมาะสม กับประเทศต่างๆ ในอาเซียน					

ข้อที่	ความคิดเห็นการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในฐานะประชาคมอาเซียน	ระดับความคิดเห็น				
		เห็น ด้วย มาก ที่สุด (5)	เห็น ด้วย มาก (4)	เห็น ด้วย ปาน กลาง (3)	เห็น ด้วย น้อย (2)	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด (1)
ด้านทักษะวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน						
41	นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมของประเทศในประชาคมอาเซียน เพื่อการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องกับประชาคมอาเซียน					
42	นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมทางภาษา เครื่องแต่งกายในอาเซียน					
43	นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมกฎหมาย ขนบประเพณีของประชาคมอาเซียน					
44	นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมของการประกอบอาชีพในประชาคมอาเซียน					
45	นิสิตวิชาชีพครูควรตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมไทยในประชาคมอาเซียน					
46	นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาความรู้ในวัฒนธรรมของกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียน					
47	นิสิตวิชาชีพครูควรพัฒนาในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและร่วมมือกัน ส่งเสริมอัตลักษณ์ของประชาคมอาเซียน					
48	นิสิตวิชาชีพครูควรเผยแพร่วัฒนธรรมไทยในประชาคมอาเซียน					
49	นิสิตวิชาชีพครูควรศึกษาการอยู่ด้วยและความเข้าใจกันของประชาคมอาเซียน					
50	นิสิตวิชาชีพครูควรเข้าใจและยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อใช้ประกอบการอภิปรายผล

คำชี้แจง โปรดระบุข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมในแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน

ด้านภาษา

.....

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

.....

ด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์

.....

ด้านทักษะชีวิต

.....

ด้านวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15664

ที่ ศธ 6918/ 9113 วันที่ 15 กันยายน 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะพลศึกษา

เนื่องด้วย นายวัชรภัทร์ แสงแก่นเพชร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนะพงศ์ ศรีกาฬสินธุ์ และ อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม เรื่อง “การพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน” กับนิสิตระดับปริญญาตรีปีที่ 2 – 4 สาขาวิชาคณะพลศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือนกันยายน 2560 ถึงเดือนตุลาคม 2560 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085 331 1119

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15664

ที่ ศธ 6918/ ๖๑๖ วันที่ ๑๕ กันยายน 2560

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

เนื่องด้วย นายวัชรภัทร์ แสงแก่นเพชร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนะพงษ์ ศรีกาฬสินธุ์ และ อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขออนุญาตเผยแพร่เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม เรื่อง “การพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน” กับ นิสิตระดับปริญญาตรีปีที่ 2 – 4 สาขาวิชาคณะศิลปกรรมศาสตร์ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือนกันยายน 2560 ถึงเดือนตุลาคม 2560 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085 331 1119

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงษ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15664

ที่ ศธ 6918/ 3๕19 วันที่ 15 กันยายน 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะสังคมศาสตร์

เนื่องด้วย นายวัชรภัทร์ แสงแก่นเพชร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญพงศ์ ศรีภาพสินธุ์ และ อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม เรื่อง “การพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน” กับนิสิตระดับปริญญาตรีปีที่ 2 – 4 สาขาวิชาคณะสังคมศาสตร์ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือนกันยายน 2560 ถึงเดือนตุลาคม 2560 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085 331 1119

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15664

ที่ ศธ 6918/ 3๑13 วันที่ 1๖ กันยายน 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะมนุษยศาสตร์

เนื่องด้วย นายวัชรภัทร์ แสงแก่นเพชร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “การพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนะพงศ์ ศรีภาพสินธุ์ และ อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม เรื่อง “การพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน” กับนิสิตระดับปริญญาตรีปีที่ 2 – 4 สาขาวิชาคณะมนุษยศาสตร์ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือนกันยายน 2560 ถึงเดือนตุลาคม 2560 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085 331 1119

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15664

ที่ ศธ 6918/ 3713 วันที่ 15 กันยายน 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นายวัชรภัทร์ แสงแก่นเพชร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญพงศ์ ศรีภาพสินธุ์ และ อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม เรื่อง “การพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน” กับนิสิตระดับปริญญาตรีปีที่ 2 - 4 สาขาวิชาคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือนกันยายน 2560 ถึงเดือนตุลาคม 2560 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085 331 1119

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงษ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15664

ที่ ศธ 6918/ 3113

วันที่ 15 กันยายน 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะวิทยาศาสตร์

เนื่องด้วย นายวัชรภัทร แสงแก่นเพชร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนะพงศ์ ศรีกาฬสินธุ์ และ อาจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม เรื่อง “การพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในฐานะประชาคมอาเซียน” กับนิสิตระดับปริญญาตรีปีที่ 2 – 4 สาขาวิชาคณะวิทยาศาสตร์ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือนกันยายน 2560 ถึงเดือนตุลาคม 2560 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 085 331 1119

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงษ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
แบบรายงานผลการพิจารณาเค้าโครงปริญญาโท / สารนิพนธ์

เรียน คณะบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการบริหารหลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารและการจัดการการศึกษา แขนงวิชา
การบริหารการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มีความประสงค์จะขอรายงานผลการพิจารณาเค้าโครงปริญญาโท
ของนิสิต นายวัชรภัทร์ แสงแก่นเพชร รหัสประจำตัวนิสิต 57199130093 นิสิตระดับ () ปริญญาเอก () ปริญญาโท - เอก
(✓) ปริญญาโท E-mail: bankimmaculate@gmail.com โทร 085-331-1119

ชื่อปริญญาโท (ภาษาไทย) การพัฒนาตนเองของนิสิตวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ในฐานะประชาคมอาเซียน

(ภาษาอังกฤษ) Self Development of students in Teaching profession Srinakharinwirot University
in the context of the ASEAN Community

ทำการพิจารณาเค้าโครงปริญญาโท เมื่อวันที่ 24 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2560

สถานที่ อาคาร 14 ห้องประชุมประจำสาขาวิชา

ผลการสอบเค้าโครงปริญญาโท / สารนิพนธ์ (แบบผลการประเมินตามแบบฟอร์ม)

(✓) ผ่าน (คณะกรรมการได้ตรวจสอบความถูกต้องของเค้าโครงปริญญาโท/สารนิพนธ์เรียบร้อยแล้ว)

() ผ่าน แบบมีเงื่อนไข โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้.....

.....

.....

() ไม่ผ่าน

ชื่อ-สกุล (ตำแหน่งทางวิชาการ)	ลายมือชื่ออาจารย์	ตำแหน่งสอบเค้าโครง
1. ผศ.ดร. จตุพล ยงคร		ประธาน
2. ผศ.ดร. รุณพงษ์ ศรีกาฬสินธุ์		กรรมการ (ที่ปรึกษาหลัก)
3. อาจารย์ ดร. จักรกฤษณ์ โปณะทอง		กรรมการ (ที่ปรึกษาร่วม)
4. อาจารย์ ดร. ภาณุวัฒน์ ศรีนงศ์		กรรมการ
5. อาจารย์ ดร. ประภัสรา อโนศวรย์		กรรมการและเลขานุการ

ผลการพิจารณาของคณะบัณฑิตวิทยาลัย

(✓) อนุมัติ

() ความเห็นอื่นๆ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

11 เม.ย. 2560

หมายเหตุ ส่งผลการประเมินให้บัณฑิตวิทยาลัยภายใน 15 วันทำการหลังสอบ

ดาวน์โหลดแบบฟอร์มได้ที่ <http://grad.swu.ac.th/>

CERTIFICATE OF PRESENTATION

AWARDED TO

WACHARAPAT SAENGAENPETCH

FOR YOUR PRESENTATION IN

THE 2nd INTERNATIONAL CONFERENCE ON EDUCATION AND 5th NATIONAL CONFERENCE ON EDUCATION

"INNOVATION IN EDUCATION FOR SUSTAINABILITY"

AUGUST 8th - 9th, 2018

ORGANIZED BY

FACULTY OF EDUCATION, SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY
BANGKOK, THAILAND

(ASSOC. PROF. DR. PRAPANSIRI SUSAORAT)
DEAN OF FACULTY OF EDUCATION

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายวัชรภัทร์ แสงแก่นเพชร
วัน เดือน ปี เกิด	22 เมษายน 2534
สถานที่เกิด	ไทย
วุฒิการศึกษา	การศึกษาระดับบัณฑิต(กศ.บ.) คณะพลศึกษา
ที่อยู่ปัจจุบัน	69/423 รามคำแหง164 กรุงเทพฯ 10510

